

odborný časopis

cena: 50 Kč / 2,3 €

sociální služby

Sebevražda

a sebevražedné
jednání klienta

Vůně

ve službách sociální péče

Dopřejte svým klientům pohodlí a zdravou pokožku

Díky natahovacím kalhotkám pro střední a těžký únik moči **MoliCare Mobile**

- **Spolehlivé a bez zápachu**

Třívrstvé savé jádro pohltí moč i nežádoucí zápach.

- **Dokonale sedí**

Přizpůsobí se každému a neomezují v pohybu.

- **Udržují pokožku zdravou**

Jemný antibakteriální povrch nedráždí pokožku a eliminuje až 99,9 % bakterií. Prodyšné materiály dovolují pokožce dýchat, proto se nezapařuje.

POVRCH
BEZ UMĚLÝCH
MATERIÁLŮ

Inkontinence

Vzorky ZDARMA pro nové klienty žádejte na bezplatné lince
800 100 333 nebo navštivte **www.hartmann.cz**.

O krok dál
pro zdraví

 odborný časopis
sociální služby

Odborný časopis Sociální služby
Měsíčník vydávaný Asociací poskytovatelů
sociálních služeb ČR

Adresa: Vančurova 2904, 390 01 Tábor

Tel./fax: +420 381 213 332

www.socialnisluzby.eu, www.apsscr.cz

www.facebook.com/Socialnisluzby

IČO 604 458 31

Ročník: 19

Číslo: 10/2017 ŘÍJEN

Cena: 50 Kč / 2,3 € (cena letních dvojčísle: 69 Kč / 3 €)

Roční předplatné: 538 Kč / 24,4 €

Objednávky: www.send.cz („Časopisy odborné“).

Členové APSS ČR objednávají časopis písemně,
e-mailem nebo telefonicky na adrese vydavatele
nebo redakce, případně na www.socialnisluzby.eu.

Vychází: V Táboře 10× ročně, 20. den v měsíci,
resp. nejbližší následující pracovní den

Redakce:

Šéfredaktorka: Mgr. Veronika Hotová

sefredaktor@apsscr.cz

+420 607 056 221

Zástupkyně šéfredaktora: Ing. Kateřina Endrštová

redakce@apsscr.cz

+420 725 345 575

Jazyková korektura:

české texty: Mgr. Tamara Kajznerová a redakce

APSS SR: Mgr. Juliana Hanzová

ZPSS v SR: Mgr. Mária Grigová

Redakční rada:

Mgr. Petr Brázda

Ing. Jiří Horecký, Ph.D., MBA

JUDr. Vladimír Hort

Mgr. Veronika Hotová

Ing. Renata Kainráthová

Ing. Daniela Lusková, MPA

Mgr. Alena Sakařová

Mgr. Bc. Andrea Tajanovská, DiS.

Mgr. Jan Vrbický

Grafické zpracování a tisk:

RUDI, a. s., Komenského 1839, 390 02 Tábor

Distribuce:

SEND Předplatné, s. r. o., Ve Žlíbků 1800/77,

hala A3, 193 00 Praha 9 – Horní Počernice,

www.send.cz, tel.: 225 985 225, GSM: 777 333 370,

fax: 225 341 425, e-mail: send@send.cz,

SMS: 605 202 115

Objednávky a distribuce na Slovensku:

MAGNET PRESS, SLOVAKIA, s. r. o.

P. O. Box 169, 830 00 Bratislava, Slovensko

Tel.: 00421/2/67201931-33 předplatne

e-mail: predplatne@press.sk, www.press.sk

Fotografie a ilustrace:

Není-li uvedeno jinak:

Fotky & Foto a archivy autorů příspěvků

Foto na titulní straně:

Fotky & Foto

Elektronická verze časopisu:

www.alza.cz

Příspěvky a inzerce:

Příspěvky mohou být redakčně upravovány a kráceny.

Inzerci, PR články a příspěvky do rubrik Střípky

z domova a Pro inspiraci přijímá zástupkyně šéfredaktora.

Za obsah inzerce a PR článků odpovídá zadavatel.

Přetiskování krátkých úryvků článků je možné pouze

s uvedením názvu, jména autora článku, ročníku,

čísla a strany. Přetiskování celých článků či jejich částí

přesahujících jeden odstavec je možné pouze se svolením

redakce. Uzávěrka je vždy 15. dne předchozího měsíce.

Další pokyny naleznete na www.socialnisluzby.eu.

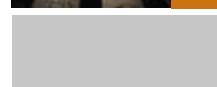
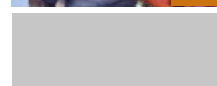
Registrace:

Povoleno rozhodnutím MK ČR E 11018

ISSN 1803-7348

Z obsahu čísla:

- **Aktuality APSS ČR – Doporučený postup:**
Jednání se zájemcem o pobytovou sociální službu 5
- **Aktuální nabídka seminářů Institutu**
vzdělávání APSS ČR – 2. pololetí 2017 6
- **Aktuality APSS ČR – Plán odborných konferencí**
podzim 2017 9
- **Seriál Putování za sociálními službami:**
Domov U Biřičky Hradec Králové 12
- **Rozhovor s Veronikou Kašákovou** 16
- **Sebevražda a sebevražedné jednání klienta, 1. díl** 18
- **NutriAction 2017 – společné aktivity**
ke zlepšení kvality výživy seniorů 20
- **Systemická a na člověka**
orientovaná komunikace, 1. díl 22
- **Představujeme radní pro oblast sociálních služeb**
v krajích: Jihočeský kraj, Plzeňský kraj 26
- **Umělecké terapie – 1. díl: Muzikoterapie** 28
- **Právní poradna: Výpověď smlouvy z důvodu**
hrubého porušování domovního řádu 33
- **Aromaterapie, 1. díl** 34
- **Zařízení certifikovaná Značkou kvality** 37
- **ZPSS v SR: Zriadenie Denného stacionára**
v Centre sociálnych služieb Horný Turiec 40
- **Veřejný ochránce práv:**
K některým aspektům ošetřovného 42
- **Aplikace SPEECH MATE AAK** 47
- **Střípky z domova** 48

MURPHYHO ZÁKONY

*„Čím méně
určitá
organizace
produkuje,
tím častěji se
reorganizuje.“*

ÚVODNÍK VICEPREZIDENTA

Statistika nuda je...

Období, kdy jsme všichni vyplňovali různé statistické výkazy za loňský rok, je již dávno za námi.

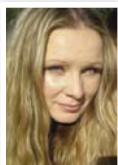
Kdo z nás rád vyplňuje statistiky? Asi málokdo na tuto otázku odpoví kladně. Často se nad statistikou stráví mnoho času, zaměstná to i několik lidí, ne každý v ní vidí smysl a málokdy víme, jak a zda vůbec se požadované údaje dále zpracovávají. Avšak pro plánování na jakékoliv úrovni je nezbytné mít různá data, v potřebné struktuře, v časových řadách apod. Jedné věci však ne zcela rozumím.

Začátkem roku mi přišel další e-mail s požadavkem na vyplnění nového výkazu. Tak jsem požádal své spolupracovníky, aby mne informovali, až budou nějaký statistický výkaz vyplňovat. A co jsem zjistil? Letos už zasláme celkem 10 ročních výkazů na všechny možné instituce. Když jsem se na seznam výkazů podíval podrobněji, zjistil jsem, že nejčastěji jsou po poskytovatelích sociálních služeb požadována data o zaměstnancích a jejich platech. Je však nutné tato data vyplňovat do 6 různých výkazů a zasílat je na 3 ministerstva a ještě na Český statistický úřad? A co je na tom nejpikantnější, že je 3x zasláme také na MPSV! Že by se i tímto způsobem zajišťovala nízká míra nezaměstnanosti? Vždyť to jsou zcela jistě v rámci celého státu tisíce hodin práce tisíců zaměstnanců. Tomu se říká efektivita... Jak by nahlížela veřejnost na poskytovatele, pokud by se každé ráno podávala klientům 3x snídaně? Že je to absurdní? Ano, je, protože by se tak dělo každý den. U statistik je to pouze jednou ročně, a tak to není vidět.

Ing. Jiří Procházka

viceprezident pro bytové služby APSS ČR

EDITORIAL

Milí čtenáři,

v den, kdy píšu tento editorial, je Týden sociálních služeb ČR, který pořádá APSS ČR ve spolupráci s MPSV ČR, již v plném proudu. Včera, 3. 10., proběhly dvě velké akce. První bylo slavnostní vyhlášení 8. ročníku výtvarné soutěže pro děti do 15 let Šťastné stáří očima dětí. Letošní ročník byl ale opravdu výjimečný.

Jeho součástí totiž byla nová kategorie Tvoříme společně. Díla zasláná do této kategorie byla, jak již název napovídá, vytvořena dětmi ve spolupráci se seniory. Mezigenerační propojení, které je jedním z cílů soutěže, tak dostalo další rozměr. Ve chvíli, kdy v rámci této soutěže poprvé na pódiu stáli děti a senioři společně, došlo k zhmotnění této myšlenky a nejednoho z nás přítomných pohltilo dojetí. Takhle totiž vypadá to mezigenerační pojetí, o kterém neustále mluvíme a po kterém neustále voláme, v praxi!

Druhou významnou akcí byla premiéra divadelního představení Zatmění, na kterém se APSS ČR také spolupodílela. Inscenace je dramatizací knihy „Vyhasínání mozku Martina Kleina“, která je jednou z nejpokladnějších knih 20. století. Příběh manželského páru Věry a Martina, u kterého se objevila demence, je plný dojemných situací i nečekaného humoru. Zatmění je rozhodně divadelní hrou, kterou by měl shlédnout každý, kdo přichází do styku s lidmi s demencí. Ačkoliv se jedná o téma těžké a bolestné, je také nesmírně důležité, protože se většina z nás jednou pravděpodobně dotkne osobně, vzhledem k rapidnímu nárůstu počtu osob s demencí. Na divadelní představení Vás tedy srdečně zveme.

Do Týdne sociálních služeb se však zapojilo i mnoho z vás, jak se dozvídáme nejen ze zpráv, fotografií a reportáží, které nám posíláte. Děkuje Vám! Protože jak zní letošní heslo Týdne sociálních služeb – Jedeme v tom společně.

S přáním krásných podzimních dní

Mgr. Veronika Hotová

šéfredaktorka

NOVINKA

Jednání
se zájemcem
o pobytovou
sociální
službu

Doporučený postup
pro poskytovatele
pobytových sociálních
služeb

Získáte
ZDARMA
na akcích
APSS ČR

APSS ČR vydala nový Doporučený postup pro poskytovatele pobytových sociálních služeb, tentokrát s názvem Jednání se zájemcem o pobytovou sociální službu.

Cílem je ukotvení obecného postupu jednání se zájemcem o službu s ohledem na současné trendy poskytování sociálních služeb, osvědčenou dobrou praxi, kvalitu procesu, zhoršující se zdravotní stav zájemců o pobytovou službu a různost poskytovatelů.

Doporučený postup popisuje systém jednání se zájemcem v domově pro seniory, domově se zvláštním režimem a domově pro osoby se zdravotním postižením, avšak analogicky mohou jeho část využívat i jiné druhy služeb.

www.apsscr.cz

Chci zůstat doma

Asociace poskytovatelů sociálních služeb ČR vydala brožuru **Chci zůstat doma** určenou zejména seniorům a jejich blízkým, kterým přináší stručný a praktický návod na to, jak postupovat v situaci, kdy již potřebují péči druhé osoby, či jsou sami těmi, kteří péči budou poskytovat.

V brožuře naleznete např. odpovědi na otázky:
Na jaké dávky mám nárok?
Jaké služby mohu využít a přitom zůstat doma?
Na koho se mohu obrátit s případnými problémy?

Brožuru získáte u svých praktických lékařů a na městských úřadech.

Vznik příručky byl podpořen z dotačního titulu MPSV ČR Podpora veřejně účelných aktivit seniorských a proseniorských organizací s celostátní působností. Zdarma ke stažení na www.apsscr.cz v menu Nabízíme.

INZERCE

a...

Česká
alzheimerovská
společnost

Nové Sešity pro
trénování paměti
a dalších kognitivních
funkcí již brzy
v prodeji na
www.alzheimer.cz

Poděkování

Vážená redakce,
prostřednictvím Vašeho časopisu bych ráda veřejně poděkovala JUDr. Vladimíru Hortovi. Je to člověk, který má rád svoji práci, rozumí jí a taktéž ji dobře vykonává. Články i přednášky pana Horta jsou pro praxi velkým přínosem. Velice si cením jeho profesionality, ale především lidského přístupu. Umí člověku, který se nevyzná v zákonech, poskytnout cenné rady i v situacích, kdy zaměstnavatel spoléhá na neznalost a neschopnost rozumět a orientovat se ve spleti různých klíček a záluďností v zákonech. Ještě jednou panu Hortovi děkuji za ochotu, dobré rady a čas, který mi obětoval. Čtenářka Sociálních služeb (písařka si nepřála zveřejnit jméno)

Institut vzdělávání APSS ČR

Společně za vzděláváním!

SEMINÁŘE INSTITUTU VZDĚLÁVÁNÍ APSS ČR AKTUÁLNÍ NABÍDKA PODZIM 2017

České Budějovice (ČMP, Na Sadech)

Datum	Název semináře	Lektor
20. 10.	Náměty na tvorbu individuálních plánů uživatelů	Mgr. Lucie Bicková
27. 10.	Příprava poskytovatele na inspekci kvality	Mgr. Lucie Bicková
3. 11.	Proměny stáří a gerontooblek	MgA. Bc. Lenka Čurdová
24. 11.	Etika v obrazech ve službách sociální péče	Ing. Renata Kainráthová
8. 12.	Motivace versus manipulace klienta sociálních služeb	Mgr. Michaela Veselá

Brno (DS Věstonická)

Datum	Název semináře	Lektor
25. 10.	Základy první pomoci	kolektiv lektorů
2. 11.	Žena jako manažerka v sociálních službách	Ing. Daniela Lusková, MPA
7. 11.	Příprava poskytovatele sociálních služeb na audit kvality	Ing. Bc. Jan Sembdner
9. 11.	Proměny stáří a gerontooblek	MgA. Bc. Lenka Čurdová
10. 11.	Jak lépe komunikovat v sociálních službách	Mgr. Tomáš Ergens
23. 11.	Vitalita a zdraví na talíři	Ing. Zdeněk Hladík
28. 11.	Terapeutická zahrada s prvky stimulujícími smysly	Mgr. Markéta Jindřichovská Brabencová
29. 11.	Jak se bránit nátlakovým metodám	Mgr. Lubomír Pelech
30. 11.	Etika v obrazech ve službách sociální péče	Mgr. Andrea Tajanovská
1. 12.	Sociální práce s agresivním klientem sociálních služeb	Mgr. Lubomír Pelech
8. 12.	Specifika péče o seniory	Mgr. Michaela Kaňová

Ostrava (DS Slunečnice)

Datum	Název semináře	Lektor
30. 10.	Sociální práce s agresivním klientem	Mgr. Markéta Vaculová
8. 11.	Etika v obrazech ve službách sociální péče	Mgr. Markéta Vaculová
10. 11.	Kufr plný vzpomínek	Mgr. Marie Vinklerová
14. 11.	Terapeutická zahrada s prvky stimulujícími smysly	Mgr. Markéta Jindřichovská Brabencová
21. 11.	Konflikt a jeho řešení	Mgr. Petra Kluzová
27. 11.	Náměty na tvorbu individuálních plánů uživatelů	Mgr. Markéta Vaculová
1. 12.	Komunikace v péči o umírající	Mgr. Michaela Kaňová

Praha 5 (Domov Palata)

Datum	Název semináře	Lektor
24. 10.	Terapeutická zahrada s prvky stimulujícími smysly	Mgr. Markéta Jindřichovská Brabencová
25. 10.	Žena jako manažerka v sociálních službách	Ing. Daniela Lusková, MPA
14. 11.	Pokojná smrt - akceptace a základy komunikace	Mgr. David Šourek
22. 11.	Vitalita a zdraví na talíři	Ing. Zdeněk Hladík
27. 11.	Muž jako manažer v sociálních službách aneb jak "přežít" v ženském kolektivu	PaedDr. Vladimír Šik
7. 12.	Základy první pomoci	kolektiv lektorů

Plzeň (MDC Totem)

Datum	Název semináře	Lektor
27. 11.	Základy manipulace a rehabilitace s klienty, škola zad	Bc. Milan Prudký

Praha 9 (Sociální služby Hejnická)

Datum	Název semináře	Lektor
30. 10.	Práce s riziky při poskytování sociálních služeb	Bc. Jan Syrový
31. 10.	Etika v obrazech ve službách sociální péče	Ing. Renata Kainráthová
1. 11.	Jak se bránit nátlakovým metodám	PaedDr. Vladimír Šik
2. 11.	Příprava poskytovatele sociálních služeb na audit kvality	Ing. Bc. Jan Sembdner
3. 11.	Validace podle Naomi Feilové II	Mgr. Renáta Nentvichová Novotná
9. 11.	Procedurální standardy kvality sociálních služeb	Ing. Bc. Jan Sembdner
4. 12.	Metodika práce s dobrovolníky	Mgr. Klára Ježková
5. 12.	Individuální plánování se zaměřením na pečovatelské služby	Mgr. Marcela Hauke
6. 12.	Úloha pracovníka sociálních služeb v procesu osamostatňování člověka s těžším mentálním a kombinovaným postižením	Mgr. Petra Odstrčilová

Tábor, Vančurova 2904

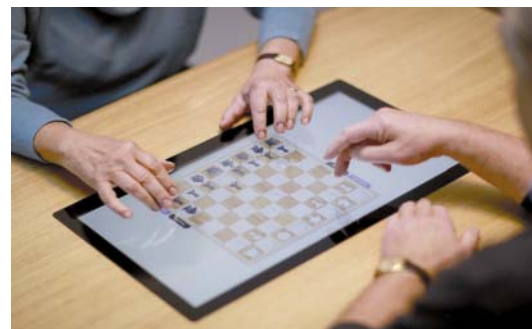
Datum	Název semináře	Lektor
24. 10.	Manipulativní chování – jak se bránit nátlakovým metodám	Mgr. Jaromír Basler
30. 10.	Validace podle Naomi Feilové I	Mgr. Renáta Nentvichová Novotná
2. 11.	Aktivizace uživatelů sociálních služeb a praktické nácviky	MgA. Bc. Lenka Čurdová
6. 11.	Práce s rodinou klienta sociálních služeb	Mgr. Michaela Veselá
7. 11.	Změny v odbornosti 913	M. Horeš, Bc. I. Boháčová
9. 11.	Úvod do alternativní a augmentativní komunikace	Mgr. Irena Lintnerová
13. 11.	Sociální práce s agresivním klientem	Bc. Jiří Juřena
14. 11.	Základy první pomoci	kolektiv lektorů
15. 11.	Pokojná smrt – akceptace a základy komunikace	Mgr. David Šourek
21. 11.	Vitalita a zdraví na talíři	Ing. Zdeněk Hladík
12. 12.	Muž jako manažer v sociálních službách aneb jak "přežít" v ženském kolektivu	PaedDr. Vladimír Šik

Dvoudenní semináře pro management sociálních služeb

Datum	Název semináře	Místo
1.-2.11.2017	Dvoudenní seminář pro zdravotnický management pobytových zařízení	Hotel Gold Chotoviny
9.–10. 11. 2017	Dvoudenní seminář pro ředitele organizací poskytujících soc. sl.	Hotel Sepetná, Ostravice
9.–10. 11. 2017	Dvoudenní seminář pro terénní služby	Hotel Luna, Ledec nad Sázavou

Kontakt: Mgr. Magda Dohnalová, email: institut@apsscr.cz, tel.: 724 940 126

www.institutvzdelavani.cz

senTable

Interaktivní dotykový stůl

senTable je komunikační pomocník vhodný do všech pečovatelských zařízení, stacionářů a nemocnic. Online zařízení integrované do designového kusu nábytku je plné programů a aplikací, je zábavné, výcvikové a praktické pro individuální i skupinové terapie. Navíc umí pracovat jako informační systém. senTable je proto vhodný jak do pokojů, tak do všech terapeutických a aktivizačních společných prostor nebo do čekáren v ambulancích.

- ✓ Reminiscenční terapie
- ✓ Zábavné a zpravodajské aplikace
- ✓ Provozní aplikace

Historicky VII. vědecký česko-slovenský kongres Bazální stimulace®

**Přednáší autoři Bazální stimulace
Prof. Dr. Fröhlich a Prof. Bienstein**

23. 11. 2017 – OSTRAVA!!!

Galavečer s koncertem Miroslava Žbirky

www.bazalni-stimulace.cz

Členové APSS ČR mají slevu na vstupném 20 %. Kongres navazuje na Valnou hromadu APSS ČR.

Plán odborných konferencí APSS ČR 2017

• VII. teatroterapeutická konference:

Využití divadelních technik v práci s lidmi se specifickými potřebami

8. 11. 2017, Olomouc

• Valná hromada APSS ČR, 23. 11. 2017, Ostrava

(na Valnou hromadu navazuje ve stejném prostoru kongres Bazální stimulace viz pozvánka na této straně)

Bližší informace najdete na webu www.apsscr.cz, menu „Konference & Kongresy & Semináře“

Členové APSS ČR k 3. 10. 2017: 1081 organizací, 2370 registrovaných služeb

Asociace poskytovatelů sociálních služeb ČR
Klíč – Centrum sociálních
služeb, p. o., Olomouc
pořádají

**VII. mezinárodní
teatroterapeutickou konferenci**

**VYUŽITÍ DIVADELNÍCH
TECHNIK PŘI PRÁCI
S LIDMI SE SPECIFICKÝMI
POTŘEBAMI**

8. listopadu 2017 v Olomouci

- Přednášky
- Interaktivní diskuze
a prezentace zkušeností
- Workshopy
- Divadelní představení

Bližší informace a přihlášky
na webu Asociace v menu
Konference & Kongresy & Semináře
www.apsscr.cz

CLIC - CENTRUM SOCIÁLNÍCH SLUŽEB
právní forma organizace

Pedagogická
fakulta

Spolufinancováno
statutárním městem Olomouc

INZERCE

www.skolenimanipulace.cz

Letos volte DelpSys

více než **300** spokojených účastníků

Naučíme vás

- šetrné mobilizaci osob s pohybovým omezením
- vnímat specifické potřeby a projevy klientů
- pracovní návyky, při nichž je kladen důraz
na zdraví všech zúčastněných

...a o mnoho víc

Akreditovaný program
2016/0376-PC/SP/PP

Velký tým
lidí?

Různé pracovní
úvazky?

Prohlídky?

Legislativa?

Různé pozice?

Hodnocení?

Docházka

Vzdělávání?

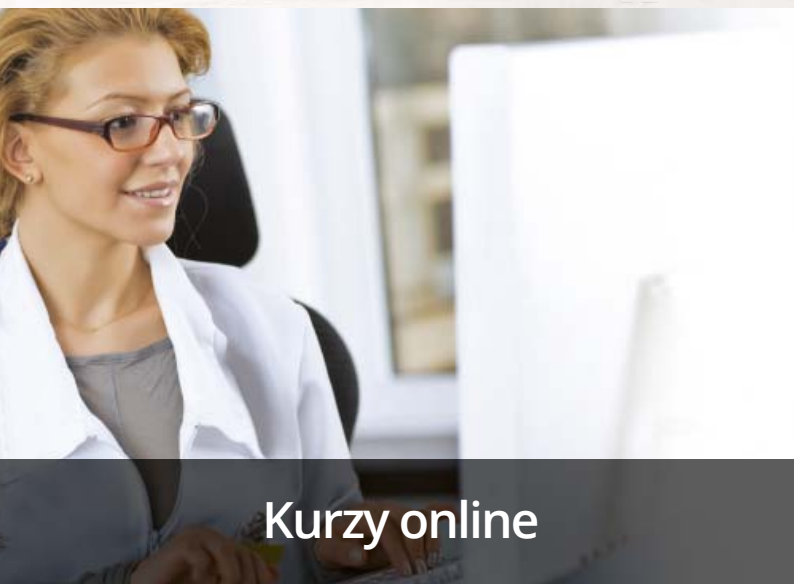
TO VŠE POHODLNĚ ZVLÁDNETE
S NOVÝM SOUBOREM NÁSTROJŮ
ZAMĚSTNANCÍ

Vše o Zaměstnancích

Při tvorbě jsme zúročili naše desetileté zkušenosti plus vaše poznatky z praxe. Na světě je moderní a jednoduchý pomocník na zpracování veškeré agendy o zaměstnancích v sociálních službách.

Nový online kurz Sociální dokumentace v Cygnus 2

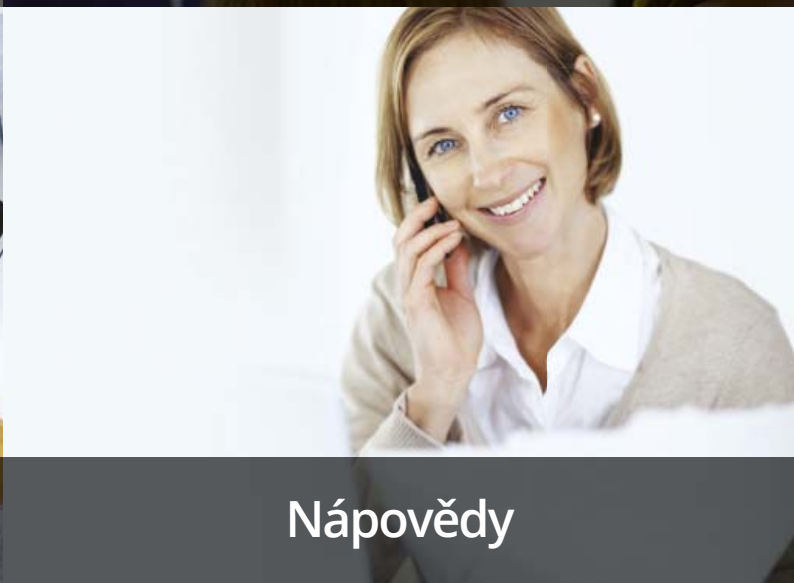
Kurzy online

Školení a semináře

Videonávody

Nápovědy

Putování za sociálními službami *s Davidem Pospíšilem*

V rámci Putování za sociálními službami navštívil David Pospíšil tentokrát společně s kolegou Martinem Kahánkem Královéhradecký kraj. Zde nás uvítala v Domově U Biřičky v Hradci Králové, největším domově pro seniory v kraji, jeho ředitelka a zároveň viceprezidentka po kvalitě sociálních služeb APSS ČR Daniela Lusková.

■ **Text a foto: Mgr. Veronika Hotová**

D. L.: Jsme největší pobytová služba v Hradci Králové s 340 lůžky, ještě loni jsme měli kapacitu 355. Vlivem tlaků na personální situaci a na zvýšení komfortu jsme se domluvili se zřizovatelem na snížení kapacity. Ve výhledu ale záměrem zřizovatele není kapacitu snižovat, naopak, k tomu budeme směřovat stavební záležitosti, které jsou v tuto chvíli v jednání místní pracovní skupiny. Abychom se dostali do nějaké podoby, řekněme, standardu. Jak to s materiálně-technickým standardem vlastně vypadá? V jaké je fázi?

D. P.: Jeden máme – Doporučený postup z roku 2016, který najdete na našich stránkách. Je zaměřen na vybrané druhy služeb. Není zaměřen např. na služby prevence, kde jsou rozdíly největší. Obojí bylo řešeno v novele zákona o sociálních službách. Tím, že novela nebyla přijata, a v tomto volebním období už ani nebude, budeme chtít doporučený postup aktualizovat. Předpokládám, že ještě na konci roku bude sestavena pracovní skupina, a uvidíme, jestli se nová vláda bude chtít zákonem o sociálních službách zabývat. Pokud ano, rádi bychom materiálně-technický standard znovu připravili do zákona s posunutím účinnosti: pro nové služby od roku 2019, pro stávající zhruba deset let. Největší diskuze bude určitě u péčových služeb na téma, jak by měla vypadat domácnost, což je koncept rozčlenění, který preferujeme. Tam, kde to nepůjde, tak hlavně u klientů upoutaných na lůžko budeme požadovat centrální koupelny na patro, kuchyň atd. Otázkou zůstává, na jaký počet uživatelů bude jedna centrální koupelna aj. Určitě ale budeme trvat na tom, aby pokoje nebyly pro víc než dva uživatele. Koncept domácností je vcelku hojně rozšířen i v zahraničí, například v Rakousku, Německu nebo ve Švýcarsku, takže nepřinášíme nic nového a jsem rád, že se tento koncept pomalu rozšiřuje at

už v nových nebo stávajících službách. Co se týče samotného vybavení pokoje, to již není tak důležité. Asi se shodneme, že standardem je polohovací lůžko, nábytek, kde si klient může uložit osobní věci apod. Otevírá se s tím určitě i téma digitalizace sociálních služeb a hlavně využití asistivních a asistenčních technologií. Zda mít signální zařízení atd.

D. L.: Já bych byla určitě pro signalizaci u lůžka. Tím spíš, že nemáme ještě tolik personálu, kolik bychom si přáli, a to potrvá ještě dlouhou dobu. Jednoduchá možnost přivolání je hrozně důležitá. Podle mě by měly být ve standardu upraveny pouze základní věci. Myšlenka domácností je správná, nevím, co by se v horizontu 50 let mělo objevit lepšího. Pro klienty je důležité soukromí, mít vlastní toaletu... Budova, ve které se nacházíme, je konceptuálně z 50. let, podmínky zde nejsou v tomto směru vyhovující.

D. P.: Nejvášněvší diskuze se určitě bude točit kolem kapacity. Tady se nám totiž „biji“ dva směry. Jedním je ekonomika služby, druhým je lidskoprávní pohled, kdy by měly vznikat pouze malé komunitní služby. Otázka je, zda si je můžeme dovo-

lit. Pokud by Česká republika řekla, že dá každý rok desítky miliard korun na vznik těchto služeb, pak proč ne. Na druhou stranu je potřeba stávající zcela nevyhovující a velkokapacitní služby humanizovat tak, aby odpovídaly potřebám klientů, zajistily jim soukromí, bezpečí a vhodnou péči. Bohužel se v praxi stále setkávám s případy služeb, kde jsou zásadně porušována lidská práva. Zde musíme bez ohledu na finanční prostředky státu zasáhnout.

D. L.: Ono jde i o udržitelnost. Nemyslím si, že v příštích několika desetiletích na to budeme mít. Já jsem zastáncem ekonomického pohledu, dívám se na to pohledem ředitelky. Klienti nevnímají dům jako „molocho“. Žijí si ve svém mikrosvětě, na úrovni svého podlaží, kde bychom měli vytvořit právě koncept domácností. A potom je jedno, jestli jich bude 20 nad sebou, nebo bude podlaží jen jedno.

D. P.: Myslím, že koncept domácností by mohl být východiskem, jak uspokojit i lidskoprávní pohled. To lze vidět i v ostatních zemích západní Evropy nebo v severských zemích.

D. L.: Počáteční investice je jednorázová. Pak je nejhorší provoz.

D. P.: Jde i o prostory. Tady u vás, v Domově U Biřičky, stavební úpravy půjdou realizovat, ale např. v zámku, který je ještě pod památkovou ochranou, to půjde velmi těžko. Je nutné si také přiznat, že staré zámky měly přeci původní účel zcela odlišný. To, že se za období komunismu ze

David Pospíšil a Daniela Lusková

znárodněných zámek vytvářely domovy pro seniory, je fakt, a důsledky musíme řešit nyní.

D. L.: V 60. letech se kolektivní přístup péče promítl i do našeho zařízení. Klienti tehdejšího domova byli úplně odlišní. Do té doby žili v pavlačových domech. Nastupovali sem mladí spokojení senioři, kteří si jen změnili typ bydlení. Schopní lidé tu dokonce ještě pracovali (vozili sem na traktorech z Trioly košile, seniorky je skládaly a balily). Jezdilo se na výlety, pořád se něco slavilo... V dnešním pojetí to bylo něco jako panelový dům, kde jsou sdružení lidé stejného věku. Pro seniory 60. let bylo toto bydlení komfortní, protože přišli z chudých venkovských domků s WC na dvorku, ale to už dnes neplatí. Lidé jsou dnes vysoce závislí na péči, mají kombinované onemocnění, vyžadují intenzivní péči nejen sociální, ale i zdravotní. Z mého pohledu potřebuje zákon radikální změnu, zejména ve smyslu dlouhodobé péče. Ta by se měla úplně vyjmout, protože je zde významná složka zdravotní péče. V tomto pojetí zákona o sociálních službách to nestačí.

D. P.: Do konce roku máme předložit návrh, jak změnit systém financování. Myslím si, že u služeb péče je jedním z východisek přijmout pojišťovnický systém (systém připojištění na péči, jako je to v Německu) a současně propojit i úhrady za zdravotní péči. Tzn. udělat radikální změnu v systému financování, vyjmout ze systému dotací. Jiný možný model je upravit systém příspěvku na péči tak, aby výše příspěvku odpovídala potřebám klientů, obdobně jako je to upraveno v Rakousku. Nicméně zde bych se obával zvýšení administrativy na straně státu, nedostatečného zajištění posudkových lékařů a dalších mnoha problémů, které by s tím souvisely. Když bych to shrnul, tak my víme, co máme poskytovat, víme i to, kdo by to měl dělat, ale ne-

víme, jak to zaplatit. Toto by podle mého názoru mohl lépe vyřešit systém připojištění, možná i díky němu bychom se zbavili velkého problému úhrad za zdravotní péči z veřejného zdravotního pojištění. U služeb sociální prevence bych naopak zvolil systém vzniku státního fondu, který by mohl poskytovat víceleté dotace, což by tomuto sektoru jistě velmi pomohlo.

D. L.: Problém bude v tom, jak připojištění uchopit. Pokud to bude další zátěž pro pracující lidi, tak je to velice špatně. Dnes je pojištění také forma daní, něco, co odevzdáváme státu, ale nemyslím si, že by se měla zvýšit zátěž na straně obyvatel. Myslím, že by mělo dojít k transformaci celého „balíku“.

D. P.: Jsou různé přístupy, jak to udělat. My jako úředníci potřebujeme dostat zelenou ke zpracování variant a zhodnocení všech přínosů a rizik. Pak už je na politickém rozhodnutí, jaká varianta bude zvolena. Současně je zřejmé, že takto razantní změna systému není možná nejspíš ani během jednoho volebního období, a proto bude nutné dosáhnout politické shody napříč politickým spektrem a současně i otevřít odbornou a veřejnou debatu. Pokud by ale tato změna nastala, její aplikace do praxe by trvala určitě hodně dlouho. Kolegové v Německu zavedli tento způsob před 15 lety a do plusu se systém dostal předminulý rok. Těch 12, 13 let do něj šly peníze ze státního rozpočtu, které zajistily dostatek finančních prostředků, než se systém dostal do fáze, kdy se vybralo více peněz, než se vynaložilo. Musí být tedy politická, a hlavně dlouhodobá shoda, aby systém po pěti letech někdo nezrušil, protože je v mínusu.

D. L.: Co říkáte na téma „víceúrovňového standardu“? Jde mi o koncept spravedlnost vs. rovnost. V tuto chvíli dáváme všem stejně. Já si ale nemyslím, že je to správné a dlouhodobě udržitelné. Neměli bychom

se zabývat myšlenkou mít něco, co je „pod“ tímto standardem? Pro lidi, kteří třeba nikdy nepracovali a nemají nárok na důchod? Považuji za velice nespravedlivé, když takoví lidé přijdou do zařízení a čerpají stejnou úroveň služeb jako lidé, kteří celý život tvrdě pracovali. Osobně se domnívám, že by měly být k dispozici služby, které jsou na nižším standardu, kde nebudou např. dvoulůžkové pokoje, ale čtyřlůžkové, kde bude nižší stravovací jednotka... Je prostor pro to takové téma otevřít?

D. P.: Rozumím tomu, nicméně zákon tak, jak je postavený, má zaručit všem klientům stejný standard. V rámci registrace by měl být každému garantován. To, co si dovedu představit, je, že ještě buď z úrovně státu, anebo správce sítě bude určen optimální standard, tedy fakultativní služba, kterou si člověk může, ale nemusí připlatit. Tím by se vyřešilo to, jestli internet na pokoji je standard, nebo není apod. Nedovedu si představit, že bychom rozlišovali klienty podle zásluhovosti. Já osobně jsem spíš pro rovnostářské a solidární pojetí.

D. L.: Já jsem zastáncem zásluhovosti. Ale záleží na tom, jak vysoko ten standard nastavíme.

M. K.: Tady u vás mají všichni stejné pokoje?

D. L.: Tady jsou dvě budovy. Máme několik typů pokojů, ale finanční rozdíly mezi nimi jsou poměrně malé. Nejzásadnější je, že na zvláštním režimu jsou čtyřlůžkové pokoje, což se mi hodně nelíbí, jemně řečeno. Ale v tuto chvíli to nelze změnit. Nicméně již se mnou zřizovatel diskutuje o studii a posouváme se. Standardně přijímáme zvenčí na dvoulůžkové pokoje a pak máme „vnitro-pořadník“, kde lidé mohou projevit zájem o jednolůžkový pokoj, který je dražší a musí na něj mít. To, co vnímám, že není úplně dobré, je úhradový limit.

»»» 14

««« 13

Za mě stačí 15%. Minimálně pro služby, které nečerpají dotaci, tak by ten úhradový limit být neměl. On by teoreticky nemusel být ani v dotovaných službách. Něco jiného je situace v Hradci Králové, něco jiného v Praze. Stejně nemůže zřizovatel přistupovat ke všem rovně. V Hradci Králové je personální situace zcela jiná, než třeba v okrajových částech kraje. Za co jsou ochotni lidé pracovat tam, nejsou ochotni pracovat tady. Každé zařízení má nějaké sociální okolí. Já bych tady zase mohla nasadit třeba větší cenu, protože koupěschopnost je jiná. Jsme limity zbytečně brždění. Dvojí ochrana je už překonaná.

D. P.: Jedna věc je změna limitu, což je zákonná úprava. Neplánujeme žádnou změnu, navíc jak jsem říkal, novela už touto sněmovnou schválena nebude. Co se týče výše úhrad, ani zde neplánujeme úpravu. Rozumím tomu, že změna parametru bude nutná, na druhou stranu je tady pořád prvek solidarity. Pak bych mohl být jako ředitel tlačěn zřizovatelem: Přijímej jenom ty klienty, kteří jsou bonitnější. Pokud zcela převládá ekonomický přístup nad solidárním systémem, tak je to dle mého názoru špatně. Sociální služby mají přeci jiný smysl než například hotelnictví nebo gastronomie. Sociální služby zajišťují veřejnou službu státu, vůči svým občanům, a i proto je stát dotuje z našich daní. Je tedy nutné najít mez, jak umožnit poskytovatelům větší manévrovací prostor a rozvoj čistě soukromých služeb, a na druhou stranu podpořit veřejné služby, které by měly, z mého pohledu, poskytovat služby větší nové populaci, která není tak bonitní. Ale jako úředník si dovedu představit všechny možné přístupy.

D. L.: Ještě by mě zajímalo téma personálního standardu. Docházím k názoru, že si nemyslím, že by byla nějaká schůdná cesta, jak ho určit. Všichni volají po tom, aby to určilo ministerstvo, ale to je alibismus. V momentě, kdy by se tak opravdu stalo, vznesla by se vlna obrovské kritiky, že je to špatně spočítané. Podle mě by se personální standard neměl určovat centrálně, ale měl by být dán do kompetence nižším úrovním veřejné správy.

D. P.: Paní ministryně podepsala sektorovou dohodu, jejíž hlavní účel je připravit optimální a minimální personální standard, a to do konce roku 2020. Společně na tomto budeme pracovat my, UZS ČR, odbory. Se zajímavou možností, jak přistoupit k nastavení personálního standardu, přišly i odbory, které zkoumaly pracovní zátěž ve zdravotnických zařízeních. Toto bychom chtěli zkusit zkoumat v příštím roce i v sociálních službách. Uvidíme, co nám vyjde, zda se shodneme na konceptu. Na druhou stranu to, proč jsem chtěl i já vznik mini-

málního standardu, byl důvod registrací sociálních služeb. V praxi se stává, že se objevují služby, které krajský úřad zaregistruje, i když mají personální zajištění, které přímo ohrožuje život a zdraví klientů. A to je zcela nepřípustné, nicméně dnes nemáme jako ministerstvo žádné zákonné páky, jak krajské úřady donutit, aby dodržovaly jednotnou metodiku. Proto musíme minimální standard upravit do zákona, ale pouze pro oblast registrace, nikoliv pro oblast dotace, abychom neřešili stejné problémy jako ve zdravotnictví, kdy se minimální standard stal optimálním standardem. Krajské úřady si v oblasti registrace stejně dělají vlastní propočty, někomu vyjdou víc vstříc, někomu méně, a to je zcela netransparentní přístup. V terénu se pak objevují různé druhy služeb. Na druhou stranu musím přiznat, že najít vzorec pro výpočet minimálního standardu je vlastně neřešitelný problém. Touto oblastí se zabýváme již několik let, ale vždy dojdeme do slepé uličky. Měli jsme najatou i VŠE a další externí odborníky, ale vyšel takový standard, který by nešel nikdy naplnit. Takže jsme zase na začátku. S UZS se připravuje nový vzorec, ale obávám se, že opět dojdeme ke stejnému číslu, které nebude zahrnovat všechny nuance. Uvidíme, jestli i následující vláda bude chtít tuto problematiku řešit. Pokud ne, v rámci sektorové dohody vypracujeme návrh a uvidíme, jestli se s ním někdo ztotožní. Budeme se snažit o nastavení minimálního personálního standardu pro registraci, a když nebude novela, připravíme to jako Doporučený postup krajským úřadům.

D. L.: Pobytové služby, jak jsou koncipované, jsou zejména pro 3., 4. stupeň, u nás je to 55 % klientů ve 3. a 4. stupni a máme i vysokou nemocnost 12 %. Je nutné sledovat i budoucí vývoj.

D. P.: Ano, s tím souhlasím. Současně potřebujeme dále zvedat platy a mzdy, aby sociální služby měly co nabídnout a byly

konkurenceschopné. Toto je například dlouhodobý úkol. Je potřeba toho vyřešit tolik... Nechceme na to ale jako Ministerstvo rezignovat a rozhodně se pokusíme něco navrhnout. Nicméně, asi nám nikdo neupře, že za poslední čtyři roky jsme toho udělali mnoho. Takové navýšení finančních prostředků a postupné navýšování platů se v minulosti nikdy neodehrálo. Mě osobně by nikdy nenapadlo, že se dotace na sociální služby přehoupnou přes magických 10 mld. Kč. Bohužel se u nás na pozitivní kroky často zapomíná a stejně tak se zapomíná na ty horší časy. Když jsem pracoval v terénu, byly některé roky opravdu krušné.

D. L.: Jako poskytovatel cítím potřebu metodického vedení, a také neustále voláme po tom, aby ministerstvo bylo v tomto směru aktivnější. Mám pocit, že je toho málo. Chápu, že to není jednoduché, ale apeluji na to, abychom my jako poskytovatelé měli k dispozici metodické vedení v širší míře než dosud.

D. P.: Souhlasím s tím, že metodická činnost je zapotřebí a není v optimálním stavu, jak bych si i já představoval. A opravdu jsme personálně poddimenzováni. Od začátku, kdy vznikl zákon o státní službě, jsme požadovali navýšení metodických tabulek, abychom mohli dělat metodickou činnost nejen vůči poskytovatelům sociálních služeb, ale i krajům atd. Bohužel všechny snahy selhaly. Potřebujeme na jednu agendu alespoň jednoho člověka, který by se tomu mohl věnovat na plný úvazek. Pokud jsme reálně více jak 50 % v podstavu, nejsme schopni dělat metodickou činnost v takovém rozsahu, jaký bych si představoval.

D. L.: Zákon o státní službě doslova paralyzuje činnost ústředních orgánů státní správy a skutečně nechápu, kde je ten nárůst úředních pracovníků, když není na ministerstvech. Kde vlastně jsou, když nejsou tam, kde jsou potřeba? K čemu je zákon, který způsobil takovýto stav?

PODLAHOVÉ MYCÍ STROJE

Zbavte se mopů a vytírejte bez zatírání, rychleji a efektivněji. Podlaha je ihned suchá.

PARNÍ ČISTIČE

Čištění a dezinfekce párou o teplotě 170° bez chemikálií. Pracujte s menší námahou a šetřete peníze.

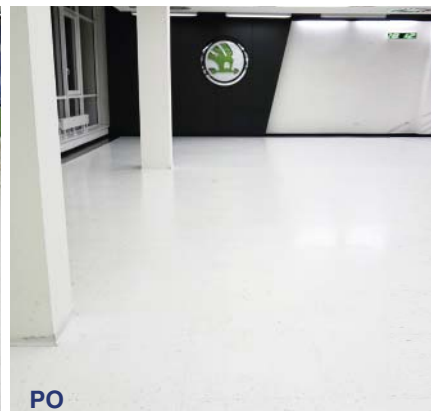
ČISTIČKY VZDUCHU

Zbavte se zápachu výkonnou čističkou vzduchu. Dopřejte komfort svým klientům a personálu.

ÚKLIDOVÉ SLUŽBY PÉČE O PODLAHY

Ochranné vrstvy proti poškození a renovace starých podlah. Prodlužujeme životnost na pětinasobek.

„Dětský domov je to nejlepší, co mě v životě potkalo,“

říká Veronika Kašáková

Finalistka České Miss 2014 Veronika Kašáková vyrůstala od svých 4 let v dětském domově ve Vysoké Peci u Chomutova. Svou popularitu využívá právě k pomoci dětem z dětských domovů. V roce 2016 založila Nadační fond Veroniky Kašákové, jehož vizí jsou sebevědomí mladiství, kteří jsou připraveni po odchodu z dětského domova vkročit do života tou pravou nohou a se vztyčenou hlavou. V roce 2014 sepsala Veronika také svou autobiografii Zpověď holky z děčáku.

■ **Ptala se Mgr. Veronika Hotová,**
Foto: Archiv Veroniky Kašákové

1. Jak se dívka z dětského domova ocitne v soutěži Česká Miss?

Dívka z dětského domova měla klasické sny jako dívky v rodinách. Dlouho o tom snila a několikrát byla v životě odmítnuta, chtěla něco dokázat, a tak to několik let po castinzích zkoušela.

2. Znamenala pro vás účast něco jiného než pro ostatní soutěžící dívky?

Byl to boj hlavně pro mě samotnou, boj mých myšlenek. Hodně jsem se zamýšlela nad tím, zda jsem ve finále oprávněně. Zda tam patřím, srovnávala jsem se s ostatními dívkami. Myslím, že to bylo psychicky náročné, ale věřím, že i ostatní dívky čelily těmto pocitům.

3. V této souvislosti mě napadá: Máte pocit, že jste „jiná“ než vaši vrstevníci?

Někdy mám pocit, že jsem úplně jiná než všichni okolo, ale pak sestoupím nohama na zem a vidím, že sem patřím. Život je to nejkrásnější, co nás potkalo. A zda jsem jiná než mí vrstevníci? Někdy mám pocit, že jsem proti nim stará duše, co už tu na Zemi několikrát byla.

4. Byla pro vás zkušenost života v dětském domově (a zejména to, co tomu předcházelo) formující? Jak v pozitivním, tak negativním smyslu?

Nedávno, když jsem byla na návštěvě v dětském domově, jsem nad tím přemýšlela. My děti z dětského domova jsme takoví samorosti. Nikdo nám nevěnuje tolik péče a já nedokážu říct, jestli je to dobře, nebo špatně. Protože děti ví, co mají dělat, a přehnaná péče taky není dobrá. Ale pak mi je líto, když vidím své kamarádky, jak pečují o své děti, když přijedou do domova, a vidím děti, které si jdou svou vlastní cestou. Unudlané, špinavé, neučesané, běhají tam několik a nikdo je nerozmazluje. Je mi to strašně líto, ale díky tomu je ze mě holka, která se umí postarat. Dnes si tu péči dopřávám sama. Jinak si myslím, že život v domově je krásný, je to záchranná kotva, děti potřebují hranice a oporu.

5. Spousta dětí z dětských domovů končí na ulici, ve vězení... Co vás postrčilo tím správným směrem, aby se z vás stala úspěšná žena?

Asi vnitřní síla, nedokážu to definovat, ale na tom životním dnu jsem se ocitla několikrát, měla jsem jasno, že takhle žít nechci. Bylo mi to nepříjemné, chtěla jsem od života vždycky víc, byla jsem na sebe přísná a lezla pomalu ze dna nahoru. Myslím, že je to, jednoduše řečeno, o tom, kdo chce vystoupit z komfortní zóny. A já chtěla.

6. Co je podle vás třeba udělat pro usnadnění přechodu „dětí“ z dětského domova do reálného života?

Teď o tom píšu slohovou práci pro určité pracovníky, kteří mají moc něco

změnit. Chci o té problematice hovořit, protože se dotýká nás všech, nikoliv jen dětí z dětského domova. Je důležité postarat se o děti i po odchodu z dětského domova. Je důležité být tu pro ně a volit tu péči jako povinnou z obou stran – jak dítěte, tak kurátora. Nemusíme chodit daleko, podívejte, jak se staráme o propuštěné „kriminálníky“, a můžeme se inspirovat, jak to změnit. My děti z DD jsme nic neudělaly, a přesto jsme vystaveni životu za branami DD zcela bez záchranné kotvy.

7. Co vás vedlo k založení Nadačního fondu?

Vlastní zkušenost, touha vrátit dětskému domovu to, co pro mě udělal, a láska ke všem dětem. Zaslouží si mnohem více pozornosti. Nejsou to chudáci, jak si všichni myslíme, jsou to hrdinové.

8. Jaké jsou vize fondu a vaše úloha v něm?

Hlavní úlohou je být v kontaktu s dětmi. Každý týden jsem minimálně dvakrát v nějakém dětském domově, hovořím s dětmi, ale i s personálem. Hlavní vizí je zlepšit systém, změnit zákony a pomoci dětem být kvalitními, plnohodnotnými lidmi, co žijí život v rovnováze.

„Někdy mám pocit, že jsem úplně jiná než všichni okolo, ale pak sestoupím nohama na zem a vidím, že sem patřím. Život je to nejkrásnější, co nás potkalo.“

9. Myslíte, že jsou dnešní dětské domovy na dobré úrovni?

Liší se to, každý je jiný. Je jich 143, objela jsem jich 61, a když mi někdo dává pro děti materiální věci, mám vytipováno asi 25 domovů, do kterých je nechávám poslat, protože jsou mezi nimi radikální rozdíly. Stejně tak si myslím, že dětem toho po materiální stránce tolik nechybí, v našem fondu se hodně zabýváme systémem, který někdy nedovoluje lidské chování.

10. Jaký je váš názor na institucionální péči o děti jako takovou?

Jsou tu děti, které nejsou soudně volné, a také jsou tu děti, které si nikdo vzít nechce. Já mám na dětský domov kladné vzpomínky, a to, co bych změnila, se dnes s fondem úspěšně daří realizovat. Dětský domov je to nejlepší, co mě v životě potkalo. Jediné, co mi v domově chybělo, byla

individuální péče, práce s mentorem nebo průvodcem. Takové už posíláme do 23 dětských domovů a dlouhodobě je necháváme s dětmi pracovat, stavíme vše na důvěře a naším cílem je, aby tu pro děti byli i po odchodu z DD. Je důležité mít v životě kotvy, kam se můžete vrátit, když v životě tápete.

11. Co byste vzkázala „opuštěným“ dětem?

Nikdo z vás není opuštěný!!! NIKDO!!!!

12. Čím „dobíjíte baterky“?

Četbou, procházkou, meditací, tichem a cestováním.

O Nadačním fondu Veroniky Kašákové najdete podrobnější informace na www.nfvk.cz

Sebevražda a sebevraž

Úvod do problematiky

1. díl

Sebevražedné jednání představuje závažný celospolečenský problém. V současné době bývá sebevražda tichou tragédií jednotlivců a rodin, v případech úmrtí známých osobností senzací syčenou zájmem médií. Zpravidla ale převažuje mlčení. Kolem tohoto tajuplného tématu se tak vytvořila řada nedorozumění, mylných představ a tabu. Tato atmosféra je často přítomna také v řadách pomáhajících profesionálů.

■ **Text: Mgr. Martin Pešek,**
poradce a terapeut, psychosociální péče
o pozůstalé www.luctus.cz,
martin.pesek@luctus.cz

Tento pětidílný seriál, kterým se pokusíme na základě aktuálních vědeckých poznatků nabídnout čtenářům základní orientaci v tématu, začneme stručným úvodem do problematiky sebevražedného jednání. Objasníme si základní pojmosloví a ukážeme si, jak se v průběhu času proměňoval postoj společnosti k sebevraždě. V následujících dílech se podíváme na mýty, které se kolem daného problému vytvořily, rozebereme si způsoby, jak je možné lidem se sebevražednými sklony pomoci, řekneme si něco o specifikách práce s pozůstalými po sebevraždě a v neposlední řadě také odkryjeme málo diskutované téma, jak se vyrovnat s tím, když sebevraždu spáchá klient, kterého máme v péči.

➤ Sebevraždy v minulosti a dnes

Jak jsme nastínili v úvodu, sebevražda má nejen dimenzi osobní, ale také celospolečenskou. Sebevražedné jednání úzce souvisí se světem hodnot, které jsou podmíněny nejen historicky, ale také socio-kulturně. Fenomén sebevraždy je proto vždy nutné chápat a posuzovat v historickém a kulturním kontextu. Zmínky o sebevražedném jednání můžeme najít v různých vývojových obdobích lidstva. Někdy se sebevražedné tendence jedinců přičítají stále rostoucím nárokům vyplývajícím z rozvoje moderní společnosti, nicméně sebevražda

není výjimkou ani u národů s nízkou civilizační úrovní. Existují takové národy, které dobrovolnou smrt považují za přirozenou a naopak úmrtí následkem nemoci přičítají démonickým silám.

S ohledem na utváření hodnot u evropského člověka je pro nás významná především antická a křesťanská tradice. V antické době se střídala období podporující dobrovolný odchod ze života s obdobími, kdy byla sebevražda odsuzována a postižována. Ze známých řeckých filosofů spáchal sebevraždu třeba Sokrates. Naopak jeho nejvěrnější žák Platón odsuzoval jakoukoli nepřirozenou a násilnou smrt. Křesťanství se od svého vzniku staví k sebevraždě jednoznačně negativně. Z křesťanského hlediska je sebevražda smrtelných hříchem, není na ni nahlíženo jako na pouhý „útěk ze života“, nýbrž jako na „vzpuru proti Bohu“. Z tohoto důvodu se sebevraždy ve středověku vyskytovaly jen velmi zřídka, nutno však podotknout, že spíše je blízké okolí utajovalo či označovalo za nešťastnou náhodu. V dřívějších dobách také platilo, že sebevrazi nesměli být pohřbíváni na vysvěceném hřbitově a jejich ostatky byly ukládány na jiných místech. Tato doba už je našťáště za námi, přesto má sebevražda nadále negativní konotace a v názorech lidí přetrvává postoj sebevražda = vzpoura, zbabělost, odmítnutí života jako daru, zmaření osudu apod. Jedná se o sociálně neakceptovatelný způsob smrti. A tak jsou dány kořeny tabuizace a stigmatizace, které doprovází téma až po současnost. Stigmatizací a morálním odsouzením je zatížen nejen člověk zvažující sebevraždu, ale také ten, kdo se o ni pokusí a přežije. Pokud jedinec nepřežije, přelévá se toto stigma nedobrovolně na pozůstalé.

➤ Ujasnění pojmů a dělení sebevražd

Sebevražedné jednání představuje širší pojem, jak uchopit danou problematiku. Zahrnuje vedle dokonané sebevraždy také

sebevražedný pokus a projevy svědčící o sebevražedných myšlenkách a záměrech. Prvním stupněm je sebevražedná myšlenka, která je intenzivní, někdy až nutkavé povahy a pro dotyčného těžko odklonitelná. Pokud je sebevražda již konkrétně připravována a plánována, např. jedinec shromažďuje léky nebo si pořídil zbraň,

hovoříme o sebevražedných tendencích. Je zcela oprávněné považovat sebevražedné myšlenky a tendence za součást sebevražedného jednání, neboť v těchto prvních stádiích lze nejlépe uplatnit různé preventivní a intervenční opatření. Závěrečným krokem je pak samotný sebevražedný pokus.

Podle způsobu uvažování před sebevražedným činem rozlišujeme sebevraždu *impulzivní*, která bývá výsledkem akutně probíhající krize, a sebevraždu *bilanční*, která je výsledkem dlouhodobé úvahy a pečlivé přípravy. Každé sebevražedné jednání je tak či onak charakteristické přítomnou ambivalencí. Lidé, kteří sebevraždu zamýšlejí, prožívají velmi silný vnitřní rozpor – jedna jejich část chce žít, zatímco ta druhá nikoli. Podle počtu osob, které se společně

Sebevražedné jednání úzce souvisí se světem hodnot, které jsou podmíněny nejen historicky, ale také socio-kulturně.

edné jednání klienta

Motivace k sebevražednému činu může být tedy různá a není statisticky dobře uchopitelná, stejně jako samotný počet sebevražd. Přesto víme, že každý rok spáchá sebevraždu na celém světě asi jeden milion lidí.

rozhodly ukončit život, rozlišujeme sebevraždy *partnerské, skupinové a epidemické*. Někdy se můžeme setkat také s termínem rozšířené sebevraždy, který je ale velmi nejednoznačný a zahrnuje mnoho forem jed-

demonstrativních sebevražedných pokusů. Tuto imitaci skutečného sebevražedného jednání některé osoby využívají jako manipulativní nátlak na blízké okolí.

» Rizikové faktory a statistika

Důvody, které někoho přinutí k sebevraždě, zůstávají zpravidla nejednoznačné a je těžké jim plně porozumět. Jisté porozumění a hlubší vhled do motivace sebevražedného jednání nabízí ti, kteří pokus o sebevraždu přežili. A právě na základě výpovědí osob, které přežily svůj sebevražedný pokus, sestavili odborníci soubor rizikových faktorů, které bývají nejčastěji příčinou rozvoje sebevražedných tendencí. Patří mezi ně přítomnost duševní poruchy, nedávná ztráta blízké osoby, rozchod, socioekonomický status, chronické somatické onemocnění nebo chronická bolest, nadužívání alkoholu nebo jiných návykových látek, sebevražedný pokus v anamnéze a další

sebevražd. Přesto víme, že každý rok spáchá sebevraždu na celém světě asi jeden milion lidí. To znamená, že v průměru každých 40 sekund umírá jeden člověk. Výskyt počtu sebevražd v České republice monitoruje od roku 1876 Český statistický úřad. Podle jeho zjištění v posledních letech končí život vlastní rukou přibližně 1500 osob ročně, což představuje 1,4% z celkového počtu úmrtí. Tato čísla jsou ale velmi pravděpodobně podhodnocena, neboť za lecjakými nešťastnými událostmi, např. autonehodami s následkem smrti, může být primárně sebevražedný úmysl. Srovnání zemřelých v důsledku sebevraždy a dopravních nehod je zajímavé ještě z dalších hledisek. Jednak počet zemřelých při dopravních nehodách je dlouhodobě nižší než počet zemřelých v důsledku sebevraždy. Za druhé oproti tématu úmrtí v dopravě, kdy se v médiích pravidelně setkáváme s různými preventivními kampaněmi, se problematika sebevražedného jednání nachází na okraji společenského zájmu.

» Závěr

Pravděpodobně první bariérou, kterou musíme coby pomáhající profesionálové překonat, je kulturní tabu, které zakazuje o sebevraždě hovořit. Jako by panovalo přesvědčení, že hovor na toto téma zvýší pravděpodobnost, že si člověk opravdu ublíží. To je často tradované tvrzení, které ale limituje naši schopnost být nápomocný osobě se sebevražednými sklony. Je zapotřebí vycházet z teoretických znalostí a nezaměňovat obdobné mýty a domněnky se skutečností. V dalším díle se proto zaměříme na výčet a následnou dekonstrukci tvrzení, která se v průběhu času kolem problematiky sebevražedného jednání vytvořila.

Důvody, které někoho přinutí k sebevraždě, zůstávají zpravidla nejednoznačné a je těžké jim plně porozumět.

nání. Typicky se jedná o násilnou událost, při které jedinec usmrtí kromě sebe také svého blízkého.

Většina definic sebevražedného jednání se shoduje ve dvou základních znacích – dobrovolném úmyslu jedince ukončit svůj život a cílevědomě zaměřeném jednání, které povede ke smrti. Za sebevraždu proto označujeme způsob autodestruktivního jednání, který zřetelně vyjadřuje úmysl ukončit vlastní život a snahu zvolit k tomuto účelu takové prostředky, u nichž je možné předpokládat, že k zániku života skutečně povedou (Viewegh, 1996). Proto od sebevraždy odlišujeme sebezabití, kdy není přítomen vědomý úmysl si ublížit, např. jednání psychotického klienta, který se usmrtí pod vlivem bludu. O sebezabití můžeme uvažovat také v případě tzv.

(Papežová et al., 2014). Ať už se nám ale podaří pojmenovat jakékoli příčiny, můžeme se spolehnout na to, že vždy najdeme také jedince, kteří za stejných okolností sebevraždu nespáchají. A stejně tak existují jedinci, kteří žádný z uvedených faktorů nesplňují, a přesto se rozhodnou svůj život ukončit (Frankel & Kranzová, 1998). Definitivní odpověď na otázku „Proč?“ můžeme dostat pouze od toho, kdo takový čin uskutečnil, a toho už se zpravidla zeptat nelze. Sebevražda přináší velké množství otázek a spoustu těch, které zůstanou navždy otázkami bez odpovědi. To je pravděpodobně nejtěžší skutečnost, která sebevraždu doprovází.

Motivace k sebevražednému činu může být tedy různá a není statisticky dobře uchopitelná, stejně jako samotný počet

Seznam použité literatury:

- Frankel, B., Kranzová, R. *O sebevraždách*. Praha: Nakladatelství Lidové noviny, 1998. ISBN 80-7106-234-0.
- Monestier, M. *Dějiny sebevražd*. Praha: Dybbuk, 2006. ISBN 80-903001-8-9.
- Papežová, H. et al. *Naléhavé stavy v psychiatrii*. Praha: Maxdorf, 2014. ISBN 978-80-7345-425-8.
- Špatenková, N. et al. *O posledních věcech člověka: Vybrané kapitoly z thanatologie*. Praha: Galén, 2014. ISBN 978-80-7492-138-4.
- Viewegh, J. *Sebevražda a literatura*. Brno: Psychologický ústav AV ČR, 1996. ISBN 80-85880-10-5.

NutriAction 2017

NutriAction je aktivitou, která si klade za cíl zlepšení kvality výživy seniorů. Data o nedostatečném stavu výživy seniorů jsou celosvětově dlouhodobě známa, ale v rámci České republiky nebyla dosud zjišťována. Díky aktivitě firmy NUTRICIA, která ve spolupráci s Asociací poskytovatelů sociálních služeb ČR zvedla „hozenou rukavici“, vznikl projekt NUTRIACTION.

Díky 52 domovům pro seniory z celé republiky, které se prvního kola hodnocení zúčastnily, je znám výsledek z téměř 5000 screeningů (4972) zhodnocení nutričního rizika v této populační skupině. Pro tato hodnocení je odpovídajícím screeningovým nástrojem Mini Nutrition Assessment (MNA), který je validován (= je ověřena jeho výpovědní hodnota pro skupinu seniorů).

Pro evidenci získaných dat byla vytvořena webová aplikace, která má otevřený potenciál k dalšímu rozvoji, umožňující pokračovat dalšími potřebnými kroky. Získaná data jsou prvním krokem k dalším, navazujícím řešením.

Sama identifikace nutričního rizika je „jen“ informací o tom, kteří uživatelé potřebují specifická výživová a nutriční opatření. Proto také v rámci NutriAction vznikl odborný program, který umožní domovům pro seniory, budou-li mít zájem, realizovat správné postupy ke zlepšení výživy a nutriční péče pro uživatele.

Odborná tematika je realizována prostřednictvím zkušených odborníků – T. Starnovské, M. Čihařové a L. Dostálkové a garantována Sekcí výživy a nutriční péče, z.s.

Prvními společnými aktivitami s domovy pro seniory jsou pracovní dny v Olomouci (16. 9.) a v Praze (23. 9.), při nichž se účastníci dozvěděli, jak dále rozvíjet svou činnost ke zlepšení stavu výživy a nutriční péče ve vlastních zařízeních.

Pro aktivní zájemce z domovů pro seniory v projektu NutriAction je připraveno pokračování na leden 2018.

V rámci spolupráce s APSS a firmou Nutricia připravujeme nejen další, průběžné informace, ale i systém hodnocení úspěšně realizované nutriční péče.

Základním předpokladem pro život je příjem živin – chci-li žít, musím jíst. Proto také bez přiměřené výživy není možná ani základní péče.

K rozpoznání rizika nedostatečné výživy u klientů v zařízeních sociální péče je třeba systematické posouzení všech klientů.

Než ovšem se samotnou identifikací začneme, je třeba určit systém, jakým budeme postupovat, aby bylo jednoznačně stanoveno:

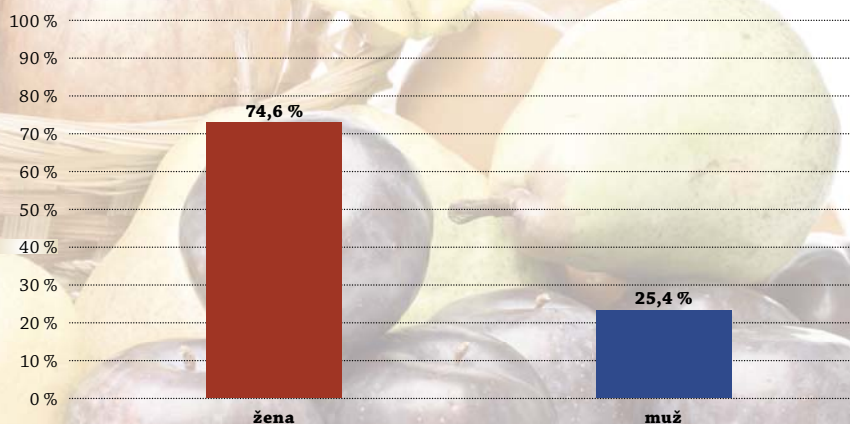
- jak budeme identifikovat nutriční stav uživatele – tedy jaký systém screeningu zvolíme;
- kdo ho bude identifikovat – ideálně pracovník, který je s uživatelem přímo v kontaktu;
- kdy ho bude identifikovat – obvykle při přijetí do zařízení, každém návratu z hospitalizace, jiné nepřítomnosti delší než 2 týdny apod.;
- kde a komu tyto informace budou dostupné.

Prostřednictvím NutriAction, společné aktivity APSS, firmy Nutricia a Sekce výživy a nutriční péče, z.s., jsou poprvé v takové míře dostupné informace o nutričním riziku uživatelů v domovech pro seniory v České republice. Všechny zúčastněné organizace se proto dohodly na vzájemné spolupráci při řešení této oblasti poskytovaných služeb.

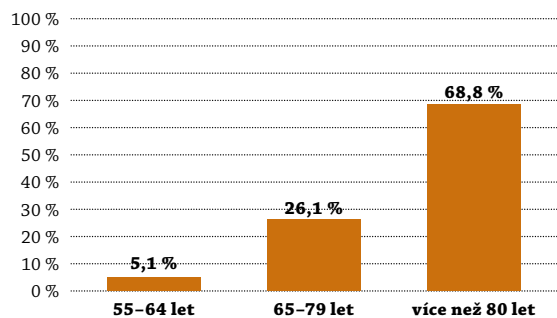
Motto:

Starší populace představuje skupinu obyvatel, jejíž nutriční stav je často neuspokojivý, neboť je ovlivňován celou řadou faktorů, jako jsou fyziologické a sociální změny spojené se stárnutím, výskyt chronických chorob, užívání léků a snížená mobilita (Morley, 1995)

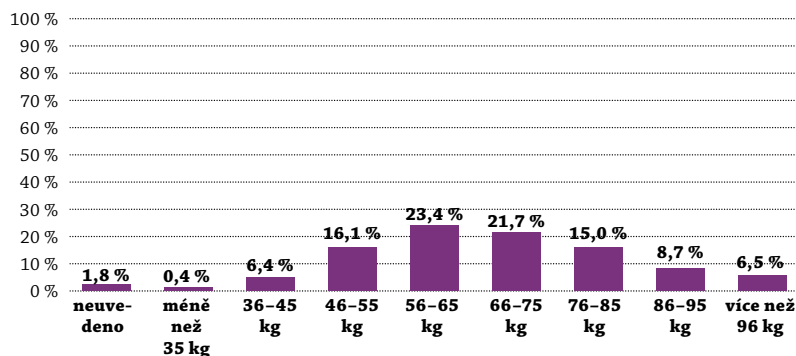
ZASTOUPENÍ PODLE POHLAVÍ

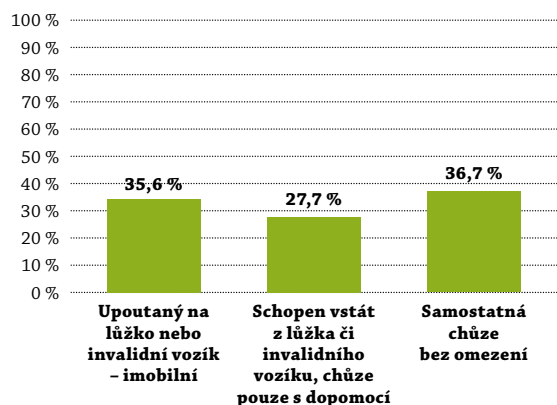
ZASTOUPENÍ PODLE VĚKU

ZASTOUPENÍ PODLE HMOTNOSTI

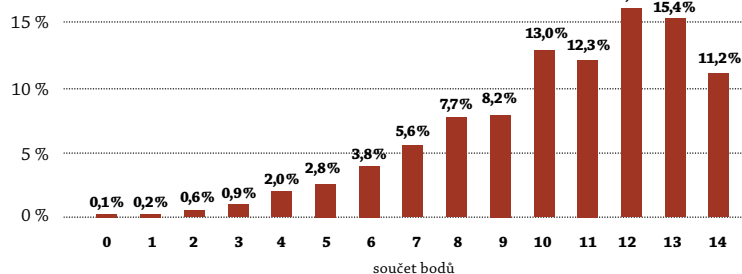
ZASTOUPENÍ PODLE MOBILITY

ZHODNOCENÍ RIZIKA

57,12 % rizikových

výsledky sreeningu (součet bodů)

INZERCE

robot coupe®

Nejlepší řešení pro přípravu pokrmů s
úpravou konzistence

Blixer®

Blixer 4

Blixer 6

Tuhá strava

Úprava konzistence

Praktická ukázka na požádání: simon@robot-coupe.comwww.robot-coupe.com/cz

Systemická a na člověka orientovaná komunikace

= efektivní komunikace s verbálně komunikujícím uživatelem a jeho rodinou

1. díl

V sociálních službách je hlavním pracovním nástrojem sociálního pracovníka (i dalších pomáhajících profesionálů) komunikace. Pokud ale chceme, aby komunikace byla efektivní a přínosná pro obě strany, je nutné na zdokonalování komunikačních schopností pracovat.

Mgr. Markéta Vaculová pracuje v sociálních službách od roku 2002, zaměřuje se na služby sociální péče a prevence. Od roku 2004 se externě věnuje vzdělávání v sociální oblasti. Působila v sociálně aktivizační službě, kde pracovala s osobami v těžké životní situaci. V pobytových zařízeních pracovala s osobami s demencí a se seniory, s duševně nemocnými a s osobami s mentálním handicapem. Vystřídala pracovní pozice všeobecné/psychoterapeutické sestry, aktivizační a sociální pracovnice, vedoucí zdravotního oddělení. Působila jako učitelka na střední škole sociální, externě vyučovala na Fakultě sociálních studií Ostravské univerzity. V sociálních službách pracovala naposledy v roce 2017 jako vedoucí pečovatelské služby. Od roku 2012 působí externě jako konzultantka standardů kvality a od roku 2016 jako supervizorka.

■ **Text: Mgr. Markéta Vaculová**

„Slovo má lehkost větru
a sílu hromu.“ (V. Hugo)

Nositelům významu v komunikaci je slovo. Ale i když použijeme stejná slova, nemusíme si vždy rozumět. Při komunikaci může nastat porucha v komunikačním kanálu a způsobit tak nedorozumění nebo nepochopení a na problém je „zaděláno“. Komunikátor sděluje slova, která pro něho mají určité významy, má je spojené s určitou situací či zážitkem. Komunikant si následně tato slova spojuje se svými zkušenostmi (významy a prožitky). Avšak skutečný obsah slov a s nimi spojené pocity či významy (hůře domněnky) se u obou osob odlišují.

Na zlepšení porozumění mezi komunikujícími účastníky se zaměřuje mnoho psychoterapeutických směrů a proto také

existuje mnoho efektivních komunikačních stylů. Každý pomáhající profesionál si může vybrat techniku, která vyhovuje jemu a především cílové skupině, se kterou pracuje. Mně osobně nejvíce vyhovuje komunikace ovlivněná přístupem zaměřeným na člověka a systemický, na řešení zaměřený přístup.

► Teoretická východiska systemického a na člověka orientovaného přístupu

„Empatické naslouchání znamená
dočasně žít životem druhého.“
(Carl Rogers)

Přístup zaměřený na člověka (PCA – person centered approach) je psychologický směr, jehož mentorem byl americký psycholog Carl Ransom Rogers, který tvrdil, že „pouhá“ akceptace klienta a empatie mají ve vztahu s klientem terapeutický vliv. Na člověka zaměřený směr je stále se rozvíjející forma mezilidského vztahu, která podporuje růst a změnu. Jedinečnost tkví v tom, že jeho těžištěm je spíše proces vztahu (člověka/klienta s pracovníkem) než problémy a konflikty. (volně z: Ladislav Nykl; Carl Ransom Rogers a jeho teorie, *Přístup zaměřený na člověka*; str. 15–16)

Hlavním motorem pro navození změny, která by u klienta vedla k vyřešení problémů nebo ke spokojenějšímu životu, byl dle Rogerse vztahový trojúhelník. Na jeho vrcholu stojí empatické porozumění, na dolních rozích je akceptace neboli přijetí bez podmínek a kongruence/opravdovost. Rogersovy terapeutické metody a jejich přesah do efektivní, tzv. zdravé komunikace rozvíjelo mnoho následovníků. Je tedy více než zřejmé, že v komunikaci zaměřené na člověka se musí pracovník držet výše uvedeného trojúhelníku a mimo to se o pochopení komuniké snažit pomocí aktivního naslouchání – zrcadlení, oceňování, zpětné

vazby, ověřování, je nutné rekapitulovat, nehodnotit, vynechat nevyžádané rady, vnímat všechny roviny sdělení atd.

Systemický přístup nahlíží na člověka jako na člena sociálního systému (rodina, kolektiv aj.) a nabízí pracovníkům myšlenkový rámec pro chápání života jedinců i jejich sociálních vztahů a problémů. Platí zde, že pokud dojde k jakékoli změně v systému, je ovlivněn celý systém jako celek. Je důležité si uvědomit, že tyto sociální systémy, včetně problémů z toho plynoucích, by nemohly existovat, pokud by mezi jejich členy neexistovala interakce/komunikace. Systemika chápe komunikaci jako otevřený proces, který je možno kdykoliv změnit, což vyžaduje změnu koncepce psychosociální intervence, aniž by se opírala o koncept poruch a jejich léčby. (volně z: Kurt Ludewig; *Základy systemické terapie*; str. 17–18)

► Komunikace s klientem negativně ovlivněná sebezpojetím a systémem

„Je to zákon života – jakmile se
před námi zavřou jedny dveře,
otevřou se jiné. Ale tragédií je, že
pořád hledíme na ty zavřené
a nevšímáme si těch
otevřených.“ (André Gide)

Klient a vliv sociálního systému

Klient sociální služby je součástí systému, který ovlivňuje svým chováním a potřebami nejen on, ale také jeho rodina a všichni pracovníci sociální služby, kteří s ním přicházejí do styku. Nastane-li jakýkoliv (komunikační) problém, nedá se vždy s jistotou říct, kdo je nositelem vzniklých potíží. Zda za „mračení se“ klientky A na její spolubydlící klientku B může to, že s ní nemluví, nebo zda klientka B nemluví s klientkou A, protože se na ni mračí. Zda klient A bývá agresivní, protože mu vadí pracovník B (buď přenos, nebo nevhodný styl chování pracovníka), nebo zda pracovník B jeví změny v chování až poté, co na něj klient A reaguje vznětlivě.

Domněnky, předsudky, špatné sebekojení a direktivní komunikace

Manželka volá z okna na manžela, který je na dvorku: „Karlééé!“ A manžel se ptá: „Co je? Je mi zima nebo mám hlad?“

Tyto příklady poukazují na to, jak je smutné, když za nás rozhodují jiní lidé v naprosto běžných věcech. Tento nešvar se někdy vyskytuje i v sociálních službách, kdy pečovatelské/pracovníce v sociálních službách diktují klientům, co mají, nebo nemají dělat a „cepují“ je jako malé děti. „Dojezte ten oběd, jinak nepůjdete ven.“ „Uklidte si ty věci, vždyť se v tom nevyznáte.“ „Nechcete si tady vyvětrat?“ „Udělejte mi radost a vezměte si tento svetr“ atd.

Dle C. R. Rogerse mnozí lidé nejen v minulosti zažívají spoustu situací, kdy jim různé osoby mocensky diktují, jak mají žít. Ještě horší je, když je vztah s nimi založen na podmínkách, což je škodlivé zvláště v dětství. „Jestli se nebudeš dobře učit, tak mi nechod na oči.“ „Na toto nemáš talent, jsi nemechlo“ atd.

Toto posuzování a nepřijímání má u některých lidí negativní vliv na sebekojení. Tito lidé jsou pak např. až do dospělosti závislí na hodnocení druhých (říkají např.: „Proč byste se měla zabývat zrovna mnou?“ „Já jsem k ničemu, nechte mě umřít“ aj.), do komunikace s kýmkoliv si vkládají neopodstatněné domněnky („aha, když je tu ticho, tak se asi bavili o mně“, „Hm, mlčíš, tak ti to asi nechutná, no příště ti nic neuvařím“) a jsou obecně velice citliví na to, jak jim druzí cokoliv sdělují. Současně mohou sami kopírovat neefektivní komunikační vzorce a hovořit tak nevhodně s jinými lidmi, přestože jim samotným se nelíbí, když se s nimi takto komunikuje.

Tab. č. 1

FORMULACE	CÍL	JE TŘEBA	PŘÍKLADY
Povzbuzování	1. Projevit zájem 2. Povzbudit mluvčího k dalšímu hovoru.	Nevyslovovat souhlas, či nesouhlas. - užívat neutrální slova - měnit tón hlasu	„Můžeš mi o tom říci něco více?“
Objasňování	1. Objasnit to, co vám druhý říká. 2. Získat více informací.	- klást otevřené otázky - povzbuzovat - vést mluvčího k tomu, aby dále sděloval různá hlediska problému	„Kdy se to stalo?“ „Jak na to reagujete?“ „Jestli tomu dobře rozumím...“
Přerámování	1. Ukázat, že nasloucháme a mluvčímu rozumíme, co říká. 2. Ověřit, zda jeho slova správně chápeme.	- jiným, ideálně pozitivnějším způsobem předložte myšlenky a fakta - popř. svými slovy shrňte sdělení	„Takže ty bys byl rád, aby ti vedoucí více důvěřoval!“ „Chcete, aby vás jen poslouchali a nic k tomu neříkali.“
Zrcadlení pocitu	1. Projevit, že chápete a rozumíte tomu, co mluvčí cítí. 2. Tím mu pomůžete pocitu znovu přehodnotit.	Vyjádřit základní pocity a emoce mluvčího (nejsme-li si jisti pocitem, můžeme si ho ověřit).	„Vypadáte skutečně velmi rozzlobeně.“ „Cítím ve vašem hlase smutek, je to tak?“
Shrnutí	1. Shrnout důležité myšlenky a fakta. 2. Zhodnotit dosažený pokrok. 3. Položit základ k další diskuzi.	Zopakovat hlavní vyřčené myšlenky a pocity.	„Takže to, co jste mi tu řekl, je toto...“
Uznání Potvrzování	1. Uznat význam osoby. 2. Dát jí najevo, že jí věříme.	Uznat závažnost jejích pocitů a problémů. Projevit uznání úsilí a činností.	„Oceňuji, že to s námi řešíte, i když to pro vás není lehké.“ „Děkuji vám za vaši ochotu.“

(přepřevzato z: <http://osobnostnirozvojldv.cz/moduly/m2/08-1-techniky-aktivniho-naslouchani.html>)

Z výše uvedených důvodů je o to nutnější, aby se pomáhající profesionálové orientovali na člověka nestavěli do role expertů na život klienta. Sociální pracovník, který v sociální službě s klientem nepracuje psychoterapeuticky a „neléčí jeho potíže“, ale jen v rámci vhodné komunikace předchází případným problémům, musí spoléhat na to, že si člověk/klient dokáže řídit svůj život sám (a klienti s kognitivním handicapem aspoň v některých oblastech).

Pracovník musí klientovi pouze nabízet přijetí, opravdovost a empatii, vše zahrnované do aktivního naslouchání se všemi jeho technikami. Takováto komunikace s klientem ale neznamená, že s ním vždy musíme souhlasit a že se vždy přizpůsobujeme jeho nárokům. Znamená to, že nás zajímá, co klient potřebuje a „jak to má“, že ho přijímáme i s negativními pocity a že např. neoprávněné požadavky umíme vhodně odmítnout. Stejně bude pracovník postupovat i při komunikaci s rodinou. Vždy respektuje přání klienta, ale současně s pomocí aktivního naslouchání pracuje s podněty rodiny. Vždy v klidu zváží dané podněty, ideálně je prodiskutuje s týmem. Rodina musí mít pocit, že je brána jako partner. Pokud pak dojde k zamítnutí jejich požadavků, snadněji to pochopí, neboť budou mít pocit, že jsou akceptováni a že s jejich návrhy bylo pracováno (tzn. neodmítat striktně).

Příkladem mohou být často diskutované konflikty mezi týmem a rodinou, které znám z praxe i od účastníků seminářů. Např. nesoulad mezi potřebami klienta s Alzheimerovou demencí středního stupně a požadavky rodiny klienta. Rodina požaduje něco jiného, než chce klient. V případě, že tým správně vypořádává, co jejich

klientovi vyhovuje, a mají to ověřeno, je nutné, aby bránili požadavky klienta. Rodina např. požaduje, aby jejich rodinný příslušník stále ležel, ale pracovníci mají jiný názor, vycházejí z validační komunikace a pozorování klienta v reálné situaci, kdy vidí, že klient jasně dává neverbálně najevo, že v určitých situacích ležet nechce a vyhovuje mu to spíše v sedu. Jak je možné, že se tým neshodne s rodinou na tom, co je nejlepší pro klienta? Jistě chtějí všechny strany to nejlepší. Ale jak tedy diskutovat s rodinou, aby akceptovala odbornost týmu a stále neprosazovala své požadavky? Ideální je, aby s rodinou v klidu hovořila zkušená sociální pracovníce nebo jiný kompetentní člen, nelze to nechávat jen na pracovnících v sociálních službách. Také nelze, aby vedení sdělilo personálu, že musí vyhovět rodině, aby měli „od rodiny pokoj“, jak bohužel často slyším. Kde je tedy problém? Někdy může být jen v rodině, která nemusí vhodně komunikovat a je pouze v roli stěžovatele. Tato rodina může mít svou zakázku, může mít potřebu si jen stěžovat a prosazováním nereálných požadavků si kompenzuje špatné svědomí. Jindy jde o neznalost. Ale někdy se jedná o to, že s rodinou neumí personál hovořit. Mnozí rodinní příslušníci říkají, že nebývají vyslechnuti, mají pocit, že personál odmítá jejich návrhy, některým je i nepřijemné s personálem hovořit z důvodu, že jim oponují jejich neznalostí a stavějí je tak do role méněcenných. Jistě může být pravdou, že rodina už zná svého člena méně, než tým, ale pokud se tímto oponuje netaktně, vyvolává to v rodině např. ještě větší pocity viny a může vznikat situace stejná jako v odstavci „Klient a vliv sociálního systému“. >>>> 24

««« 13

Dcera klienta: „Jak to, že tatínek sedí, když jsem řkala, že raději leží?“

Pracovnice: „Váš tatínek raději sedí, máme to vypořádáno, a tak přesně víme, co chce.“

Dcera našťavaně: „Ale když byl v LDN, tak raději ležaval, i když i mně se zdálo divné, že chce být pořád na lůžku, často si to pochvaloval, když jsem za ním chodila.“

Pracovnice: „No to ale byla jiná situace, byl po úraze a u nás se právě hodně zlepšil.“

Dcera zoufale: „Ale vždyť stejně spí a nevnímá, má to lepší vleže.“

Pracovnice: „Víte, my máme vypořádáno, že raději sedí, z lůžka se snaží vyprostit, my jsme tu s ním denně.“

A takto bychom mohli pokračovat ještě dlouho. Vidíte, že obě strany mají zájem na blahu klienta. Může být pravda, že rodina má v obrazech svého „tatínka, maminku“ čilejšího nebo spokojenějšího v jiné situaci. Může se stát, že některé rodiny často nehodlají diskutovat, chtějí jen mocensky prosadit své požadavky. Ale pokud chce tým to nejlepší pro svého klienta, pak musí s rodinou diskutovat jiným způsobem. Každému z nás, kdo zažil pobyt člena rodiny v nemocnici, kde s námi např. lékař nehodlal hovořit nebo byl příliš odborný, to nebylo příjemné. Nebo pokud máte dítě v MŠ, ZŠ a učitelka nehodlá vyslyšet vaše informace. „Paní učitelko, Matýšek si stěžuje, že ho Katuška píchá vidličkou.“ „Ale to není možné, to je tak hodná holčička, toto se u nás rozhodně neděje.“ Nevyslyšeno, nesděleno: „podiváme se na to“, jen okamžitě zamítnuto. Komunikace je cesta k dobrým vztahům. Chcete pro své klienty to nejlepší? I kdyby to mělo být jen kvůli SQSS? Pak je nutné vycházet i s rodinami a pracovat s jejich požadavky. Zkuste do rozhovoru zapojit přístup zaměřený na člověka a systemickou komunikaci, výsledky budou mnohem uspokojivější. Setkáváte se s tím často? Vytvořte si, nebo aktualizujte, pracovní postup, jak komunikovat s rodinami atd.

Dcera klienta: „Jak to, že tatínek sedí, když jsem řkala, že raději leží?“

Pracovnice: „Vnímám, že máte o tatínka obavy, chcete, aby mu bylo dobře.“

Dcera již mírněji: „Ano, to chci. Víte, když byl v LDN, tak raději ležaval, i když i mně se zdálo divné, že chce být pořád na lůžku, často si to pochvaloval, když jsem za ním chodila.“

Pracovnice: „Také chceme, aby mu bylo dobře. Vzpomínám si na dobu, kdy preferoval lůžko. Tak jako vy, i náš tým chce, aby bylo vašemu tatínkovi dobře. A protože ho známe jenom odtud, tak stále pozorujeme, co mu vyhovuje. Víte, on když je dlouho na lůžku, tak svírá postranici, svírá čelisti a dává najevo nespokojenost.“

Dcera již mírněji, ale zoufale: „Ale vždyť stejně spí a nevnímá, má to lepší vleže.“

Pracovnice: „Ano, jistě, máte pravdu, že spaní je lepší vleže. Po jídle ho vždy dáváme

do lůžka, ale bohužel jsme ještě nestihly dát oběd všem. Je ale moc fajn, že jste nás upozornila na to, že už pospává. Můžeme ho tak dát do lůžka dříve.“

Dcera: „Děkuji. Doufám ale, že to tak funguje, i když tu nejsem.“

Pracovnice: „Ráda bych vyvrátila vaše obavy. Co by vám pomohlo nám více věřit?“ nebo: „Ráda bych vyvrátila vaše obavy. Chcete si poslechnout, jak se váš tatínek tváří, co dělá přes den a jak na co reaguje?“

(příklad z praxe, s rodinou byla později skvělá spolupráce a oceňovali profesionální práci)

➤ Cesta z nefunkční komunikace směrem ke vzájemnému porozumění

*„Velmi malý klíč otevře i velmi těžké dveře.“
(Charles Dickens)*

I cesta může být cíl. Pracovníci se proto musí zajímat nejen o řešení, ale hlavně o samotné sdělení člověka a o způsob, jakým to sděluje. Dále je nutné v komunikaci s člověkem nemyslet na své věci, kognitivně se člověku/klientovi přizpůsobovat a vynechat komunikační nešvary (neskákat do řeči, neradit, nehodnotit, nekritizovat, nehádat se, neurážet se, nevztahovat si aj.).

Dále komunikovat pozitivně (vynechat „nejde to“ a raději sdělit, jak by to šlo jinak. Klient například chce přidat oběd. Místo sdělení „ne, nejde to, měl jste svoji porci“ je lepší říct „co jiného kromě přídatku byste si rád dal?“). A nejdůležitější je vždy použít vhodné komunikační techniky dle cílové skupiny či rozumových schopností klienta.

➤ Některé techniky přístupu orientovaného na člověka – direktivní x nedirektivní styl, aktivní naslouchání a další

„Lidé mají jedna ústa, ale dvě uši. Někdo asi chtěl, abychom dvakrát více poslouchali, než mluvili. Někdo může namítnout, že je to proto, že poslouchání je dvakrát těžší než mluvení.“ (nedohledaný autor)

Aktivní naslouchání, jeho fáze a metody

Do aktivního naslouchání patří ztišení vlastních myšlenek, soustředění se na sdělení klienta, empatie + zrcadlení verbální i neverbální atd. (viz tabulka č. 1). Techniky se mohou prolínat a opakovat.

Opakování (zrcadlení, shrnování) v rozhovoru můžeme ještě vystupňovat až

do empatické rezonance. Uvědomujeme si prožívání klienta, jeho vztah ke sdělovanému a pomáháme mu přijít na to, jak si to uvědomuje on.

Například sdělení klientky a reakce pracovníka ve dvou úrovních rezonance.

Klientka: „Mám ho milovat, nebo nenávidět? Nevím, jsem z toho zmatená.“

Seberezonance vychází z terapeuta. Je to přetrvávání jeho myšlenek a pocitů. Pracovník, ovlivněn uvažováním o svém vlastním partnerovi sděluje: „Dobrá otázka! Nikdy nevíte.“

Empatická rezonance vychází z klienta, tzn., že pracovník zaznamená, jak to vnímá klient, a bude mu to zrcadlit. Pracovník vnímá klientčin zmatek, a proto sděluje: „Máte v sobě smíšené pocity. Prožíváte lásku i odpor a je to ve vás obojí najednou.“

(volně z: Dave Mearns, Brian Thorne; Terapie zaměřená na člověka, pro využití v praxi; str. 102–104)

Zde je vidět, jak je vynechání vlastních prožitků a zaměření se jen na empatii pro klienta důležité. Díky prostému přijímání člověka i s jeho nerozhodností a s citlivým provázením jeho pocity si člověk/klient dojde k rozhodnutí sám. Jeho rozhodnutí pak bývá většinou trvalé, protože vzešlo z něho samotného. Pracovník je pak i uchráněn případných výčitek v případě změny názoru klienta, protože mu nepodsunul vlastní názor na věc.

➤ Na člověka zaměřené odmítání aneb Jak vhodně sdělovat ne

*„Vyhněte se slovům vždycky a nikdy. Většinou nejsou na místě a nutí lidi, aby se začali bránit.“
(John C. Maxwell)*

Odmítáme jen neoprávněné nebo to, co není v možnostech pracovníků či v souladu se standardy služby. Předpokládejme, že není možné vyhovět poté, co byly zváženy všechny možnosti. Odmítnutí požadavku klienta musí tedy proběhnout až po úplném vyslechnutí formou aktivního naslouchání (poslechneme si klienta, nepřerušujeme ho, neodmítáme hned jeho argumenty, klade se zpřesňující a objasňující otázky, můžeme přerámovat aj.).

Následně zrekapitulujeme požadavek (ráda byste ranní hygienu v délce 1 hodiny z důvodu aplikace mnoha různých krémů a pití speciálních nápojů před snídaní). Poté je vhodné zrcadlit pocity klienta a příp. i pracovníka (vnímám, že je to pro vás důležité aj.). Následuje odmítnutí s vysvětlením a nabídnutím alternativního řešení (bohužel vám v tomto nemůžeme zcela vyhovět/neodmítat striktně/, protože něco a zdůvodnit, proč to nejde + nabídnout jiná

řešení). Závěrem lze také zrcadlit pocity, pokud je klient naštván. Vidím, že jste smutná, máte jiné návrhy, jak to vyřešit? atd.

» Direktivní x nedirektivní styl v komunikaci s člověkem

„Pouze jazyk umožňuje myšlení a pouze prostřednictvím myšlení je možná lidskost.“ (T. A. Harris)

Dle L. Nykla se v nedirektivnosti skrývá Rogersovo přesvědčení o schopnosti klienta najít sama sebe v jistém vztahu (který dává pracovník klientovi), znovu se dokázat naučit jít vlastní cestou (a řešit své problémy, chmury aj.) bez nabádání a příkazů.

Příliš časté:

- peskování („musíš“, „nesmíš“, „proč zase pláčeš“)
- nálepkování (ti to dělají, nedělají, takto vypadají)
- korekce („ježíši, jak to děláš?“)
- hodnocení („ty jsi šikovná“, „vy mě ale zlobíte“)
- tzv. moudra a rady („zapni si boty, jinak spadneš“, „schovej si to, nebo ti to ukradnou“).
- domlouvání („no tak se oblečte, bude vám zima“)
- příkazy („oblečte se, nebo nikam nepůjdete“, „bez papučí nepůjdete z pokoje“)

Direktivní styl

I.

Kontakt
Hodnotící postoj
Averze

Dokazování/přesvědčování/přikazování
Pocit neporozumění
(tvoření obranných mechanismů)
Kontrola (nabídka řešení/pomoc)
Pomohu ti – příkazu ti (já expert)
Vztah: autorita – podřízenost
rebelantství

Nedirektivní styl

II.

Kontakt
Na osobu zaměřený postoj
(opravdovost, akceptace, porozumění)
Uvolnění
Opravdový vztah
Růstová zkušenost (asimilace v self)
Sebedůvěra
Růst
Aktivace vlastních dispozic (zranění osobnosti)
Vztah osoby k osobě
Vytváření nových dispozic

Tab. č. 2

(Ladislav Nykl; Carl Ransom Rogers a jeho teorie, Přístup zaměřený na člověka; tab. 5.2.; str. 70)

- *zbytečně zdlouhavé vysvětlování nebo nefunkční pátrání („proč se pořád kýváš, no tak už mi to konečně vysvětli“)*
nejsou vůbec přínosné. U lidí i klientů to vede většinou k averzi vůči pracovníkům nebo u závislých klientů k dočasné spokojenosti s pozdější ambivalencí. (volně z: Ladislav Nykl; Carl Ransom Rogers a jeho teorie, Přístup zaměřený na člověka; str. 65)
Výše uvedená komunikace není vhodná a je zapříčiněna buď nápodobou komunikačního stylu (z domova/kolektivu) nebo mocenským přístupem pracovníků ke klientům. Jako obrana proti této komunikaci pomáhá sebereflexe, intervize nebo supervize.

Zkuste se nyní vžít do kůže seniorky a posuďte, co byste slyšeli od pracovníků raději. Klientka 85 let, často plačtivá z důvodu nedostatku návštěv. „Paní Nováková. Proč zase pláčete? Vždyť je to každý den, tak přestaňte. Koukněte, vždyť jste na tom ještě dobře oproti jiným.“ ... Nebo: „Paní Nováková, vidím, že pláčete. Stále vás to trápí... Chcete být sama, nebo si o tom se mnou popovídat?“

Důležité totiž není okamžitě problém vyřešit (v tomto případě to klientka ani nečeká), ale umožnit člověku projevit se, ventilovat své emoce. K samotnému řešení lze vést klienta následně. Viz tabulka č. 2.

Pokračování v příštím čísle.

INZERCE

CHOCOPLUS

Višeň

Vychutnejte si šťavnatou
limitovanou edici tohoto podzimu.
Výborný horký nápoj s příchutí
kakaa s višňovou šťávou.
To je **Chocoplus Višeň**.

Představujeme krajské radní pro

Redakce požádala krajské radní zvolené v r. 2016, aby se se čtenáři našeho časopisu podělili o svůj pohled na aktuální situaci v poskytování sociálních služeb ve svém kraji a o své vize a cíle, kterých by chtěli dosáhnout v horizontu svého volebního období. Jejich vyjádření vám přinášíme v letošních číslech časopisu.

Jihočeský kraj

MGR. ZDENĚK DVOŘÁK,
náměstek hejtmanky Jihočeského kraje
zodpovědný za oblast sociálních věcí
a komunitního plánování sociálních služeb.
V kompetenci má dále zabezpečování úkolů
v těchto oblastech: národnostní menšiny,
školství, řešení otázek zaměstnanosti,
podpora zájmové činnosti mládeže a sportu,
celoživotní vzdělávání, přeshraniční
spolupráce v rámci svěřené kompetence.

ZDENĚK DVOŘÁK působil dvanáct let jako učitel na středním odborném učilišti. Od roku 1990 pracoval ve funkci vedoucího odboru školství jihočeského KNV. Dlouhá léta pracoval ve školské subkomisi při České biskupské konferenci. Od roku 1991 byl ředitelem Biskupského gymnázia J. N. Neumanna v Českých Budějovicích. V roce 2004 byl zvolen předsedou Asociace církevních gymnázií ČR. V roce 2009 mu byla hejtmánem udělena stříbrná pamětní medaile Jihočeského kraje za dlouhodobou aktivní činnost ve prospěch česko-rakouské přeshraniční spolupráce. Od roku 2017 je náměstkem hejtmanky Jihočeského kraje.

Jihočeský kraj je krajem s nejmenší hustotou zalidnění v ČR. Obyvatelstvo nad 65 let věku tvoří necelých 20 %. Stejně jako v jiných krajích, i Jihočeský kraj se potýká se stárnutím populace, naléhavěji se ozývá zvyšující se potřeba rozšíření sociální péče o seniory, jako nejsilnější zastoupené skupiny uživatelů sociálních služeb. Jsem zastáncem toho, že je potřeba respektovat přání našich občanů zůstat co nejdéle ve svém přirozeném domácím prostředí. Proto obecně preferuji rozvoj terénních sociálních služeb péče především tam, kde prozatím nejsou dostatečně zajištěny či jsou nedostupné. Týká se to hlavně příhraničních či dopravně odloučených lokalit.

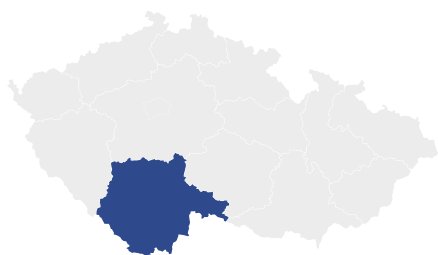
Již dlouhou dobu je situace v sociálních službách kvůli nedostatku pracovníků v přímé péči složitá. Platy a mzdy v tomto odvětví jsou dlouhodobě podfinancované. Pokud mohu srovnat sociální oblast se školstvím, je financování sociálních služeb řešeno poměrně nesystémově, poskytovatelé trpí nejistotou, která vliv na personální zajištění služeb, kde je potřeba kvalifikovaných a motivovaných zaměstnanců. Bez jistoty a stability financování, bez jasných pravidel je velmi složité organizace dobře vést, plánovat jejich rozvoj a zvyšování kvality.

V oblasti nastavení potřebných kapacit na území kraje je důležité pokračovat ve spolupráci s místními samosprávami. Jejich finanční zapojení do financování sociálních

služeb v tomto vícezdrojovém systému má nezastupitelnou roli. Problémem napříč všemi kraji je také dlouhodobě nedostatečné financování služeb indikované a provedené zdravotní péče ze zdrojů zdravotních pojišťoven.

Jihočeský kraj pokračuje v cestě postupného zlepšování komfortu bydlení v pobytových sociálních službách, které sám poskytuje. Realizují se jak rekonstrukce, tak i výstavba nových pobytových kapacit s nejvýše jedno až dvouložkovými pokoji. K nabídce navazujících služeb patří neodmyslitelně také další aktivity pro seniory, zdravotně postižené, děti a mládež, rodiny, které jsou každoročně v rámci krajských dotačních titulů finančně podporovány. Kromě toho, že kraj sám investuje do sociálních služeb ze svého rozpočtu, jsou využívány finanční prostředky z EU a ze státních programů MPSV.

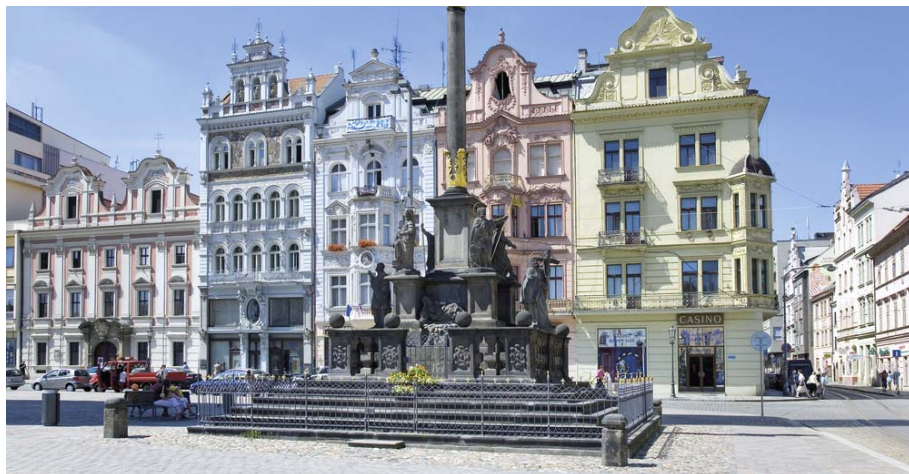
Během současného volebního období bych chtěl pokračovat v podpoře zkvalitňování péče formou zvyšování komfortu jihočeských uživatelů služeb, zaměřit se na chybějící kapacity v hůře dostupných lokalitách a přičinit se o zavedení systémovějšího financování potřebných sociálních služeb. Uvědomuji si, že to nejsou jednoduché úkoly a zcela jistě na ně nemusí stačit jedno volební období. Dodal bych stejně realisticky jako britský autor a vynálezce Arthur Charles Clarke: „Jestli najdeš v životě cestu bez překážek, určitě nikam nevede.“

oblast sociálních služeb v krajích

Plzeňský kraj

MGR. ZDENĚK HONZ,
náměstek hejtmana pro oblast sociálních věcí

Plzeňský kraj je třetím největším krajem v České republice, avšak počtem obyvatel se řadí na deváté místo. Sídelní struktura kraje je nevyvážená – na metropolitní Plzeň navazuje drobná venkovská struktura. Typickým rysem území je vysoký počet malých sídel. Katastrální území obcí do dvou tisíc obyvatel tvoří více než 4/5 rozlohy kraje a žije v nich přes 30 % obyvatelstva. Každý pátý obyvatel Plzeňského kraje je dnes v důchodovém věku. Počet lidí starších 65 let v Plzeňském kraji k 31. prosinci 2016 činil 19,2 % z celkového počtu obyvatel.

Plzeňský kraj je největším poskytovatelem sociálních služeb na svém území. Zřizuje dvanáct příspěvkových organizací, jsou to domovy pro seniory a domovy pro osoby zdravotně postižené s celkovým počtem lůžek 2 011.

Další sociální služby poskytují např. nestátní neziskové organizace. Prioritou našeho kraje je pečovatelská služba, kterou zajišťuje 48 poskytovatelů sociálních služeb dle registru sociálních služeb. Pečovatelská služba je v současné době zajištěna v 59 % všech obcích na území kraje a je potenciálně dostupná pro 90 % obyvatel Plzeňského kraje (na základě jejich trvalého bydliště). Tento druh služby považujeme za důležitý, neboť napomáhá klientům zůstat v jejich domácím a rodinném prostředí.

Po přechodu financování na kraje v roce 2015 se situace postupně stabilizovala. Rozdělování finančních prostředků kraji formou

vyrovnávací platby se během let vyvíjelo a ve spolupráci s poskytovateli se podařilo průběžně odstraňovat nedostatky a problémy, které s sebou tato zásadní změna přinesla. Každoroční nárůst rozdělovaných peněz pro sociální služby je pozitivní skutečností a doufám, že tento trend bude pokračovat i v letech příštích.

V současné době vidím jako neaktuálnější rozdělení dotací pro poskytovatele sociálních služeb na dofinancování navýšení mezd a platů od druhého pololetí roku 2017. Současně očekáváme, jak definitivně dopadne novela zákona č. 108/2006 Sb., o sociálních službách, kde byla vznesena celá řada zásadních připomínek, i když už je prakticky zřejmé, že nebude čas, aby návrh prošel celým legislativním procesem.

Oblast poskytování sociálních služeb je velmi složitá a jednou z bariér v rozvoji těchto služeb je v této době kritický nedostatek kvalifikovaných pracovníků. Nízká nezaměstnanost s sebou bohužel přináší i nedostatek zájemců o práci v sociální či zdravotní oblasti. Možnost soukromých (a často nadnárodních firem) přeplatit absolventy středních i vysokých škol způsobuje nedostatek personálu v primární zdravotní péči v sociálních službách. Nedostatek pracovních sil se tak stal faktorem, se kterým musí kraj počítat při plánování rozvoje sociálních služeb na svém území, zejména při zvažované výstavbě nových pobytových zařízení. Někteří poskytovatelé pobytových sociálních služeb navíc stále řeší, jak zajistit uživatelům zdravotní péči ze

ZDENĚK HONZ má pedagogické vzdělání, které si později rozšířil o obor speciální pedagogika a také ekologie a ekotechnika. Působil ve školství, byl zastupitelem města Blovice, členem představenstva Stodské nemocnice, a. s., a v letech 2004–2008 členem Zastupitelstva Plzeňského kraje. Roku 2012 a 2016 byl opět zvolen do Zastupitelstva Plzeňského kraje.

strany praktických lékařů a s tím související výši úhrad za poskytovanou ošetrovatelskou péči od zdravotních pojišťoven.

Proto naším cílem je a bude rozvoj sociálních služeb v kraji, navázání a udržení fungující spolupráce kraje, všech obcí a poskytovatelů sociálních služeb tak, aby byly na území kraje poskytovány potřebné služby potřebným uživatelům a aby financování těchto služeb ze všech dostupných zdrojů fungovalo a umožňovalo jejich potřebný rozvoj.

Mé životní motto: „Kdo chce pomoci, hledá způsob, kdo nechce, hledá důvod.“

Umělecké terapie

Muzikoterapie 1. díl

- **Text: Mgr. Marie Beníčková, Ph.D.,** muzikoterapeutka a vysokoškolská pedagožka, supervizorka, prezidentka Mezinárodní asociace uměleckých terapií MAUT a ředitelka Akademie Alternativa s.r.o., www.mb-muzikoterapie.cz, www.maut.cz, www.akademiealternativa.cz

Terminologická východiska

Muzikoterapie je svěbytným oborem, který využívá hudbu jako prostředek vedoucí k naplnění cílů. Muzikoterapii řadíme společně s arteterapií, dramaterapií a tanečně pohybovou terapií mezi umělecké terapie. Obecně rozšířené povědomí, že terapie znamená v překladu pouze léčbu, je z pohledu současných terapeutických směrů, škol a výzkumů i z definic evropských a světových profesních organizací (asociací, konfederací) i odborníků daných oborů překonáno. Využití muzikoterapie spadá do oblasti sociální, školské i zdravotnické a pomáhá řešit široké spektrum problémů od nevyrovnanosti a poruch až po onemocnění. Muzikoterapii indikujeme u kojenců, batolat, dětí předškolního i školního věku, mládeže až po seniory. Věková omezení neexistují a každý věk přináší určité specifické problémy, které je prostřednictvím muzikoterapie možné řešit, popř. může být muzikoterapie podpůrnou terapií při aplikaci jiného druhu terapie.

Definice

Mezi definice muzikoterapie v mezinárodním kontextu lze zařadit definici z roku 2012, kterou přijala Mezinárodní asociace uměleckých terapií MAUT sdružující zájemce z řad laiků i odborníků z celé České republiky a Slovenska. „Muzikoterapie je samostatný a svěbytný umělecko-terapeutický obor, který prostřednictvím cíleného působení zvuků a hudby podporuje, rozvíjí a integru-

je kompetence člověka s cílem obnovy zdraví a naplnění biopsychosociálních a spirituálních potřeb.“ Tato definice byla poprvé uvedena její autorkou Marií Beníčkovou na Mezinárodní konferenci uměleckých terapií ARS TERAPEUTICA 2012, kterou každoročně pořádá Mezinárodní asociace uměleckých terapií MAUT ve spolupráci s Akademií Alternativa s. r. o., institucí akreditovanou MŠMT připravující do praxe erudované odborníky z oblasti uměleckých terapií.

Muzikoterapeutické metody a metodiky

V praxi pracují primárně se systémem, který tvoří několik muzikoterapeutických metod a metodik. Mezi ně patří autorská metoda Hudebně-edukační terapie HET, autorská muzikoterapeutická metodika pod názvem Metodika muzikoterapeutické intervence u klientů se specifickými poruchami učení a Werbeck metoda – Škola odhalení hlasu, která je pojmenována po své autorce Valborg Werbeck-Svårdström.

Hudebně-edukační terapie HET

Metoda vychází z konkrétních metodicko-didaktických principů, které jsou děleny do šesti základních skupin: systémové, stimulační, intervenční, kvalitativní, osobnostní, profesní. Uvedené základní skupiny jsou tvořeny dalšími principy. Součástí metody jsou specifická muzikoterapeutická cvičení, která jsou cílena na řešení různých problémů souvisejících s konkrétními cílovými skupinami z oblasti sociální, školské i zdravotnické.

Metodický koncept muzikoterapeutické metody HET vznikl v roce 1995 a v následujících letech byl stejnojmenný vzdělávací program zařazen do nabídky vzdělávacích programů na Pedagogické fakultě Univerzity Palackého v Olomouci. Tento vzdělávací program byl sestaven Marií Beníčkovou na základě daného metodického konceptu. Téměř dvacet let procházel koncept neustálým vývojem, byl podkladem pro vědecké výzkumy a vřazován do činnosti vzdělávacích i sociálních institucí, včleňován do aktivit dalšího vzdělávání pro pedagogické a sociální pracovníky a pracovníky v pomáhajících profesích. Na základě dlouhodobého ověřování daného konceptu byla sestavena muzikoterapeutická metoda Hudebně-edukační terapie (HET), která re-

flektuje současné pojetí české i zahraniční muzikoterapie ve vztahu k edukačním, sociálním, zdravotnickým, speciálně pedagogickým, hudebně pedagogickým i hudebně výchovným dimenzím. Podrobně je metoda popsána v právě vycházející knize Muzikoterapie a edukace, nakladatelství Grada.

Metodika muzikoterapeutické intervence u klientů se specifickými poruchami učení

Jedná se opět o autorskou metodiku, která shrnuje teoretické i praktické poznatky z oblasti muzikoterapie a specifických poruch učení. Je určena pro cílovou skupinu odborníků, studentů a dalších zájemců, kteří se zajímají o problematiku muzikoterapie a specifických poruch učení. Metodika muzikoterapeutické intervence u klientů se specifickými poruchami učení je teoreticko-praktické schéma vymezující strukturu a vztahy muzikoterapeutického procesu u cílové skupiny klientů, u nichž byly diagnostikovány specifické poruchy učení. Součástí metodiky je model muzikoterapeutické intervence u klientů se specifickými poruchami učení, který zahrnuje tři muzikoterapeutické submodely (13P, 2U, 9I). Pro uplatnění v praxi jsou sestavena muzikoterapeutická cvičení, která sledují konkrétní oblasti u dětí majících problémy se školní úspěšností. Metodice se podrobně věnuje kniha Muzikoterapie a specifické poruchy učení, Grada 2011.

Werbeck metoda – Škola odhalení hlasu

Tato metoda je pojmenována po své autorce Valborg Werbeck-Svårdström. Základem Werbeck metody, která je určena v různých variantách jednak pro pěveckou terapii, práci s laiky i nezpěváky, ale i pro pěveckou výuku profesionálů, je zkoumání fyziologických základů pěveckého umění. Uvolňovací cviky s přesně propracovanou metodikou mají příznivý účinek nejen na fyzické tělo, ale i na psychiku člověka. Důležité jsou prožitky při jednotlivých cvičeních. V metodě se uplatňuje tzv. holistický, ucelený přístup k člověku – působení v rovině fyzické, psychické, duševní i duchovní. Podrobně je metoda popsána v právě vycházející knize Muzikoterapie a edukace, nakladatelství Grada.

Akademie Alternativa s.r.o. - Muzikoterapie

Ukázka muzikoterapeutického cvičení MÍČ

Cíl: Podpora rozvoje hrubé motoriky, vizuomotoriky, audiomotoriky

Věk: od 6 let

Forma: Individuální, párová, skupinová

Pomůcky: Míče různých velikostí (gymnastický míč, tenisový míček, míček na stolní tenis atd.), CD přehrávač, CD nahrávky se skladbami v různých tempích

Postup:

- Klient (klienti) se posadí na zem (nejlépe na molitanovou podložku, popř. karimatku). Muzikoterapeut, popř. další klient se posadí naproti. V tempu skladby si posílají míče různých velikostí.

Variace:

- Klienti stojí v řadě za sebou a posílají si míč v tempu slyšené písně nad hlavou – směrem vzad (od prvního klienta v řadě až k poslednímu) a zpět.
- Klienti stojí v kruhu a házejí si míč v tempu nahrávky.

Doporučení:

- Nahrávku volíme dle požadovaného tempa skladby. Pokud chceme dosáhnout jemných a pomalých pohybů, volíme hudbu pomalou a můžeme častěji střídat

velikost míčů, posílat více míčů najednou. Pokud zvolíme rychlejší tempo nahrávky, volíme míč menší, aby klient bez problémů zvládl uvést míč do rychlosti dle tempa skladby. Při rychlejším tempu se také snižuje schopnost dítěte reagovat na nové podněty – snaží se stihnout poslat či hodit míč v rychlejším tempu a může být rychleji unavené. Příjemným oživením může být nahrávka, ve které dochází ke změně tempa – např. postupná změna tempa (čardáš), popř. nahrávky speciálně složené za tímto účelem (např. CD Žonglování na deset – www.zonglovaninadeset.cz).

Diferenciální diagnostika – Co dělat, když...

- Když má klient opakované problémy chytit míč.

Diferenciální podmínky:

1. Klient dobře nevidí toho, kdo mu míč hází.

- Je důležité, aby klient dobře viděl osobu, která mu míč hází. Pokud je osoba v dobrém zorném úhlu klienta, a přesto klient míč nechytí, je třeba vzít v úvahu, zda v tomto případě nejde o problémy zrakové percepce (pomalejší schopnost zaostření objektu – rozpoznání figury a pozadí, správný odhad vzdálenosti při hodů).

2. Hudební nahrávka není pro klienta v přiměřeném tempu.

- Pokud je tempo rychlé a klient má problémy na tempo reagovat, změníme tempo nahrávky na pomalejší. Některé děti mohou při rychlém tempu zažívat strach z toho, že se jim na přilétající míč nepovede v pravý okamžik zareagovat, a míč pak nechytí.
- Pokud je tempo nahrávky pomalé a klient má přesto problémy míč chytit, zjistíme, zda je dítě schopné míč chytit bez hudby (některé děti mají problémy koordinovat pohyby pravidelně – reagovat na hudbu, dané tempo a nutnost hození míče v daný okamžik může dítě stresovat).
- Někteří klienti (klienti s problémy percepce a reprodukce rytmu, udržení tempa) mají problémy s tím, že dle tempa písně nepoznají moment, kdy míč hodit. Smysl pro rytmus a tempo je nedostatečný. V tomto případě můžeme s klientem pracovat na rozvoji základních percepčních dovedností v oblasti reakcí na tempové změny (cvičení, kdy se klient pohybuje na hudbu podle tempa), v oblasti rytmu (muzikoterapeut hraje na klavír jednoduchou písničku ve 2/4 taktu a klient pochoduje nebo hraje na buben na první dobu v taktu atd.)

»»» 30

««« 29

3. Klient míč nechytí ani bez nahrávky – problémy v oblasti koordinace pohybů.

- Pokud je tempo nahrávky vyhovující a dítě nemá problémy s udržením tempa, popř. v oblasti percepce rytmu, zkontrolujeme, zda nejde o problém v oblasti koordinace pohybů – dítěti může dělat problémy „obyčejný“ úkon chycení míče na určitou vzdálenost. Pokud tomu tak je, nacvičíme s klientem pohyby při chytání míče fázovaně:
- Stoupneme si proti klientovi a ubezpečíme se, že s námi udržuje oční kontakt (důležité zejména u dětí s poruchami soustředění nebo u dětí s problémy zrakové percepce).
- Před hozením míče dítě upozorníme, že budeme míč házet (dítě by se mohlo leknot přibližujícího se míče).
- Velmi pomalým pohybem zvedneme míč nad hlavu a opět se ubezpečíme, že dítě s námi udržuje oční kontakt.
- Můžeme se slovně zeptat např.: „Můžu házet?“ Vyžadujeme odpověď, tím budeme ujištěni, že nás dítě vnímá a očekává, že budeme házet míč.
- Pokud klient míč nechytí, zmenšujeme vzdálenost mezi námi a klientem – postup hodů opakujeme.

MAUT - Ars Therapeutica 2013 - Muzikoterapie

- Pokud ani tentokrát klient míč nechytí, změním taktiku – jdeme přímo ke klientovi a necháme klienta, aby se s míčem seznámil (některé děti se mohou míče bát – bojí se úderu od hozeného míče), necháme klienta převalovat míč z jedné ruky do druhé, můžeme pracovat s ním a ukazovat mu pohyby s vlastním míčem. Tento postup v dítěti neupevňuje pocit neúspěchu. Pokud bychom vzdálenost mezi námi a klientem postupně zmenšovali a klient by přesto míč nechytí, mohlo by dojít k nervozitě z neúspěchu, demotivaci. Ve stresu a strachu se terapeuticky pracovat nedá!
- Pokud se klient s míčem seznámí, vedeme klienta k tomu, aby si míč začal přehazovat z jedné ruky do druhé.
- Pokud se klientovi tyto úkony daří, vyvoláme klienta, ať nám míč předá, chvíli si míč vzájemně předáváme a postupně se od klienta vzdalujeme, abychom si míčem házeli. Nespěcháme přitom, pokud totiž dítě zažije úspěch, bude k hodům motivováno a částečný neúspěch ho neodradí. Pomalu se od klienta vzdalujeme až do místa, kde jsme stáli úplně na začátku cvičení.
- Nezapomeňme klienta chválit i za sebelepší úspěch, popř. i za snahu být úspěšným!
- Když klient hází míč dříve nebo později, než ...

Diferenciální podmínky:

1. Klient hází míč dříve, než na něho ve skupině vyjde řada nebo než mu udává tempo skladby.

- Pokud klient opakovaně hází míč dříve, než na něho ve skupině vyjde řada, tzv. někoho ve skupině předběhne, může se jednat o pouhý stres a strach z toho, že zareaguje pozdě, popř. nesprávně. Velká snaha o přesné, důsledné splnění úkolu může vést k nervozitě a snížení koncentrace. Příliš velké úsilí je v některých případech na překážku. Snažíme se klienta uklidnit a slovně ubezpečit, že případný

neúspěch není problém, že jde pouze o hru. Cvičení můžeme přerušit a zapojit např. relaxační cvičení, hru na kanelu, cvičení podporující naslouchání a rozrezonování organismu, nebo naopak abreaktivní cvičení – např. skupinové bubnování, pohybové hry vyžadující rychlý pohyb. Vyhněme se cvičením, která vyžadují koncentraci a přesnost. Až se klient uklidní, opadne stres a nervozita, můžeme se vrátit k původnímu cvičení.

- Dalším důvodem těchto problémů může být hyperaktivita klienta. Klient má nutkání dělat věci dříve než ostatní, jeho projevy jsou nervózní, může mít obavy, že daný úkon nestihne splnit. Postupujeme obdobně jako v předchozím případě projevů stresu a strachu. V této situaci je třeba si uvědomit, že hyperaktivní chování má predispozici ke zbrklým, nekoordinovaným a zejména rytmicky nepřesným pohybům.
- Další možností je snížená schopnost těla reagovat na podněty hudební povahy – klient obtížně rozpoznává hudební metrum. Slyší skladbu, vnímá ji, je schopen se např. pohybovat v tempu skladby, ale neurčí konkrétní rytmické jednotky – nerozpozná jednotlivé doby taktu. Můžeme vyzkoušet jednoduché cvičení, kdy klient počítá do taktu, na každou dobu fukne prstem do stolu, hraje na buben na každou dobu. Zkusme pochodovat – pokud jde o sudý takt skladby. Neměli bychom však opomenout to, že hra na buben, popř. pochodování vyžadují dobrou schopnost koordinace pohybů. Pokud se tedy klientovi nevede pochodovat do taktu, může jít o koordinační problémy, nikoli problémy v reakci na rytmické podněty hudební povahy.
- Pomoci mohou rytmická cvičení, která umožňují prožít rytmu přímo tělem klienta:
- Vyfukáváme prstem metrum slyšené skladby do zad klienta. Při této technice je vhodné, aby klient zavřel oči, aby jej v naslouchání nerušily vizuální podněty z okolí.

INZERCE

velký vůz

Velký vůz Sever
nabízí výcviky akreditované MPSV

Efektivní komunikace a rodinná diagnostika pro pracovníky SPO

**64hodinový výcvik
v Praze od 15. ledna 2018**

Aktivní nácvik profesionální komunikace pracovníka SPOD, mapování situace dětí v rodině a její posouzení, stanovení cíle spolupráce s rodinou.

Narativní práce s dětským traumatem

**120hodinový výcvik
v Praze od 19. února 2018**

Trénink v narativním rozhovoru s dítětem a efektivní využití kreativních technik jako nástroje přeměny traumatického příběhu v příběh léčivý.

Informace o dalším vzdělávání:

www.velkyvuz-sever.cz

tel.: 777 594 441

- Posadíme se proti klientovi. Položíme libovolnou ruku na rameno klienta a klient položí ruku na naše rameno. V počáteční fázi této techniky je žádoucí, aby se položené ruce nekřížily. Jemně poklepáváme prsty do taktu slyšené skladby. Je vhodné, abychom začali s vyklepáváním my a klient se teprve po určité době přidal. Je možné vyzkoušet variantu této techniky při zavřených očích – lepší možnost soustředění bez vizuálních podnětů. Ovšem některým klientům může vizuální kontakt – sledování pohybů ruky terapeuta pomoci při vlastním správném rytmickém pohybu. Pokud je tato varianta cvičení úspěšná, můžeme situaci ztížit tím, že ruce položené na ramenou vzájemně překřížíme.
- Pokud nemáme úspěch ani s výše uvedenými technikami, zapojíme cvičení, která podporují rezonanci těla:
- Hra na kanelu, popř. na akordickou ceteru, která je položena na zádech ležícího klienta.
- Pěvecká cvičení – zpěv brumenda, nosovek m,n, napodobení pípání kuřat, mňoukání kočky atd.

2. Klient hází míč později, než na něho ve skupině vyjde řada nebo než mu udává tempo skladby.

- Doporučuji zjistit, zda je klient k činnosti dostatečně motivován. V případě nedostatečné motivace může docházet ke snížené koncentraci, dítě může pociťovat i známky únavy a pohyby jsou přirozeně zpomalené. Pokud není klient k činnosti dostatečně motivovaný, je na místě zapojit motivační prvky (u každého dítěte bychom měli zjistit, co na něho „platí“ – co je pro něho dostatečnou motivací pro

práci – každé dítě je v tomto ohledu jiné).

- Dalším důvodem může být únava klienta, špatná nálada, celková psychická nestabilita. Je třeba zjistit příčinu tohoto stavu a dle výsledku se pak zachovat. Pokud jde o únavu klienta, nechme klienta odpočinout, popř. zapojme relaxační cvičení. Pokud jde o důsledek problémů – např. ve vztazích, důsledek noční hádky rodičů, pokusme se s dítětem o daném problému promluvit. Někdy pomůže pouhé vyslechnutí dítěte, kdy se dítě může někomu svěřit. Pokud se rozhodneme s klientem o dané situaci promluvit, uvědomme si vlastní kompetence k této činnosti. Pouhý rozhovor o problému je určitě na místě, ale pozor na složité „psychologické“ intervence, které jsou v kompetenci odborníků z řad psychologů. V dobrém úmyslu může nekompetentní osoba napáchat více škody než užitku.
- Další příčinou těchto problémů může být hypokinetika klienta. Klient má nutkání dělat věci později než ostatní, jeho projevy jsou často až apatické, ale výjimkou není naopak nervozita. Pociť neúspěchu, neschopnost reagovat včas může mít za důsledek projevy spíše připomínající hyperaktivního jedince. Dítě se tak snaží úkol splnit, v jeho případě být rychlejší, až dojde k projevům jednoduše zaměnitelnými s hyperaktivním chováním. Vždy je důležité vidět daný problém komplexně a v případě pochybností se poradit s odborníkem. Pokud je dítě zbrklé, postupujeme dle předchozích doporučení, pokud je pomalejší, snažíme se zapojit do terapie cvičení, která dítě povzbudí – zrychlí (pohybové aktivity, motivační hry, rytmická cvičení – např. hra na buben).

Mezinárodní asociace uměleckých terapií – MAUT

S výše uvedenými metodami a metodikami se můžete seznámit na seminářích, mezinárodních konferencích i dalších zajímavých akcích, které v rámci mezinárodní spolupráce pořádá Mezinárodní asociace uměleckých terapií – MAUT. Asociace MAUT zaujímá významné a jedinečné postavení, neboť je jedinou profesní konfederací v ČR, která sdružuje asociace, pracoviště, odborníky, studenty a zájemce o všechny umělecké terapie (arteterapii, muzikoterapii, dramaterapii a tanečně pohybovou terapii) na mezinárodním poli a uděluje svým profesním členům Mezinárodní certifikát. Tento profesní člen získává status Umělecký terapeut, je uznán Mezinárodně registrovaným uměleckým terapeutem – arteterapeut, muzikoterapeut, dramaterapeut, tanečně pohybový terapeut, a je zapsán do Mezinárodního registru uměleckých terapeutů – arteterapeutů, muzikoterapeutů, dramaterapeutů, tanečně pohybových terapeutů. MAUT spolupracuje v hojné míře s tuzemskými i zahraničními institucemi, s mezinárodně respektovanými terapeuty, vědci, lékaři i profesory. Důležitý je pravidelný kontakt s praktikujícími uměleckými terapeuty ve sféře zdravotnické, pedagogické i sociální. MAUT zastupuje a hájí zájmy svých členů na mezinárodním poli. Je členem Evropské konfederace muzikoterapie se sídlem v Bruselu a člen Světové federace muzikoterapie (WFMT). Od roku 2016 vydává MAUT elektronický časopis Umělecké terapie, který je prvním ryze elektronickým časopisem v ČR specializovaným na komplexní pojetí uměleckoterapeutických oborů. Více: www.maut.cz

INZERCE

Dýchejte
čistý
vzduch!

UNIKÁTNÍ ČISTIČKY VZDUCHU

- Účinný HEPA filtr
- Uhlíkový filtr
- UV lampy
- Hydroxylové radikály

Ničí víry a bakterie
Pomáhá proti nozokomiálním nákazám
Účinně odstraňuje zápach

Zapůjčení
ZDARMA

Stamed s.r.o.
Toužimská 1705/25
323 00 Plzeň

obchod@stamed.cz
725 323 111

SenseCar

Vozík, který dává péči smysl

Citlivá péče o člověka

- prostřednictvím SenseCar s nahřátou žínkou
- pro důkladnou očistu celého těla

Pečujeme smysluplně:

- namočíme žínky ve vodní lázni obohacené o tělový šampon
- vlhké žínky naskládáme volně do perforované nádoby
- nádobu vsuneme do nahřívací, napařovací skříně
- na displeji nastavíme požadovanou teplotu a požadovaný čas prohřátí
- zásuvku s nahřátými žínkami přendáme na vozík

SenseCar dopraví vše k lůžku člověka

- udrží po dobu ošetrovatelské péče stálou teplotu žínky
- dokáže dodatečně zvlhčit žínky
- umožní používání i jednorázových žíněk pro intimní hygienu
- odveze vše, co již nepotřebujeme - odkládací nádoba na použité žínky a prádlo a odpadkový koš
- umožňuje pečovateli skutečně asistovanou péči
- umožňuje pečovateli snadnou manipulaci přímo u lůžka
- tichost zajišťují velká, tlumená kolečka pro nerušený provoz

Exkluzivní řešení rozvozu stravy

Společnost ABNER a.s. je **jediným výrobcem tabletovacích systémů** v České republice. Tyto systémy jsou určeny pro rozvoz stravy v nemocnicích, domovech pro seniory a pro poskytovatele sociálních služeb. Investice do vývoje nových technologií a výroby přináší ovoce v podobě kvalitních a sofistikovaných výrobků, které **exportujeme do celého světa**.

Klasické systémy

V nabídce společnosti ABNER a.s. najdete klasické tabletovací systémy, zejména typ THERMOLINE, u kterého je teplota stravy zabezpečena izotermickou skořepinou a předehřátým porcelánem. Svojí kvalitou a cenou nemá tenhle typ na trhu konkurenci.

Inteligentní technologie ohřevu

Společnost ABNER a.s. vyvinula cenově dostupný tzv. kontaktní systém ohřevu stravy Active-Tray, který je integrován přímo do tabletu. Tato technologie přináší jídlo ke strážníkům vždy ve správné teplotě a bez ztráty kvality během transportu.

Výpověď smlouvy z důvodu hrubého porušování domovního řádu

DOTAZ ČTENÁŘE: *V současné době řešíme velmi závažný problém – výpověď smlouvy s uživatelem z důvodu opakovaného hrubého porušování domovního řádu. Vzhledem k tomu, že domovy pro seniory dle § 49 zákona o sociálních službách obsahují jako jednu ze základních činností také ubytování, opřeli jsme výpověď o výpovědní podmínky dle § 2331 OZ týkající se ubytování. Právní zástupce našeho klienta však výpověď rozporuje s tím, že se v daném případě musíme řídit § 2286 OZ, neboť pobyt v domově pro seniory je uživatelem vnímán jako pobyt dlouhodobého charakteru, nikoliv na přechodnou dobu, a výpověď tedy musí obsahovat poučení: „Vypoví-li nájem pronajímatel, poučí nájemce o jeho právu vznést proti výpovědi námitky a navrhnout přezkoumání oprávněnosti výpovědi soudem, jinak je výpověď neplatná“ (§ 2286 odst. 2 OZ). Dle § 49 zákona č. 108/2006 Sb., je ubytování v domově pro seniory vnímáno z pohledu občanského zákoníku jako ubytování (viz § 2326 OZ), nebo jako nájem (viz § 2201 OZ a s tím související výpovědní podmínky dle § 2231 OZ)?*

ODPOVÍDÁ JUDR. VLADIMÍR HORT

Rozdíl mezi pojmy „nájem“ a „ubytování“ může být chápán jako relativně velmi malý. V praxi je tomu ovšem jinak. Zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník (dále jen OZ), v ustanovení § 2201 týkajícím se **nájmu** uvádí, že: „Nájemní smlouvou se pronajímatel zavazuje přenechat nájemci věc k dočasnému užívání a nájemce se zavazuje platit za to pronajímateli nájemné“.

Naproti tomu v ustanovení § 2326 OZ definuje **ubytování** tak, že: „Smlouvou o ubytování (o přechodném nájmu) se ubytovatel zavazuje poskytnout ubytovanému přechodně ubytování na ujednanou dobu nebo na dobu vyplývající z účelu ubytování v zařízení k tomu určeném a objednatel se zavazuje zaplatit ubytovateli za ubytování a za služby spojené s ubytováním ve lhůtě stanovené ubytovacím řádem, popřípadě ve lhůtě obvyklé.“ Toto ustanovení nijak nevylučuje použití i pro dlouhodobější ubytování, tedy vztahy shodné či podobné těm nájemním.

Stejně tak relativně malý je ovšem rozdíl mezi pojmy „dočasné užívání“ a „přechodný nájem“. V obou případech však dojdeme k závěru, že zákon nemá na mysli (ani mít logicky nemůže) trvalý stav. Shodně lze uzavřít vztah nájemní a vztah vyplývající z poskytnutí služby ubytování jak na dobu určitou, tak i na dobu neurčitou. Při rozlišení nájmu a ubytování si tedy s dobou trvání těchto smluvních vztahů příliš nepomůžeme.

Podle mého názoru by se o nájem bytu mělo jednat všude tam, kde se jedná o byt, bytovou jednotku, avšak na druhé straně není nikde explicitně uveden zákaz neposkytovat bytovou jednotku k ubytování. V právní praxi je zastáván názor, že při řešení otázky, zda je soubor místností (nebo i samostatná obytná místnost) bytem, je nutno vycházet ze stavebně právních předpisů; rozhodující je přitom **kolaudační stav**, nikoliv faktický způsob jejich užívání.

Obdobný názor k této problematice zaujal Nejvyšší soud ČR v rozhodnutí sp. zn. 26 Cdo 2152/2000.

Pokud se jedná o byt, je možné jej přenechat jinému do užívání jak nájemní smlouvou, tak smlouvou o ubytování. Jedná se o soukromoprávní vztah, ve kterém domínuje dispozitivní právní úprava vztahů (§ 1, odst. 2 OZ: „Nezakazuje-li to zákon výslovně, mohou si osoby ujednat práva a povinnosti odchýlně od zákona; zakázána jsou ujednání porušující dobré mravy, veřejný pořádek nebo právo týkající se postavení osob, včetně práva na ochranu osobnosti“). Pokud tedy obě strany souhlasí se smlouvou o ubytování, tak autonomii jejich vůle nic neomezuje.

Naopak v ubytovacím zařízení (tj. včetně nemovitostí provozovaných subjekty poskytujícími pobytové sociální služby) nelze podle mého přesvědčení uzavřít nájemní smlouvu, zejména pokud by to byl dlouhodobý vztah zajišťující trvalé bydlení, a to už jen z důvodu charakteristiky ubytovacího zařízení, resp. místností, které k ubytování v takovémto zařízení slouží. Toto tvrzení podporuje i znění § 2235 odst. 2 OZ, kde je uvedeno, že ustanovení o nájmu bytu se **nepoužijí** pro případy přenechání bytu nebo domu k rekreaci či zjevně krátkodobému účelu.

Dále bych chtěl uvést, že k pojmovým znakům ubytování dále patří to, že ubytovaný neprovádí běžnou údržbu ani drobné opravy obývaného prostoru, kromě „bydlení“ jsou nad rámec nezbytných služeb poskytovány i další služby, např. úklid prostor užívaných ubytovaným, výměna ložního prádla, poskytnutí stravy apod., ubytování je jako takové nabízeno.

Nájem je nabízen primárně za účelem zajištění bytové potřeby nájemce (jeho domácnosti) nad rámec nezbytných služeb nejsou pronajímatelem poskytovány další služby, energie (elektřina, plyn) si obstarává obvykle sám nájemce, který provádí i běžnou údržbu a drobné opravy najatého

prostoru; v nabídce ubytování se objevuje cena nájmu za měsíc, případně za delší časové období.

Pro odpověď na shora položenou otázku je ovšem podstatné především to, že zákon č. 108/2006 Sb., o sociálních službách (dále ZSS), je ve vztahu k OZ „lex specialis“, má tedy v použití přednost před OZ, který je v tomto vztahu „lex generalis“. Ostatně v § 91 odst. 5 ZSS je uvedeno, že: „pro uzavírání smlouvy o poskytnutí sociální služby **a právní vztahy vzniklé z této smlouvy** se použijí ustanovení občanského zákoníku“ (tzv. subsidiarita, tj. podpůrnost OZ). V celém textu ZSS se používá výhradně pojem „ubytování“. Např. § 33 „Formy poskytování sociálních služeb stanoví“:

(1) Sociální služby se poskytují jako služby pobytové, ambulantní nebo terénní.

(2) Pobytovými službami se rozumí služby spojené s **ubytováním** v zařízeních sociálních služeb.

§ 73 ZSS „Sociální služby poskytované za úhradu“ rovněž hovoří vždy o úhradě za ubytování, o max. výši úhrady za ubytování atd., nikoliv za nájem.

Dále: poskytnutí ubytování není jediným, ani prioritním cílem či účelem sociálních služeb, nýbrž dle § 35 ZSS je pouze jednou ze základních činností při poskytování sociálních služeb. Jediným cílem nájmu je poskytnout bydlení.

A v samém závěru je nutné dodat, že ZSS obsahuje vlastní použitelnou úpravu pro poskytnutí ubytování svým klientům, a proto se zde nepoužijí ustanovení OZ, protože OZ v § 9 odst. 2 stanoví, že: „Soukromá práva a povinnosti osobní a majetkové povahy se řídí občanským zákoníkem v tom rozsahu, v jakém je neupravují jiné právní předpisy.“ O tom svědčí mj. také ustanovení § 91 ZSS obsahující náležitosti smlouvy o poskytnutí sociálních služeb, včetně výpovědních důvodů a výpovědních lhůt, které si účastníci mohou dispozitivně sjednat.

Vůně ve službách sociální péče 1. díl

Role čichu bývá v současnosti často opomíjena, zajistě i proto, že díky civilizačnímu vývoji již na něm není závislé naše přežití. Zveme vás na malou exkurzi do světa vůní a bezpečného použití éterických olejů. Věříme, že pro vás bude inspirativní – už proto, že je to právě ztráta čichu, která je příznakem onemocnění, jako je demence a Alzheimerova choroba. Vědecké výzkumy prokázaly, že právě čichová stimulace může degenerativní onemocnění zpomalit a přispět ke kvalitě života těch, kteří touto nemocí trpí.

■ **Text: MgA. Kateřina Melenová,**
jednatelka Organic Development, s. r. o.

Představíme vám způsob provonění a pročištění vzduchu 100% přírodními éterickými oleji, které výrazně zkvalitní prostředí nejen pro klienty jednotlivých zařízení, ale také pro ošetřující personál. Prevence vyhoření, vyčerpání, deprese, apatie, ztráta smyslu – to všechno jsou oblasti, kde éterické oleje významně pomáhají. Především však vůně navozují libé pocity, a tím stojí na pomezí terapie a umění. Vůně jsou krásné a tento aspekt nemůžeme opomíjet. Renesanční filosof Marsilio Ficino říká, že duše se sytí krásou. Pokud tomu tak je, pak jsou vůně, stejně jako krásná hudba, barvy, tvary a chutě stravou pro duši. Éterické oleje však působí také antibakteriálně a antivirovicky. V dobách respiračních onemocnění jsou účinnou prevencí. Příznivé účinky se dostaví po zvolna, pouze trpělivou prací a vřelým zájmem. A právě k němu vás chceme inspirovat.

➤ Čich

Čich nám zprostředkovává vjemy, které vnímáme jako libé – tedy vůně, nebo nelibé – pachy. Zjednodušeně to znamená, že

v mžiku víme, zda je něco bezpečné, nebo ne. Čichové receptory dávají okamžitý signál přímo do limbického systému, který byl dříve označován jako čichový mozek. Přímo do centra majícího vliv na emoce, chování, prožívání.

Čichové ústrojí tedy slouží nejvíce jako varovný systém a sběratel informací: Varuje nás před nebezpečím a poskytuje nám důležité informace o vnějším světě. Vůně a pachy jsou informace, které komunikativně spojují rostliny a živočichy, včetně člověka. Jsou bezprostředně spjaty s instinkty a aktivují tzv. čichovou paměť. Charakter zpracovávání čichových podnětů je individuální, stejně jako vnímání libosti a nelibosti vůně.

Zajímavou vlastností čichu je tzv. „vyprchávání“ – tj. pokud stejnou vůni vnímáme po delší dobu, přestáváme ji po chvíli registrovat. To znamená, že čich je stále „ve střehu“, připraven na další vjemy. Problém nastává při dlouhých expozicích v obtěžujícím zápachu, kdy může docházet k žaludečním problémům, jako je nechutenství, zvracení apod. Existuje hypotéza, že intenzivní nebo dlouhodobě obtěžující pach ovlivňuje náladu, emoce, imunitní systém a endokrinní systém. V extrémním případě může druhotně poškodit kardiovaskulární systém v důsledku psychického vypětí a stresu.

➤ Vůně

Vůně je výraz používaný pro příjemný čichový vjem. Je důležité znovu zdůraznit, že čisté vůně – tj. přírodní či destilací získané éterické esence rostlin – mají dalekosáhlý vliv na tělesnou i duševní rovnováhu člověka, jsou koncentrovanou a účinnou přírodní trestí s dalekosáhlým potenciálem.

Jistě i proto sahá používání vůní do nejstarších dob lidských dějin. Nejdříve se vonné látky uvolňovaly spalováním – per fumum („skrze dým“). Později byly vydestilovány první éterické esence a zrodilo se řemeslo voňavkářů. Sledujeme-li pečlivě tuto historickou stopu, dozvíme se, že po prvních obchodních stezkách starověku se nevozilo koření a hedvábí, ale kadidlo! Na egyptských stavbách najdeme záznamy o dárných recepturách, další vonná stopa vede biblickými příběhy. Kadidlo a myrha byly darem tří králů, jako nejvzácnější substance. V kronikách často zmiňované zapáchající evropský středověk provoněly vzácné vůně Orientu, které na šlechtické dvory přivezli křižáci ze svatých válek. Poté vznikly pomandery – důmyslné šperky plněné vonným obsahem. Ten propůjčoval nositeli erotizující vůni, ale také ho chránil před zápachem a morovou nákazou (středověcí bylinkáři a lékárníci nebyli daleko pravdě – téměř všechny éterické esence vykazují silné antibakteriální, antivirové a desinfekční účinky). V renesanci se umění vůní rozšířilo přes Itálii do Francie a zde se v průběhu dalších staletí etablovalo jako součást životního stylu a následně velkého módního průmyslu. S průmyslem přišly synteticky vyráběné molekuly. S těmi přírodními jsou sice chemicky identické, bioinformační obsah však nenesou. V tomto ohledu jsou prázdné. Nasy jsou zmatené, náš mozek dožaduje také. Mohou také vyvolávat odmítavé reakce organismu, které se často projevují jako alergie. Abychom tedy mohli využívat všechny benefity vůní, je nezbytné používat pouze přírodní éterické oleje.

➤ Éterické oleje

Éterické oleje jsou bioaktivní těkavé vonné látky obsažené v rostlinách. Jsou hořlavé, rozpustné v tucích a v alkoholu. Používá se pro ně nejednotné názvosloví (éterické oleje, esenciální oleje, éterické esence, silyce). Získávají se destilací přírodního materiálu a jsou vysoce koncentrované. Pro představu – na výrobu jednoho litru růžového oleje je zapotřebí až šest tun okvětních lístků.

Návrat k přírodním terapiím s sebou přinesl velký zájem o éterické oleje. Obliba jde, bohužel, ruku v ruce s falzifikací i dezinformací. Kvalitní éterické oleje nejsou levné a při jejich nákupu je potřeba velké obezřetnosti. Cena se proměňuje v závislosti na roční úrodě a v úrovni základních olejů se pohybuje od 200–400 Kč za 10 ml. A věřte, že se vyplatí. Terapeuticky použitelný olej musí mít platný certifikát, kde je vyznačen latinský název, země původu, způsob získávání, hlavní účinné látky, doba použitelnosti a šarže.

» Bezpečné používání éterických olejů

Protože se jedná o vysoce koncentrované látky, je nanejvýš důležité zmínit se o bezpečném použití. Éterické oleje musí být vždy ředěny – lihem nebo olejem. Ve vodě jsou nerozpustné, ale velmi se osvědčil způsob rozprašování v sonických difusérech produkujících studenou vodní páru distribuující molekuly éterických olejů do prostoru. Odborné použití při masážích nechte raději v rukou aromaterapeuta, ale pokud se rozhodnete vyzkoušet jej osobně, platí pravidlo 0,5–1 kapka EO na 1 ml nosného oleje. Pro děti ještě méně. I hodně zředěná směs může být účinná. Ani do koupele je nikdy nepřidávejte neředěné; rozpustíte je v malém množství smetany. Rozhodně je

APSS ČR připravuje kurzy využití éterických olejů v sociálních službách a ve spolupráci s Organic Development, s. r. o., nabízí vonné balíčky. Více na apsscr.cz, menu Nabízíme, Aroma klima.

nebezpečné éterické oleje přidávat do vody na pití. I kdyby byl éterický materiál nejčistší, hrozí poleptání sliznic a jiné zdravotní problémy. Zdravý rozum nám přeci říká, že pokud něco voní (a není to jídlo), je to určeno pro nos.

» Inhalace / vdechování

Nejpřirozenější formou přijímání vonných látek je jejich vdechování. Je nejvhodnějším a nejbezpečnějším způsobem užívání, během kterého se dostává do krevního řečiště až 50 % celkového množství využitelného EO. A právě tuto cestu jsme zvolili pro AROMAKLIMA systém.

AROMAKLIMA systém je založen na zvlhčování vzduchu kvalitními přístroji švýcarské firmy Stadler Form a použití těch nejvyšších bio éterických olejů s platnou evropskou certifikací značky Talia. Jemná, studená vodní pára vyrobená přístrojem nese molekuly éterických olejů a zároveň vytváří záporné vzdušné ionty, které se tvoří v přírodě u tekoucí vody či po bouřkách. Záporné ionty jsou samy o sobě označovány za vzdušné vitamíny a ve spojení s vůní

dělají v uzavřených a obtížně větratelných prostorech doslova zázraky. Klientům vytváří v pokojích či společných prostorech přírodně identické aroma, které už mnozí z nich nemohou zažít. Prostředí je jemně provoněno, vůně nedráždí a neobtěžuje. Kvalita takto ošetřeného vzduchu se nedá srovnat s žádným syntetickým osvěžovačem, který blokuje pachy tím, že je přebíjí. Dlouhodobým používáním AROMAKLIMA systému je prostor provoněn i dezinfikován a výrazně přispívá ke zkvalitnění prostředí klientů i personálu.

V příštím dílu vás seznámíme se základními éterickými oleji, používanými ve směsích AROMAKLIMA systému, kterými jsou citrusy, levandule, benzoe, borovice, rozmarýna, vavřík, myrha, kadidlo, ale také ty nejvzácnější růže a jasmín. Prozradíme vám, které oleje uklidňují a které naopak povzbuzují a jak konkrétně můžete systém použít. Představíme vám i první zkušenosti těch, kteří AROMAKLIMA systém zavedli. Mezi prvními bylo oddělení DIOP strakonické nemocnice a Senior Home s. r. o. v Telči.

INZERCE

PRAČKY

SUŠIČE

MANDLY

primus
prádelenská technika

Inovativní prádelenská technologie pro sociální sféru

Xtreme in innovation

www.primuslaundry.cz

Alliance Laundry CE s.r.o., Místecká 1116, 742 58 Příbor, tel.: 556 768 859, e-mail: sales@alliancecs.cz

www.ton.eu

**komfort pro ty, na kterých
vám záleží**

Santiago
design René Šulc CZ

Držitelé certifikátu Značka kvality v sociálních službách

www.znackakvality.info

Centrum sociálních služeb a pomoci Chrudim

Denní maximální kapacita služby je 390 klientů. Posláním služby je poskytovat takovou podporu a pomoc klientům, která umožňuje zachovat v maximální míře jejich dosavadní způsob života, pomáhat v nepříznivých životních situacích, zvládat pobyt v domácím prostředí a zajišťovat nutné práce v domácnosti a další životní potřeby. Sedm dní v týdnu, 24 hodin denně zajišťujeme obyvatelům Chrudimě terénní péči v jejich přirozeném prostředí včetně tří domů s pečovatelskou službou. Služby poskytujeme na základě těchto principů: vzájemná dohoda = založená na partnerství, osobnost jedince, svobodné rozhodování klienta, práva klienta, bezpečí, diskretnost, lidská vlídnost, profesionální přístup kvalifikovaných pracovníků, podpora soběstačnosti, rovný přístup ke všem klientům, nestrannost k rodinným vztahům klienta a jiné.

Příklad dobré praxe:

Příběh paní Františky – Klientka se nastěhovala v r. 2012 do domu s pečovatelskou službou a dobře si zvykla na nové prostředí. V rodinném domku už nemohla být sama z důvodu zhoršující se mobility, sluchu a pocitu samoty. Rodina žila v Praze a péči nemohla obstarávat. Od r. 2014 se u klientky výrazně zhoršil sluch a nastaly pohybové problémy, které ji omezovaly v běžných činnostech. Při chůzi používala chodítko a potřebovala zajistit doprovod. Pečovatelské klientce pomáhaly s péčí o její osobu a také s péčí o domácnost. V r. 2016 došlo u paní Františky k dalšímu zhoršení zdravotního stavu z důvodu vysokého věku, zůstala upoutána na lůžko po dobu devíti měsíců. Dostávala stravu upravenou tak, aby ji byla ve svém stavu schopna přijmout. Pečovatelské sledovaly také pitný režim. Probíhalo pravidelné polohování

z důvodu prevence vzniku proleženin. Klientku navštěvovaly sestry z domácí zdravotní péče, která je součástí organizace, krátkodobě musela být hospitalizována v nemocnici. Díky profesionalitě a lidskému přístupu pracovníků Centra nemusela být po stabilizaci zdravotního stavu přemístěna do LDN a mohla se vrátit do svého bytu v domě s pečovatelskou službou, kde jí bylo dobře a mohla svůj život důstojně dožít v důvěrně známém prostředí. Po čtyřech letech života v domě s pečovatelskou službou (a z toho devíti měsících komplexní péče) zemřela paní Františka (v 90 letech) v prostředí svého domova, obklopena pečovatelskými a rodinou – lidmi, které znala a měla je ráda. Nezemřela osamocena v nemocničním prostředí! To, že pečovatelská služba zajišťuje klientům péči 24 hodin denně, bylo v této situaci velkým přínosem.

**Centrum sociálních služeb
a pomoci Chrudim**

Soukenická 158
537 01 Chrudim

Certifikace pečovatelských služeb

Péče, individuální přístup a partnerství	★★★★★
Stravování	★★★★★
Bodové hodnocení	457 bodů
Celkem	★★★★★

“HVĚZDA z. ú.” Dům služeb seniorům Zlín

Dům služeb seniorům je registrovanou sociální službou Domov se zvláštním režimem. Je umístěn v bezbariérovém devítipodlažním objektu v centru města Zlína s výbornou dostupností všech služeb. Kapacita domova je 50 lůžek. Ubytování poskytujeme v moderních a komfortně vybavených jednolůžkových a dvoulůžkových bytových jednotkách, jejichž součástí je bezbariérová koupelna s toaletou a kuchyňský kout. Stravování klientům nabízíme v celé šíři dietního systému. Zařízení disponuje vlastní jídelnou, bufetem, velkou a malou společenskou místností, rukodělnou a keramickou dílnou, relaxační místností, místností pro rehabilitace, vodoléčbu a elektro léčbu. Dům služeb seniorům poskytuje 24hodinovou pomoc a podporu osobám s chronickým duševním onemocněním, Alzheimerovou či senilní demencí a ostatními typy demencí. Naším klientům zajišťujeme důstojné prožití aktivního, rovnoprávného a plnohodnotného života. Náplň dne je tvořena širokou nabídkou aktivizačních a volnočasových činností, které jsou přizpůsobeny zájmům a potřebám klientů.

Příklad dobré praxe:

Domácí mazlíčci

Naši velkou snahou je, aby se u nás klienti cítili jako doma. Klienti si mohou vybavit a upravit svou bytovou jednotku dle svých potřeb a přání, vyzdobit si ji dekorativními předměty a obrázky, ale také si s sebou mohou vzít svého domácího mazlíčka. Kontakt se zvířaty je pro mnohé klienty velmi důležitý a prospěšný. Domácí mazlíčci jsou našim klientům dobrými společníky a zároveň plní terapeutickou funkci.

Koncept Bazální stimulace užíváme při poskytování pomoci a podpory dle individuálních potřeb klienta, je zařazena do každodenního

provádění úkonů. Stimulaci provádíme přímo v bytových jednotkách klientů nebo ve speciální místnosti Snoezelen určené k poskytnutí pozitivně naladěného prostředí, které může mít funkci relaxační, poznávací i interakční.

Hydromasážní vana plní funkci whirlpoolu pro jednotlivce a blahodárně působí na krevní oběh a pohybový aparát klientů. Vana je vybavena vodotěsnými vstupními dvířky a hlubokým prostorem pro nohy. Whirlpool lze podle potřeby naklánět a zvedat, je vybaven systémem perličkové koupele s tryskami a dvěma rychlostmi, s ortopedickými a dezinfekčními funkcemi.

**“HVĚZDA z. ú.”
Dům služeb seniorům**

Zarámí 4077
760 01 Zlín

Certifikace

Ubytování	★★★★★
Strava	★★★★★
Volný čas a kultura	★★★★★
Partnerství	★★★★★
Péče	★★★★★
Bodové hodnocení	926 bodů
Celkové hodnocení	★★★★★

„Naše služby jsou ušity na míru poskytovatelům sociálních služeb.”

BDO je dvorním dodavatelem služeb GDPR pro členy Asociace poskytovatelů sociálních služeb

Přenechte starosti v oblasti GDPR nám. Vyvinuli jsme pro Vás nákladově efektivní „obranný mechanismus”, který komplexně řeší problematiku GDPR.

Jsmo pojištěni proti případným škodám – s námi Vám sankce nehrozí!

Pro členy Asociace poskytovatelů sociálních služeb nabízíme cenově výhodné služby.

KONTAKTY

Miroslav Kvapil
Senior Manager
Mobil: +420 734 647 700
miroslav.kvapil@bdo.cz

BDO Advisory s.r.o.
Karolinská 661/4
186 00 Praha 8
Tel.: +420 227 031 495

Audit | Daně | Poradenství
www.bdo.cz

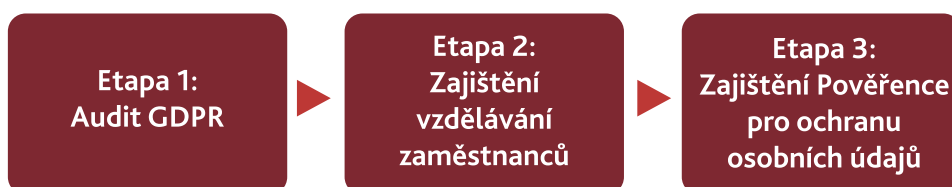
GDPR BEZ STAROSTÍ

Evropský parlament přijal nové nařízení, tzv. **obecné nařízení o ochraně osobních údajů (General Data Protection Regulation, „Nařízení GDPR“)**, které zásadním způsobem změnil evropskou legislativu v oblasti ochrany osobních údajů.

Pro všechny subjekty, které spravují a zpracovávají osobní údaje občanů EU, znamená Nařízení GDPR vznik nových povinností v souvislosti se zvýšením ochrany a práv občanů EU. Nařízení nabude účinnosti **25. 5. 2018**.

Jednou ze změn, které Nařízení GDPR přináší je významné zvýšení sankcí za porušení nové právní úpravy, a to až do výše **4 % celosvětového obrátu či 20 mil. EUR**.

Jak Vám můžeme pomoci?

Audit GDPR

V rámci Auditů GDPR realizujeme veškeré analytické a návrhové práce vztahující se k Nařízení GDPR. Výstupem Auditů GDPR je zpráva nezávislého auditora o ověření shody požadavků Nařízení GDPR s vnitřním fungováním organizace.

Audit GDPR představuje rozdílovou analýzu, při které jsou identifikovány oblasti, jež jsou v rozporu s požadavky Nařízení GDPR a související rizika. Společně s identifikací rizik a jejich závažnosti je součástí Auditů GDPR také návrh konkrétních optimalizačních opatření.

Zajištění vzdělávání zaměstnanců

Zajistíme, aby byli Vaši zaměstnanci proškoleni v oblasti správy a zpracování osobních údajů. Naše školení je akreditováno Ministerstvem práce a sociálních věcí. Nabízíme:

- ▶ E-learning
- ▶ Prezenční kurz

Výstupem z obou kurzů je certifikát o absolvování, který obdrží každý účastník kurzu.

Zajištění Pověřence pro ochranu osobních údajů

Jednou ze změn spojených s Nařízením GDPR je vznik povinnosti zřídit roli Pověřence pro ochranu osobních údajů, Potřebnost zajištění Pověřence pro ochranu osobních údajů vyplývá ze závěrů Auditů GDPR. Naš pověřenec pro Vás zajistí:

- ▶ Průběžné zajištění souladu Nařízení GDPR
- ▶ Implementaci navržených opatření
- Komunikace s dozorovým orgánem
- Konzultace pro zaměstnance pro oblast GDPR

Kdo se stal Dobrou duší V. ročníku?

Půlkulatý ročník Dobré duše, jejímž cílem je oceňovat a motivovat dobrovolníky, již zná své vítěze. Letos ocenění v kategorii jednotlivců putovalo do Plzně, Mladé Boleslavi i do Boskovic. Kategorii institucí pak opanoval Domov Duha z Nového Jičína.

Vyhlášení výsledků pátého ročníku projektu Dobrá duše se uskutečnilo na začátku prázdnin v pražském klášteře Mi-

noritů svatého Jakuba. Ten patří už po léta k tradici Dobré duše stejně, jako dlouholetí patroni projektu, Vladimír Hron, Aleš Cibulka a Taťána Gregor Kuchařová. Mezi partnery projektu byli i letos: Ministerstvo práce a sociálních věcí, Asociace poskytovatelů sociálních služeb ČR, Gerontologické centrum a také společnost HARTMANN – RICO a.s.

Letos se do projektu zapojily bezmála dvě desítky institucí z celé České republiky a rovné tři desítky dobrovolníků. „Těší nás, že zájem o dobrovolnictví v České republice neustává. Každý rok se o tom můžeme přesvědčit z počtu přihlášek, které nám do Dobré duše přicházejí. Co přihláška, to unikátní a někdy i dojemný příběh člověka, který se rozhodl věnovat svůj volný čas činnosti pro druhé,“ uvádí Věra Husáková ze společnosti HARTMANN – RICO a.s.

Individuálními oceněnými se pro tento rok stali: Božena Křišťanová z Domova pro seniory v Mladé Boleslavi, dále Jiří Havel z Městské charity Plzeň a do třetice také Jaromír Drábek z Městské správy sociálních služeb v Boskovicích.

Božena Křišťanová se věnuje dobrovolnickým aktivitám již 11 let. Se seniory

Oceněný Jiří Havel v kategorii Jednotlivce

založila pěvecký kroužek, kam dochází jedenkrát týdně. Sama paní Křišťanová bere dobrovolnickou činnost jako zábavu, která ji těší: „Je mi mezi seniory v domově dobře. Máme se rádi. Písničky občas přerušíme vyprávěním. Protože senioři si čas od času rádi zavzpomínají a povyprávějí o svém životě.“

Jiří Havel se se seniory v plzeňském domově zase věnuje výtvarné technice zvané quilling, která sahá až do 14. století. Díky ní se daří procvičovat jemnou motoriku v rukách a prstech seniorů, ale i trénovat jejich paměť. Nejvzácnější ale je, že klienty domova tato činnost nesmírně baví a tím obohacuje i pana Havla. „V současné době mám největší uspokojení z toho, že se senioři těší na každé setkání. Těší se na to, že vytvoří něco nového a že se jejich ruce a mysl dovedou soustředit na to, co je baví.“

Jaromír Drábek z Boskovic si pak vysloužil ocenění poroty díky tomu, že se dobrovolnictví věnuje již úctyhodných 15 let. V posledních letech vede v místním domově celý pěvecký kroužek. Nad osudem kroužku přitom před pár lety visel otazník, když přišel o svou dosavadní vedoucí. Její místo ovšem zastoupil právě pan Drábek, takže senioři mohli v pěveckých aktivitách pokračovat i nadále. A nejen to! Kroužek se

díky panu Drábkovi účastní i pěveckých vystoupení a zdárně se rozrůstá. „Pan Drábek je svým obětavým a milým přístupem velmi oblíbený. Nově seniorům dodává sebevědomí i tím, že zařídil již několik vystoupení v okolních domovech pro seniory.“

V kategorii institucí odbornou porotu nejvíce zaujala činnost Domova Duha z Nového Jičína, který si kromě ocenění odnesl také věcné ceny i finanční dar, jenž věnovala společnost HARTMANN – RICO a.s.

Za pět let se do dobrovolnických aktivit v Domově Duha zapojilo 64 dobrovolníků. Celkem věnovali zařízení 3 083 hodin, tedy více jak 128 dní. Odbornou porotu zvláště zaujalo, že na základě dobrovolnických příběhů vznikla dokonce kniha s názvem „Z kola ven“.

Slavnostním vyhlášením výsledků ročníku 2016 zároveň začala možnost podávat přihlášky do Dobré duše 2017. Tuto příležitost mají všechny instituce, které se aktivně věnují práci s dobrovolníky a systematicky vytvářejí podmínky pro jejich další rozvoj. Instituce mohou zároveň hlásit i své aktivní dobrovolníky nad 60 let do kategorie jednotlivců. Více informací naleznete na stránkách www.dobra-duse.cz.

Předání čestných uznání v kategorii Jednotlivce

Předání čestných uznání v kategorii Instituce

Zriadenie Denného stacionára v Centre sociálnych služieb Horný Turiec

Centrum sociálnych služieb (CSS) Horný Turiec, Banská 533/19, Turčianske Teplice v súčasnej dobe poskytuje sociálne služby v zariadení pre seniorov 40 klientom, v domove sociálnych služieb 83 klientom a v špecializovanom zariadení 132 klientom.

■ **Text: PhDr. Eva Hufková**

Foto: Archív Centra sociálnych služieb
Horný Turiec

Dnes si občan zvyčajne vyberá sociálne služby pobytové, kde dochádza k celoročnému riešeniu nepriaznivej sociálnej situácie z dôvodu ťažkého zdravotného postihnutia, nepriaznivého zdravotného stavu alebo dovŕšenia dôchodkového veku. Dochádza k trvalému presťahovaniu z prostredia a miesta kde žil, do zariadenia špeciálne určeného pre určitú skupinu klientov podľa typu postihnutia alebo sociálnej situácie, kde sa mu poskytujú služby a aktivity. Žije tak s ľuďmi, ktorí majú tiež postihnutie, všetky služby a aktivity poskytuje personál zariadenia. Kontakty s príbuznými a komunitou miestnych obyvateľov sa postupom času obmedzia alebo úplne zaniknú.

Kvalitne komunitne orientované sociálne služby sa usilujú o to, aby občania zostali v domácom prostredí, ktoré im vytvára najlepšie príležitosti na plné začlenenie sa do spoločnosti. Denný stacionár (ďalej len DS) je sociálna služba pre občanov odkázaných na sociálne služby, ktorí žijú v rodinách s ekonomicky aktívnym príslušníkom rodiny. Rodina niekedy nemôže alebo nevládze poskytnúť celodennú starostlivosť príbuznému, alebo je proti celoročnej pobytovej službe ich príbuzného. Pobytom v DS nenastáva vytrhnutie občana z rodinného prostredia, na ktoré je zvyknutý. Čas strávený v DS môže občan naplniť svojou voľbou ako chce žiť svoj život s prihliadnutím na individuálne potreby pri rešpektovaní základných ľudských práv a slobôd, prirodzenej dôstojnosti, osobnej nezávislosti,

DS -aktivizačná miestnosť I.

rovnosti príležitostí vrátane plného a účinného zapojenia sa a začlenenia do spoločnosti.

V CSS Horný Turiec sme rozšírili od 1. 1. 2017 sociálne služby a zriadili sme denný stacionár. Sociálna služba je poskytovaná v čase od 7:00 hod. do 17:00 hod. Kapacita je 10 klientov denne v súlade s právnou normou o minimálnych požiadavkách na priestorové a ubytovacie zariadenie sociálnych služieb s denným pobytom. **Cieľovou skupinou sú fyzické osoby, ktoré sa dostali do stavu nepriaznivej sociálnej situácie z dôvodu:**

- ťažkého zdravotného postihnutia;
- nepriaznivého zdravotného stavu;
- dôvodu dovŕšenia dôchodkového veku.

Výkonom činností je:

- pomoc pri odkázanosti na pomoc inej fyzickej osoby;
- sociálne poradenstvo;
- stravovanie;
- záujmová činnosť.

➤ Analýza súčasného stavu

V súčasných zariadeniach sociálnych služieb je tendencia poskytovať viac podpory klientom, než je potrebné. Klienti sa stávajú závislými na poskytovaných službách, nemajú príležitosť svoj vlastný potenciál dostatočne využívať, rozvíjať a učiť sa nové zručnosti, čo nevedome vytvára formovanie predstavy jednak u klientov, poskytovateľov, ale aj verejnosti, že klienti tam majú najlepší život a nikde inde to nie je možné. Klient je užívateľom služieb a prispôsobuje sa prevádzke a činnostiam, ktoré organizujú pracovníci zariadenia. Od rána do večera je stanovený program, za každú oblasť sú zodpovední odborní zamestnanci. Prihliada

da sa na možnosti organizácie, vzájomnú komunikáciu medzi úsekmi ekonomickej, sociálnej, zdravotníckej, technickej a úseku služieb, organizuje sa striedanie pracovníkov v jednotlivých zmenách a reflektujú sa finančné možnosti zariadenia a požiadavky zriaďovateľa. I keď postupne dochádza k zmene zabehnutého modelu pobytovej poskytovanej sociálnej služby v zariadeniach a ani nechýba vôľa ponúknuť nové spôsoby prístupu k potrebám občanov, ktorí sociálne služby potrebujú. Optimalizujú sa podmienky poskytovania sociálnych služieb najmä v oblasti dodržiavania ľudských práv a slobôd, individuálnemu prístupu s vypracovaním individuálnych plánov s jednotlivými klientmi a rodinou a v procedurálnych, personálnych a prevádzkových oblastiach. Sociálna infraštruktúra v okrese Turčianske Teplice je okrem CSS Horný Turiec s 255 klientmi s celoročným pobytom poskytovaná ešte jedným súkromným sociálnym zariadením s 10 klientmi s celoročným pobytom. **Preto sme sa rozhodli zriadiť DS pre:**

- chýbajúce ambulantné sociálne služby v okrese;
- miestne samosprávy neposkytujú žiadnu sociálnu službu mimo opatrovateľskej služby;
- rozvíjanie terénnej a ambulantnej formy sociálnych služieb a zdravotníckej starostlivosti s dôrazom na seniorov a osôb so zdravotným postihnutím;
- koordináciu postupov zariadenia s Odborom sociálnych vecí ŽSK s cieľom efektívneho využitia interiéru budovy a zvýšenie úrovne poskytovania sociálnych služieb občanom v DS komunitného charakteru;
- podľa požiadaviek vytvorenie odľahčovacej služby v DS;
- vytváranie ďalšieho priestoru pre rozvoj komunitných sociálnych služieb v oblasti poskytovania opatrovateľskej služby v domácnosti alebo podporovaného bývania;
- celoživotné vzdelávanie odborných zamestnancov;
- hospodárne, efektívne, účinné a účelné vynakladanie verejných zdrojov.

➤ Cieľom celého projektu zriadenia DS bolo:

- vyplnenie absencie dennej formy poskytovania sociálnych služieb v okrese;
- pomáhanie pracujúcim rodinám so starostlivosťou o príbuzného, ktorý je odká-

DS -oddychová miestnosť I.

zaný na pomoc druhej osoby počas pracovného dňa;

- odľahčenie rodiny, ktorá sa o odkázaného človeka stará a zabezpečiť jej odpočink;
- poskytnutie sociálnej služby príbuznému rodiny bez toho, aby došlo k narušeniu fungovania rodiny a pretrhli sa rodinné, sociálne a spoločenské väzby;
- udržanie aktívneho života a zlepšenie sebestačnosti klientov;
- individuálne poskytovanie sociálnej služby v DS.

► Náš očakávaný prínos po realizácii projektu:

- poskytovanie sociálnych služieb dennou formou v súlade s dokumentom Hospodárskeho a sociálneho rozvoja Žilinského samosprávneho kraja na roky 2014–2020 a s dôrazom na starostlivosť o seniorov a osôb so zdravotným postihnutím;
- pomáhajú rodinám so starostlivosťou o svojho príbuzného v DS, ale aj možnosť zriadenia prepravnej služby v DS;

- pravidelná denná aktivizácia klienta mimo svoju domácnosť a rodinu;
- zvýšenie kvality života klientov, zlepšenie psychického a fyzického stavu klienta;
- podpora sebestačnosti klientov vytvorením zázemia pre výkon rôznych terapií, činností a aktivít;
- zabezpečenie kontaktu klienta s komunitou klientov v CSS Horný Turiec a so spoločenským prostredím;
- mesačné úhrady od klientov za poskytované sociálne služby;
- mesačné úhrady ŽSK za poskytované sociálne služby;
- spokojní klienti a ich rodiny.

Zrýchľujúci sa proces starnutia obyvateľstva a pribúdanie ľudí odkázaných na pomoc druhej osoby je výzvou najmä v oblasti poskytovania sociálnych služieb. Prioritou je poskytovanie sociálnych služieb komunitnou formou, aby odkázaný klient pokračoval v nezávislom spôsobe života, aby mal poskytované individualizované služby v prirodzenom sociálnom prostredí, aby sa mohol seberealizovať a poskytnúť sa mu pomoc k svojpomoci. Komunitná forma sociálnych služieb sa realizuje v zariadeniach rodinného typu, alebo terénnou a ambulantnou sociálnou službou. Náš zámer bol zrealizovať poskytovanie sociálnych služieb ambulantnou formou v DS, s možným zriadením prepravnej služby, s cieľom zabezpečiť klientom komplexnú praktickú pomoc k svojpomoci pre zotrvanie klienta v prirodzenom prostredí – doma, vo svojej komunite. Nakoľko je požiadavka na prepravu klientov ráno a popoludní do DS, už teraz pripravujeme projekt na zriadenie prepravnej služby.

Reminiscenčná terapia zmrzlina v minulosti a dnes

■ **Text: Mgr. Alena Zákuciová,
Mgr. Dana Sučíková**

Foto: Archív Centra sociálnych
služieb PARK Čadca

V rámci práce s klientom v Centre sociálnych služieb PARK sa často využíva reminiscenčná terapia – terapia spomienkami. Reminiscenčná terapia je aktivizačná liečba, ktorá využíva zachovanú dlhodobú pamäť klienta a cez jeho spomienky ho aktivizuje. Sociálni pracovníci a terapeuti ju využívajú najmä u seniorov trpiacich demenciou, ktorí trpia poruchami krátkodobej pamäti, ale veľmi dobre si vybavujú dávno minulé udalosti, pretože ich dlhodobá pamäť je zachovaná. Pre zdravých seniorov má aktivizačný a preventívny význam. Dôležité je, aby mal klient zachované niektoré kognitívne funkcie a uvedomoval si minulé zážitky. Terapia je vhodná i vtedy, keď nie je možné s klientmi vykonávať iné alternatívne terapie. Ľudia si prostredníctvom tejto terapie môžu uvedomiť vlastnú identitu, vlastné spomienky, či opäť nájsť zmysel svojho života. Majú možnosť vrátiť sa v myšlienkach do dôb, kedy boli mladí, zdraví, atraktívni a pripomenúť si pozitívne spomienky. Zároveň si pomocou terapie precvičujú pamäť a dochádza medzi nimi vďaka terapii k vzájomným sociálnym interakciám. Reminiscenčná terapia môže pre-

biehať individuálnou a skupinovú formou. Individuálnu formu využívame u klientov, ktorí sa stráňajú kolektív, nedokážu sa doňho zapojiť a u klientov, ktorí sa z vážnych zdravotných dôvodov nemôžu zúčastniť skupinovej terapie. V Centre sociálnych služieb PARK je medzi klientmi veľmi obľúbená reminiscenčná terapia v skupine. Spomienky jedných vyvolávajú spomienky druhých, zlepšujú komunikáciu a prehĺbujú vzťahy v celej skupine. Námety na terapeutické sedenie máme rôzne – prvé lásky, svadba, príbehy zo školy, jedlo a recepty, hobby, cestovanie, doprava, oslavy a sviatky, rodinné a spoločenské udalosti, záhradkárčenie apod.

V horúce letné dopoludnie dňa 18. júla 2017 sa v záhrade Centra sociálnych služieb PARK konalo v rámci reminiscenčnej terapie zaujímavé podujatie pod názvom „Zmrzlinový deň“. Pozvanie prijali Centrum sociálnych služieb Žarec, Centrum sociálnych služieb Horelica, Zariadenie pre seniorov a domov sociálnych služieb Kysucké Nové Mesto a klienti z Centra sociálnych služieb PARK, prevádzka Vysoká nad Kysucou.

Hlavnou témou dňa bola zmrzlina. Klienti si zaspomínali na svoje detstvo, mladosť, na časy strávené v kruhu rodiny, na chuť zmrzliny v minulosti. Spomienky oživila zmrzlinárka Zuzka v štýlovom oblečení so zvončekom v ruke, ktorá zvončekom prítomných na letné osvieženie v podobe chutnej zmrzliny v kornúte. Zmrzlina vyvolala u klientov pozitívne spomienky. Mnohí klienti sa vyjadrili, že hoci v minulosti nebol veľký výber zmrzliny, o to viac im chutila, pretože si ju nemohli dovoliť každý deň. Po príjemne strávenom slnečnom dopoludní sa všetci rozlúčili a tešili sa na ďalšie priateľské stretnutia.

IRESOFT
PRO SOCIÁLNÍ SLUŽBY

Zväz poskytovateľov
sociálnych služieb v SR

K některým aspektům oš

Ošetřovné je dávkou nemocenského pojištění sloužící k hmotnému zabezpečení zaměstnance, který nemůže vykonávat v zaměstnání práci z důvodu ošetřování dítěte nebo jiného člena domácnosti. Od této dávky nemocenského pojištění, jejíž právní úprava je zakotvena v hlavě V. zákona č. 187/2006 Sb., o nemocenském pojištění, ve znění pozdějších předpisů, je však třeba odlišit dlouhodobé ošetřovné. V brzké době se očekává nabytí účinnosti novely zákona o nemocenském pojištění, která nově zavádí institut dlouhodobého ošetřovného s podpůrcí dobou nejvýše 90 kalendářních dnů. Od „krátkodobého“ ošetřovného se odlišuje zejména podmínkami nároku, okruhem oprávněných osob a délkou doby poskytování dávky. V tomto článku jsem se zaměřila na ošetřovné poskytované dle hlavy V. zákona o nemocenském pojištění.

■ **Text: JUDr. Petra Foltasová,**
Kancelář veřejného ochránce práv

Cílem tohoto článku je upozornit na podmínky nároku na ošetřovné (dle hlavy V. zákona o nemocenském pojištění) s poukazem na konkrétní situace.

Nárok na ošetřovné má zaměstnanec v případě ošetřování nemocného dítěte ve věku do 10 let nebo jiného člena domácnosti, jehož zdravotní stav nezbytně vyžaduje ošetřování jinou osobou. Ošetřovné náleží i v případě, že zaměstnanec pečuje o zdravé dítě mladší 10 let, protože školské nebo dětské zařízení bylo uzavřeno pro nepředvídatelnou událost, jako je např. epidemie či havárie. Dalšími sociálními událostmi, při kterých vzniká nárok na ošetřovné, je nařízená karanténa anebo případ, že osoba, která o dítě jinak pečuje, onemocněla.

Podmínkou nároku na ošetřovné je, že dítě, popř. jiná osoba, žije se zaměstnancem ve společné domácnosti¹. Výjimkou jsou pouze případy ošetřování nebo péče o dítě mladší 10 let rodičem. V případě, že jsou rodiče dítěte rozvedeni a dítě je svěřeno soudem do společné nebo střídavé péče obou rodičů, se za domácnost považuje domácnost každého z těchto rodičů.

Nesplnění podmínky společného vedení domácnosti bývá jedním z důvodů, kdy nárok na ošetřovné není přiznán. Nárok na ošetřovné tak nevznikne např. v případě péče o dítě mladší 10 let babičkou, která s rodinou nežije ve společné domácnosti.

Nárok na ošetřovné z důvodu ošetřování dítěte nebo péče o ně nenáleží v případech, kdy jiná fyzická osoba má z důvodu péče o toto dítě nárok na výplatu peněžité pomoci v mateřství (popř. rodičovský příspěvek).

V případě, že osoba, která pobírá peněžitou pomoc v mateřství nebo rodičovský příspěvek, nemůže ze zdravotních důvodů

sama pečovat o dítě, náleží ošetřovné otci dítěte, popř. jiné osobě, která žije s dítětem v domácnosti. Onemocnění pečující osoby musí být objektivně prokázáno. To znamená, že nestačí pouze tvrdit, že osoba jinak pečující je nemocná, ale tento stav musí zhodnotit, resp. potvrdit ošetřující lékař. Bez existence lékařských záznamů či jiného potvrzení ošetřujícího lékaře o nemoci matky dítěte nelze bez dalšího dávku ošetřovného poskytnout. Typickým příkladem je hospitalizace matky dvouletého dítěte, která pobírá na dítě rodičovský příspěvek. V takovém případě ošetřovné náleží otci či další osobě, jež bydlí ve společné domácnosti a bude pečovat o dítě. Rozhodnutí o potřebě ošetřování² nevystaví ošetřující lékař dítěte, nýbrž ošetřující lékař nemocné matky.

VEŘEJNÝ OCHRÁNCE PRÁV
OMBUDSMAN

V témže případě ošetřování (péče) náleží ošetřovné jen jednou a jen jednomu z oprávněných nebo postupně dvěma oprávněným, jestliže se v témže případě ošetřování (péče) vystřídají. Vystřídání je možné jen jednou.

➤ Osoby bez nároku na ošetřovné

Zákon o nemocenském pojištění vymezuje okruh osob, které nemají nárok na ošetřovné. Jsou jimi příslušníci, zaměstnanci činní na základě dohody o provedení práce a dohody o pracovní činnosti, domácí zaměstnanci, dobrovolní pracovníci pečovatelské služby, odsouzení ve výkonu trestu odnětí svobody, zahraniční zaměstnanci a další.³ Nárok na ošetřovné

nemá zaměstnanec prvních 14 kalendářních dnů dočasné pracovní neschopnosti nebo nařízené karantény. Nárok na ošetřovné nemají ani osoby samostatně výdělečně činné.

➤ Na jak dlouhou dobu je ošetřovné poskytováno a počátek podpůrcí doby

Dávka ošetřovného dopadá na případy krátkodobé nemoci, popř. potřebu krátkodobé péče. Zákon přitom stanoví maximální dobu, na kterou lze ošetřovné poskytnout. Podpůrcí doba tak činí 9 kalendářních dnů. Jde-li o osamělého zaměstnance, který má v péči aspoň jedno dítě ve věku do 16 let, které neukončilo povinnou školní docházku, činí podpůrcí doba 16 kalendářních dnů.

Za osamělého zaměstnance považuje zákon o nemocenském pojištění svobodného, ovdovělého nebo rozvedeného zaměstnance, pokud nežije s družkou (druhem) nebo v registrovaném partnerství. Za osamělého zaměstnance se považuje i zaměstnanec, jehož manželka (manžel) je ve výkonu trestu odnětí svobody na délku trvání nejméně jednoho roku nebo ve výkonu zabezpečovací detence.

Osamělým zaměstnancem ve smyslu zákona o nemocenském pojištění není rodič, který sám pečuje o mladší dítě do 10 let věku a jehož manželství s manželem (manželkou) je předmětem rozvodového řízení. Teprve až poté, co soud ukončí rozvodové řízení, bude na takového rodiče dle zákona o nemocenském pojištění nahlíženo jako

¹ Pojem domácnosti vykládá zákon o nemocenském pojištění v ustanovení § 3 písm. v) jako společenství fyzických osob, které spolu trvale žijí a společně uhrazují náklady na své potřeby.

² Rozhodne-li ošetřující lékař o potřebě ošetřování,

je zaměstnavatel povinen omluvit nepřítomnost zaměstnance v práci.

³ Ustanovení § 39 odst. 5 zákona o nemocenském pojištění.

⁴ Ve výjimečných případech může ministryně práce a sociálních věcí na žádost zmírnit tvrdost zákona, jestliže

by jeho doslovná aplikace na konkrétní případ byla příliš tvrdá, nespravedlivá nebo nemorální. Na odstranění tvrdosti zákona ale není právní nárok. Ministryně může, avšak nemusí žádost vyhovět.

ošetřovného

na osamělého zaměstnance. Rozhodující skutečností tak je právní, nikoliv faktický stav.⁴

Pokud rodič ošetřuje nemocné dítě a toto dítě v rámci léčení původního onemocnění onemocní další nemocí, nesčítají se doby nezbytné k ošetřování dítěte, a rodiči je přiznáno ošetřovné pouze v zákonném rozsahu 9 kalendářních dnů, resp. 16 kalendářních dnů v případě ošetřování osamělým zaměstnancem, od vydání rozhodnutí o potřebě ošetřování. Platí přitom, že změna druhu onemocnění (diagnózy) se nepovažuje za nový případ ošetřování.

Zákon o nemocenském pojištění nevylučuje, aby ošetřující lékař rozhodl o potřebě ošetřování vícekrát za měsíc z důvodu různých případů ošetřování. V takovém případě podpůrní doby (placené dny ošetřovného) činí u každého případu 9 dnů (a v případě osamělých zaměstnanců 16 dnů). *Není však možné, aby jednotlivé případy ošetřování na sebe bezprostředně navazovaly.*

Podle zákoníku práce je zaměstnavatel povinen omluvit nepřítomnost zaměstnance v práci po dobu ošetřování nebo péče. Potřeba ošetřování (péče) je považována za důležitou osobní překážku v práci

na straně zaměstnance. Pracovní volno ale není vázáno jen na délku trvání podpůrní doby ošetřovného. Trvá-li např. potřeba ošetřování 20 dnů, obdrží zaměstnanec ošetřovné za prvních 9 kalendářních dnů, ale zaměstnavatel je povinen omluvit nepřítomnost zaměstnance po dobu 20 dnů. Za období od 10. do 20. dne trvání potřeby ošetřování ošetřovné či jiná náhrada mzdy zaměstnanci nenáleží.

Počátek podpůrní doby je stanoven ke dni, kdy vznikla potřeba ošetřování nebo péče. Pokud však vznikla potřeba ošetřování (péče) dnem, v němž má zaměstnanec směnu již odpracovanou, počíná podpůrní doba následujícím kalendářním dnem. Běh podpůrní doby se stanoví po dobu poskytování zdravotních služeb ošetřované osobě u poskytovatele lůžkové péče.

INZERCE

AROK®

Nová kniha PhDr. Mgr. Dany Klevetové

- zamyšlení nad současnou pomáhající profesí ve zdravotních a sociálních službách
- relaxační techniky a protistresová cvičení

K dostání na e-shopu www.arok.cz a na kamenných pobočkách AROK.

Kvíz – Proměny slov

V uvedeném slově změňte jedno písmeno tak, aby vzniklo slovo s jiným významem a запиšte ho na volný řádek. U tohoto nového slova také změňte opět jedno (jiné) písmeno a pak ještě jedno tak, aby vám vzniklo dané koncové slovo.

OSEK - - OCET

LES - - PÁV

KREV - - KLEC

PLYŠ - - PLÁŽ

PLUK - - PRÁH

BOSA - - CHATA

PULZ - - KELT

DUHA - - LÝKA

KLON - - STOH

KROV - - KRAS

KRÉM - - PRÁH

OBRAZ - - ODVAR

SLET - - ÚSEK

PULZ - PULT - KULT - KELT
DUHA - DYHA - DYKA - LYKA
KLON - SLON - SLOH - STOH
KROV - KROJ - KRAJ - KRAS
KRÉM - KRĀM - PRĀM - PRÁH
OBRAZ - OBVAZ - ODVAZ - ODVAR
SLET - ÚLET - ÚLEK - ÚSEK

OSEK - OSEL - OCEL - OCET
LES - PES - PĀS - PĀV
KREV - KREP - KLEP - KLEC
PLYŠ - PLYN - PLĀN - PLÁŽ
PLUK - PLUH - PRUH - PRÁH
BOSA - BASA - CHASA - CHATA

Řešeni:

Autorka: Mgr. Jitka Suchá

Domov pro osoby se zdravotním postižením Sulická očima jeho ředitelky Lenky Kohoutové

Domov pro osoby se zdravotním postižením Sulická je velké pobytové zařízení, jacy lidé v domově žijí?

Náš Domov je příspěvkovou organizací hlavního města Prahy a je rozložen do dvou budov, kde je celkem 151 lůžek. Přes velkou kapacitu usilujeme o to, aby se uživatelé služby cítili co nejvíce jako doma a dbáme na jejich individuální potřeby. Našimi klienty jsou lidé s mentálním i kombinovaným postižením. Nejmladšímu obyvateli Sulické je 11 a nejstaršímu 86 let, širokému věkovému rozpětí také odpovídá struktura našich služeb.

Jak se služby DOZP Sulická mění v posledních letech, kdy je kladen velký důraz na de-institucionalizaci sociálních služeb, tedy individuálnější přístup k obyvatelům a pobyt v zařízeních s menší kapacitou, než je ta vaše?

Jsme příspěvkovou organizací magistrátu. Nicméně právě zřizovatel je velmi nakloněn naplňování idejí našeho Domova, tedy humanizaci neboli polidštění sociální péče. Uplatňujeme přístup zaměřený na člověka a dbáme na to, aby se naše služby co nejvíce přizpůsobily potřebám našich klientů.

Ředitelku Domova děláte od roku 2014, působila jste před tím v sociální službě obdobného typu?

Dlouho jsem se věnovala zaměstnávání osob se zdravotním postižením, také jsem díky tomu před deseti lety spoluza-

ložila právě Nadační fond pro podporu zaměstnávání osob se zdravotním postižením. V roce 2014 jsem se přihlásila do výběrového řízení na ředitelku DOZP Sulická a uspěla jsem. Službu tohoto typu řídím poprvé a snažím se uplatnit a aplikovat své znalosti a schopnosti z neziskového sektoru.

Co vás v začátcích nejvíce překvapilo?

Ústavní prvky a neosobní přístup. Domov neměl zrovna dobré jméno. Jsem moc ráda, že díky novému týmu kolegů už to neplatí a můžeme se na sebe vzájemně spolehnout.

Jaké služby klientům domova nabízíte?

Nabízíme pobytovou službu, která je rozšířena o sociálně terapeutické dílny i rehabilitaci. Naším velkým projektem je zavádění alternativní komunikace, kterou u uživatelů služby hodně rozvíjíme a rádi bychom v budoucnu byli dobrým příkladem pro podobná zařízení.

Jakých změn od svého začátku si nejvíce ceníte?

Hodně jsme změnilí samotnou budovu Domova, zmodernizovali jednotlivé domácnosti a zařídili pokoje tak, aby byly maximálně dvoulůžkové a odpovídali současným standardům. Naše děti chodí do speciálních škol podle svého postižení, a ne jako v minulosti do jedné třídy bez ohledu na věk a schopnosti. Dospělé učíme žít běžným způsobem života, podporujeme je v zaměstnání nebo alespoň trénujeme pracovní návyky v sociálně terapeutických dílnách. Učíme je pečovat o svou domácnost, chodíme do společnosti a společnost zveme k nám. Snažíme se slavit a radovat se z běžných denních radostí, z jakých se život skládá.

Jak vypadá běžný den v Sulické?

Normálně. ☺ Co je normální a běžné u každého doma, to se snažíme dělat také, jen

je to trochu ve větší komunitě lidí, kteří žijí společně v jednotlivých domácnostech. Zároveň však ctíme soukromí každého klienta. Denní program se odvíjí od individuálních potřeb a plánů lidí, kteří u nás žijí. Dopoledne je většinou věnováno běžným činnostem, tedy práci, úklidu a podobně. Odpoledne je volnější a věnujeme se zpravidla volnočasovým aktivitám. Víkendy se snažíme užívat si jako každý z nás. Jezdíme na výlety, věnujeme se sportu, muzice. O prázdninách jezdíme na dovolenou. Utužujeme přátelské vztahy, věnujeme se nejenom povinnostem nebo učení, ale také rozvíjíme například duchovní potřeby uživatelů naší služby.

Co je cílem těchto aktivit a služeb?

Rozvoj klientů v jejich schopnostech a dovednostech k maximální samostatnosti a zařazení do běžné společnosti. Každý má své limity, a proto se i přesto snažíme každého člověka zařadit do společnosti co nejvíce, udržet rodinné, přátelské a běžné vztahy jako u každého z nás.

V sociálních službách je velké téma nedostatek personálu a nízké finanční ohodnocení zaměstnanců, jak jste na tom v Domově?

Je to každodenní boj. Pomohlo nám zvýšení platových tarifů, díky podpoře z magistrátu máme možnost vyššího odměňování zaměstnanců. Nabízíme různé benefity, čtvrtletní bene-

fity pro zaměstnance, hradíme jejich další vzdělávání a rozvoj. Snažíme se o velmi slušné zacházení se zaměstnanci, vím, že kvalita sociální služby pro uživatele začíná u nich. Byť mám prý pověst přísné ředitelky, za své zaměstnance a jejich pracovní podmínky budu vždy bojovat. Kvalitní a spokojení zaměstnanci jsou velkým přínosem především pro naše klienty. I když je zájemců o práci v sociálních službách málo, nebereme každého, vybíráme lidi, kterým jde především o uživatele naší služby a naplňování idejí našeho Domova. Takoví mají u nás dveře otevřené dokořán.

Vypadá to, že se snažíte Domov otevřít široké veřejnosti, kromě kavárny pořádáte různé happeningy nebo koncerty, jako je Vítání léta. Co si od podobných událostí slibujete?

Nechceme se schovávat za plotem, proto otevíráme dveře Sulické dokořán. Chceme společnosti přiblížit život lidí s mentálním postižením a ukázat, že jsme všichni součástí jedné společnosti, i když máme třeba jiné potřeby a pocity. Snažíme se o zapojení do komunity a vzájemné poznávání.

Kde vidíte Sulickou za další tři roky?

Za tři roky myslím bude na Sulické už fungovat paliativní péče pro osoby s mentálním postižením, budeme vzdělávacím centrem pro pracovníky v přímé péči v oblasti paliativy a alternativní komunikace. Budeme mít dostatek zaměstnanců a dobrovolníků. U uživatelů služby bude kladen ještě větší důraz na jejich individualitu a speciální potřeby. Budeme ještě více otevření společnosti a zapojení do komunity nejen v okolí Domova.

POKUD CHCETE PRACOVAT S LIDMI A DRUHÝM POMAĀAT

STAŇTE SE ČLEMEM NAŠEHO TÝMU, KTERÝ
PRACUJE S DĚTMI A DOSPĚLÝMI LIDMI,
KTEŘÍ POTŘEBUJÍ PODPORU V RŮZNÝCH
OBLASTECH ŽIVOTA

NABÍZÍME:

- Práci, která má smysl a je společensky prospěšná
- Platový tarif od 18 030,- Kč/měsíčně
- Příplatky za noční směny (20 % průměrného hod. výdělku)
- Příplatky za víkendy (25 % průměrného hod. výdělku)
- Příplatky za svátky (100% průměrného hod. výdělku)

PO ZKUŠEBNÍ DOBĚ:

- OSOBNÍ OHODNOCENÍ AŽ 5000,- Kč/měsíčně
- ODMĚNY
- 6 TÝDNŮ DOVOLENÉ
- STRAVOVÁNÍ ZA DOTOVANOU CENU (28,- Kč oběd)
- POUKÁZKY NA SPORT A KULTURU V HODNOTĚ 1000,- Kč/čtvrť.
- PŘÍSPĚVEK NA osobní ochranné prostředky 1500,- Kč/rok
- MASÁŽE
- VZDĚLÁVÁNÍ A SUPERVIZE
- MOŽNOST PROFESNÍHO RŮSTU A SEBEREALIZACE

MOŽNOST PRÁCE NA DOHODU

Chcete vědět víc? KONTAKTUJTE NÁS:
klimasova@dozp-sulicka.cz
tel. 773 001 293

SULICKÁ 48, Praha 4
www.dozp-sulicka.cz
www.facebook.com/dozpsulicka

Platné do 31.12.2017

NABÍDKA

T2
UVEĎTE TENTO KÓD VE SVE
OBJEDNÁVCE

robot coupe®

ZAŘÍZENÍ NA ODŠŤAVŇOVÁNÍ ZDARMA

43.671 CZK
36 525 CZK

**U kterékoliv z objednávek R301 Ultra
+ Sada 4 krájecích disků Ref. 1981**

Kutr

Příprava zeleniny

**Sada 4 krájecích disků
Ref. 1981**

**Zařízení na odšťavňování
ZDARMA**

**Funkce pro
pasírování ovoce a
zeleniny**

**Funkce pro
přípravu ovocných
šťáv, citrus press**

Roman Simon - 603351958 - simon@robot-coupe.com
www.robot-coupe.com/cz

O Laboratoři Nadace Vodafone s Adrianou Dergam, místopředsedkyní správní rady Nadace Vodafone

Letos popáté zahájila Laboratoř Nadace Vodafone svůj inkubační a akcelerační program určený projektům s pozitivním dopadem na společnost prostřednictvím inovačních technologií. Nový ročník přináší řadu novinek, které pomohou udržitelnosti projektů.

Co vedlo Nadaci Vodafone k založení Laboratoře?

Prakticky od začátku působení Nadace Vodafone v České republice v roce 2006 jsme začali podporovat nápady a veřejně prospěšné projekty s technologickým zaměřením. Postupně jsme ale pochopili, že jestli cílíme na dlouhodobý a měřitelný společenský dopad těchto projektů, musí Nadace Vodafone pomoci i organizacím, které je mají dovést do životaschopného stavu. Proto vznikla před pěti lety Laboratoř. Nelze předpokládat, že neziskové organizace budou mít zkušenosti s byznys plány, nejmodernějšími technologiemi nebo marketingem. Chceme, aby z Laboratoře vycházely dobře připravené a udržitelné sociální startupy.

Připomenete nám, které úspěšné projekty Laboratoři prošly?

Je možné, že řadu služeb, které poskytují naše projekty, sami využíváte – třeba sdílení kol v projektu Rekola, mobilní aplikaci Záchranka nebo platformu pro online dárcovství Darujme.cz. Projektů je ale mnohem více. Celkem se za všechny ročníky podpořilo již přes čtyřicet projektů, desetina z nich už expandovala do zahraničí.

Jaké jsou ty nejdůležitější změny ve srovnání s předchozími ročníky?

Program poběží 3 roky ve třech jednoletých cyklech, takže máme možnost podpořit výrazně více inovačních řešení sociálních problémů s využitím moderních informačních

a komunikačních technologií, a to díky zapojení Evropského sociálního fondu a Ministerstva práce a sociálních věcí. Program je výrazně delší a zahrnuje jak inkubaci, tak akceleraci, včetně dotace na mzdy členům týmů od Nadace, představení investorům a uvedení produktu na trh. To by mělo znatelně zvýšit životnost týmů a projektů. Chceme také posílit hledání zajímavých nápadů v regionech.

A co dalšího od vás týmy získávají?

Zejména podnikatelské know-how od našich zkušených mentorů, které jim pomůže přežít na reálném trhu. Pomáháme jim s tvorbou produktu, validujeme s nimi byznys model a strategii růstu, poskytujeme zázemí, kde mohou společně pracovat, a při vstupu na trh jim nabízíme i výraznou marketingovou a mediální podporu.

Co by měly týmy splnit, aby se mohly do Laboratoře kvalifikovat?

Do Laboratoře mohou vstupovat neformální týmy, jednotlivci, ale také již existující společensky prospěšné firmy nebo neziskovky, a to jak ve fázi nápadu, tak již hotového projektu. Snažíme se pro všechny najít individuální přístup. Projekty by měly být orientované na inovativní řešení sociálních problémů s využitím informačních a komunikačních technologií v oblastech vzdělávání, zdravotnictví a sociální péče, lokálního hospodářského růstu nebo zlepšení kvality života starších lidí a znevýhodněných skupin, mimo jiné.

Zajímají nás i projekty, které se zaměřují na přístup k informacím a datům, podporují a rozvíjejí sociální podnikání, komunitní rozvoj, tvorbu pracovních příležitostí a v neposlední řadě rovnost a diverzitu. Konzultujeme každý nápad – stačí nás kontaktovat přes webovou stránku www.laboratornadacevodafone.cz, kde každému poradíme.

Do kdy se mohou týmy hlásit?

Tento rok máme uzávěrku 31.10.2017 a v dalších 2 ročnících to bude podobné – září až říjen.

Máte už v tomto ročníku nějaké týmy, které vás zaujaly?

Přihlášky nám chodí po celý rok. V tomto ročníku už nás zaujalo několik projektů – mohu zmínit např. projekty zaměřující se na zdravý vývoj dětí, začleňování sociálně vyloučených občanů a řadu dalších. Na druhou stranu stále máme volnou kapacitu pracovat s dalšími projekty a zájemci, takže budeme rádi za každý nový nápad z Prahy i dalších českých regionů.

Děkujeme za rozhovor.

Ráda bych poděkovala Asociaci poskytovatelů sociálních služeb za možnost prezentovat Laboratoř Nadace Vodafone a věřím, že společně přineseme České republice mnoho inovativních a společensky prospěšných projektů.

Evropská unie
Evropský sociální fond
Operační program Zaměstnanost

Laboratoř Nadace Vodafone bude v letech 2017 - 2020 spolufinancovaná z Operačního programu Zaměstnanost.

Aplikace SPEECH MATE AAK

„Speech Mate AAK“ je česká aplikace pro alternativní a augmentativní komunikaci (AAK) navržená pro tablety a mobilní telefony s operačním systémem Android. Nabízí podporu v komunikaci pro děti, dospívající a dospělé se závažnou poruchou orální řeči a komunikace obecně.

■ **Text: PhDr. et Bc. Šárka Kužilková**
klinická logopedka, Jedličkův ústav a školy,
Praha 4
Redakční úprava: Ing. Kateřina Endrštová

Autorka, speciální pedagožka Mgr. Marcela Levinská, ji původně vyvinula především pro klienty s poruchami autistického spektra (PAS). Cílem bylo vyvinout praktickou pomůcku, která bude stále s uživatelem, umožní používat AAK digitálně, zlepšit jeho komunikaci s okolím a zároveň pomůže vytvořit přehled činností dne i týdne, to vše v cenově dostupných zařízeních.

Aplikace obsahuje **3 stěžejní funkce:**

- komunikační lištu s kategorizovanými symboly;
- možnost sestavit si denní/týdenní režim;
- výukový režim.

Komunikační lišta: umožňuje vkládat obrázky nebo psát vlastní slova a věty. Názvy symbolů jsou přizpůsobeny běžné mluvě, aby dávaly smysl samostatně i ve větě a byly srozumitelné, proto jsou cizí slova přepsána do mluvené podoby (např. chipsy = čipsy). Zapisovací řádek umožňuje po nahrání českého hlasu Eliška nebo Iveta dobrý hlasový výstup při online připojení. Obrázky jsou řazené do běžných kategorií, např. jídlo, oblečení, barvy, měsíce, které je možné dále upravovat – měnit popisek obrázku, vložit jiný obrázek nebo vlastní fotografii. Nechybí – dětmi velmi oblíbená – kategorie symbolů zvířat. Slovní zásobu lze přizpůsobit pro konkrétní potřeby uživatele. Psaní a vkládání obrázků je intuitivní a přátelské pro uživatele a menu je možné značně individualizovat (jednodušší a složitější ovládání, rozhraní pro rodiče, rozhraní pro děti). Píše se na klávesnici nahrané v konkrétním mobilním telefonu nebo tabletu, vyžaduje to motorické schopnosti klienta běžné pro ovládání mobilních telefonů.

Výukový program: pomáhá uživateli při tvorbě modelových vět **PODMĚT + SLOVESO + PŘEDMĚT**. V současné době nabízí pouze výběr z modelu **JÁ CHCI/JÁ NECHCI**. Záměrem tohoto nastavení je, aby si dítě zautomatizovalo používání souvislých vět a v budoucnu věty i používalo. Rodič či pečující osoba sami zvolí, zda je vhodné pro dítě/uživatele výukový režim nastavit či nikoli.

Denní/týdenní režim: je velkým přínosem pro klienty s PAS, obtížemi v časové orientaci, poruchami paměti apod. Umožňuje vytvořit úkoly v průběhu dne nebo týdne, které fungují jako „připomínka“. Tato funkce má několik individuálních možností nastavení: připomínka se zobrazuje ve stavovém řádku, může být ozvučena, klient si ji po splnění může odškrtnout jako hotovou atd.

Obrázky v aplikaci Speech Mate AAK jsou vhodné více pro děti než dospělé, nicméně nejsou přehnaně infantilní. Podle uvážení je možné použít je i pro dospělou populaci. Komunikace přes obrázky je vhodná pro určité klienty s PAS, se středním mentálním postižením či pro klienty s výraznými obtížemi v mluvené řeči (např. vývojová dysfázie), u kterých selhává komunikace orální řečí. Obecným problémem českých aplikací s komunikací přes obrázky nebo předem připravenými slovy je to, že vytvořené věty nejsou zapsány gramaticky správně – nemají správné koncovky, čas atd. Zapsané věty vypadají například takto: **JÁ CHCI HRÁT NA HŘIŠTI, JÁ JÍT NA NÁKUP**. Tak je tomu i u aplikace Speech Mate AAK a je s tím potřeba počítat.

➤ Srovnání aplikace Speech Mate AAK s Grid Player 2

Ve své praxi klinické logopedky pracuji ve velké míře s klienty s AAK a aplikace Speech Mate AAK je (pokud je mi známo) první českou aplikací svého druhu pro zařízení se systémem Android. Její princip a využití je podobné aplikaci Grid Player 2, který funguje na iPadech nebo iPhonech (s operačním systémem Apple) a je v současné době pravděpodobně nejrozšířenější aplikací svého druhu na českém trhu. Aplikace Speech Mate AAK je z důvodu nižší pořizovací ceny tabletů levnější, a tudíž finančně dostupnější pro větší skupinu uživatelů. Uživatel (rodič) je po zakoupení aplikace a „hlasu“ nezávislý na dotváření aplikace podle svých potřeb. Nemusí na další instalaci a aktualizaci obsahu nikam docházet; to je zásadní rozdíl od Grid Player 2, pro jehož individuální nastavení a tvorbu tabulek, tzv. mřížek, docházejí rodiče do speciálních center/škol, které disponují licenci, navíc tvorba mřížek je časově náročná. Licenci lze zakoupit i soukromými uživateli, stojí cca 16 tis. Kč. Aplikaci do iPadu dostanou klienti nebo žáci speciálních škol zpravidla zdarma, pořizovací cena se tedy odvíjí především od ceny iPadu (cca od 12 do 30 tis. Kč).

Pořizovací cena aplikace Speech Mate AAK je v řádu stokorun, cena tabletů je velmi různá, od 1 500 Kč do 15 tis. Kč. Z důvodu nižší finanční náročnosti na pořízení tabletu a volného přístupu k tvorbě tabulek je tedy v mnoha případech aplikace Speech Mate AAK schopná Grid Playeru 2 obstojně konkurovat. Co je trochu škoda, je fakt, že ani jedna ze zmiňovaných aplikací nedisponuje úložištěm pro ukládání zaznamenané komunikace.

Český trh s aplikacemi pro AAK v českém jazyce se bude v dalších letech rozvíjet a aplikace typu Grid Player 2 a Speech Mate AAK jsou prvními vlaštovkami na tomto poli. Speech Mate AAK je na trhu přibližně jeden rok a našla si desítky uživatelů, stovky uživatelů si stáhly testovací verzi.

Více na <https://play.google.com/store/apps/details?id=cz.alexdev.assisscommunicator>.

Střípky z domova

Natáčení filmu

Velké Meziříčí – 27. srpna probíhalo v Domově pro seniory Velké Meziříčí na-

táčení filmu Chvilky režisérky Beaty Parkanové, jejíž dědeček ve velkomeziříčském domově v minulosti žil. Někteří klienti dokonce dostali příležitost k účinkování. Ve snímku se objeví herecké hvězdy jako Jenovéfa Boková, Jaroslava Pokorná, Tatjana Medvecká či Ladislav Trojan. Skloubit běžný provoz s natáčením filmu nebylo snadné a bylo třeba přijmout řadu opatření, na kterých musel zapracovat celý tým našich sestřiček i pečovatelek. Poděkování patří nejen jim, ale i vedoucímu úseku údržby panu Markovi za skvělou přípravu a hladký průběh celého natáčení. Doufáme, že se některé z premiérových představení filmu uskuteční v našem domově.

Bc. Kristýna Pokorná,

Domov pro seniory Velké Meziříčí, p. o.

Výlet lodí

Brno – Letošní 27. červenec se stal velkým zážitkovým dnem pro uživatele centra denních služeb MČ Brno-střed, kteří se

vydali na plavbu po Brněnské přehradě. Z přístaviště jsme vypluli lodí Vídeň, směr Veverská Bítýška a zpět. Sváteční náladu a očekávání nepokazilo ani zamračené počasí. Z důvodu přítomnosti nevidomých manželů převzali ostatní roli komentátorů, popisovali průběh vodní cesty a všeho, co bylo v okolí přehrady hezkého k vidění. Během plavby všichni společně vzpomínali a vyprávěli si veselé zážitky prožité přímo na této přehradě nebo vztahující se k vodě, plavání a koupání. Půldenní výlet byl zakončen gastronomickým zážitkem, výteč-

ným obědem s příjemným posezením v přístavní restauraci a se společným slibem: Za rok se vrátím!

Marie Šilerová,

pečovatelská služba MČ Brno-střed

Letní setkání seniorů

Most – Dne 23. srpna se na mosteckém hipodromu konal 19. ročník Letního setkání seniorů, tentokrát v námořnickém a pirátském stylu. Zúčastnilo se na 600 osob z mnoha míst. Setkání bylo zahájeno rozsvíčkou, následovala soutěž 39 tříčlenných družstev v disciplínách: Návrat mořských živočichů do vodní říše, Rybář, Mořská panna, Lov do sítě, Hod na kotvu, Hledání ztraceného pokladu, Spusťte plachtu, Bollo ball a disciplína Magistrátu města Mostu.

Hlavním programem byla oblíbená kapela Kladenská heligonka. Vystoupily seniorky z MSSS v Mostě a z Litvínova či děti z Denního dětského rehabilitačního stacionáře v Mostě. Doprovodným programem byla jízda na koni a povozem, prodej výrobků či pejsci pod vedením p. Gaertnera. Úspěch sklídili také studenti ze Střední školy diplomacie a veřejné správy, s. r. o., s tvořivou dílnou a ukázkou airsoftu. V rámci akce věnovalo statutární město Most seniorům posilovací stroje, za které děkujeme.

Michaela Nermutová,

MSSS v Mostě – p. o.

Vernisáž na zámku

Radkova Lhota – V sobotu 29. července se na zámku v Dřevohosticích konala vernisáž výstavy děl Alexandra Forýtky, malíře a sochaře žijícího v našem Domově. Zdraví mu už neslouží tolik, aby se nadále věnoval své životní vášni, přesto si tuto událost nenechal ujít. Výstava představila

krajiny, zátiší, portréty či velkoplošný obraz Divokého západu. Nechyběly ani sochy z Velkého dřevohostického betléma, který každoročně zdobí tamní náměstí a čítá již přes 40 postav, které se zapsaly do života městečka. Příjemný podvečer v příjemném prostředí ve společnosti přátel a svůj velký úspěch si pan Forýtek jaksepatří užil.

Martina Matějčková,

instruktor sociální péče,

Domov pro seniory Radkova Lhota

Soutěž Nad oblaky

Tábor – Dne 19. září se výprava Klíčku vydala na dlouhou cestu do Olomouce, kde proběhlo slavnostní vyhlášení výsledků celostátní soutěže Nad oblaky. Za Klíček byli nominováni Petra Vítková v kategorii výtvarné/smíšené techniky, Jiří Cifra v kategorii video a Zdeněk Jiřinec v kategorii výtvarné/ portrét. Do soutěže bylo celkem přihlášeno více než 140 výtvarných děl. Petra Vítková získala se svým obrazem na plátně 1. místo, Zdeněk Jiřinec 3. místo a Jiří Cifra za video také 3. místo. Stacionář Klíček získal 3. místo v kategorii kolektivů. Všichni obdrželi krásné poháry a diplomy, podepsané mimo jiné patronkou soutěže Kateřinou Kornovou. Všem také

tímto blahopřejeme k úspěchu a těšíme se na další ročník 2018.

Mgr. Petr Brázda, ředitel, Denní a týdenní stacionář Klíček Tábor-Záluží

Zahradní slavnost

Lanškroun – Dne 9. srpna proběhla u našeho Domova zahradní slavnost v indiánském stylu. Všichni, klienti, děti i personál mohli nahlédnout do postavených tee-pee stanů, kde byly připraveny různé hudební nástroje. Největší atrakcí byl živý poník, kterého si mohli všichni pohladit. Pro děti bylo připraveno hřiště, malování na obličej i dílničky, kde si mohly vyrobit indiánskou čelenku nebo namalovat obrázek a pak ho vypustit na balónku. Z loňské slavnosti se nám vrátil jeden balónkový vzkaz až z Polska! Jsme zvědaví, kam letos vítr naše vzkazy zavál a zda se některý vrátí. Nechybělo občerstvení ve formě osvěžujícího melounu, studené zmrzliny a vychlazeného nápoje. Děkujeme všem, kteří nám

Střípky z domova

slavnost pomohli zorganizovat a dali tak vzniknout jedinečné atmosféře.

*Vojtěch Viskupič, instruktor sociální péče
Sociální služby Lanškroun*

100

Hlubočky – S radostí oznamujeme, že dne 31. 8. 2017 oslavila uživatelka našeho

domova paní Pravomila Šínová životní jubileum, 100. narozeniny. Oslav se zúčastnila rodina, zaměstnanci domova, zástupce OSSZ Šumperk Zdeněk Štursa a také náměstek hejtmana Olomouckého kraje Jiří Zahradníček. Oslavenkyně byla zavalena květinami, nechyběl připítek a především dobrá nálada. Poté následovalo společné posezení s občerstvením, které paní Šínová obohatila vyprávěním zážitků ze svého života. Takto vysoký věk přičítá tomu, že se drží svého hesla „Střídmost v jídle, střídmost v pití prodlužuje živobytí“.

*Jana Jahnová, DiS., sociální pracovnice
Domov Hrubá Voda, p. o., Hlubočky*

Výlet do obory

Litvínov – V půli června se obyvatelé Domova pro seniory vydali na výlet do obory Mstišov nedaleko Dubí u Teplic. Dostatečně vybaveni tvrdým pečivem na krmení zvířátek vyrazili prožít krásné a nevšední dopoledne. V oboře lze potkat domácí

zvířata a zvířata našich lesů: divoká prasata, muflony, jeleny aj. Pohladit si koně, kozu nebo králíčka nebyl žádný problém a možností krmit zvířátka přímo z ruky byli senioři nadšení. Pro unavené výletníky bylo pod vzrostlými stromy připraveno občerstvení, i odpočinek před cestou zpět přišel vhod. Po návratu do domova byli všichni příjemně unaveni, ale i spokojeni a na výlet budou dlouho vzpomínat.

*M. Procházková, Krušnohorská
poliklinika, s. r. o., Domov pro seniory
Naděje Litvínov*

Nevšední zážitek

Náměšť n. Osl. – O nevšední zážitek se našim seniorům postarala skupinka korejských dobrovolníků. V úterý 22. srpna nás v našem Domově navštívili studenti, kteří přijeli z exotické dálky. Běžné každodenní činnosti oživilo zajímavým vyprávěním o svojí zemi, předvedli bojové umění taekwondo, zatančili národní i moderní tanec. Velký úspěch mělo také společné malování tradičních vějířů a krátká vycházka po městě. To už ale byli všichni zvědaví a těšili se na odpoledne, kdy nás čekala ochutnávka korejského jídla, které tito milí mladí lidé uvařili. Ani my jsme nezůstali pozadu a připravili na oplátku ke kávě typický domácí jablečný štrúdl. Během setkání vznikala

řada humorných situací, když jsme se učili korejsky poděkovat nebo vyslovit jména našich hostů. Brzy se ukázalo, že ani jazyková bariéra nebránila projevům porozumění, srdečnosti a úsměvům, které se nám všem vryly do paměti.

*Bc. Denisa Bacúrová, sociální pracovnice,
Domov pro seniory Náměšť nad Oslavou*

Ukázka výcviku psů

Haviřov – Léto jsme si v DS Luna prodloužili příjemným setkáním na naší zahradě – navštívili nás strážníci Městské policie Haviřov se dvěma služebními psy plemene belgický ovčák Malinois – sedmiletou fenkou Cassie a tříletým psem Saigem. Perfektně vycvičení psi sklídili potlesk a jejich „páníčci“ a cvičitelé, L. Cabák a K. Matějašková, náš obdiv. Zhlédli jsme ukázkou poslušnosti, aportování předmětů, vyhledání a zadržení pachatele. Dozvěděli

jste se, že do služby může být pes uveden ve věku nejméně 14 měsíců po složení tzv. atestu, tj. přezkoušení v akreditovaném středisku Policie ČR. Ze služby odchází dle zdravotního stavu, nejčastěji po osmém roce života. Diváky a mnohé majitele zlobivých psů také zaujalo, že si služební pes nedovolil vzít jídlo bez svolení a nechal ho ležet mezi tlapkami. Ještě jednou děkujeme strážníkům a jejich čtyřnohým kamarádům za příjemně strávené dopoledne.

*Barbora Gerátová, Ing. Tamara Šeligová,
středisko LUNA, Domov seniorů Haviřov*

Hudební slavnosti

Libochovice – 6. září se v našem domově konal 14. ročník Hudebních slavností. Program byl složen ze dvou částí. Dopoledne vystoupily ve velkém sále pěvecké sbory. Prvním byl „mladičkový“ domácí sbor „Libochovanky“ (seniorky domova s průměrným věkem 87 let), které nacvičily několik lidových písní. Další byl dětský pěvecký sbor ZŠ z Budyně nad Ohří. Senioři bedlivě sledovali výkony dětí a aplaus byl ohlušující. Zlatým hřebem dopoledne byl sbor „Bábin-ky“ – dámy z Domova u Trati v Litoměřicích opět předvedly originální program. Vystupujícími odpoledního programu byl taneční pár ze skupiny Lucarino Dance a dále skupina Křešičanka-Pustajka z Domova na Pustati v Křešicích a sbor „Třebeňské ženy“.

Eso z rukávu vytáhli organizátoři na konec: seniory oblíbené duo ADAMIS, Adéla a Milan Suchých, které vyslala TV Šlágr, bylo opravdovým překvapením. Tímto děkujeme organizátorům za celý skvělý den.

*Bc. Andrea Krčmářová, DiS.,
vedoucí domova
Domov důchodců Libochovice*

Střípky z domova

Vernisáž výstavy fotografií

Beroun – Dne 4. září se v našem domově uskutečnila vernisáž vzpomínkové výstavy našeho bývalého klienta, fotografa Vladimíra Radila. Výstava vznikla ve spolupráci s Muzeem Českého krasu Beroun a Fotoklubem Beroun, který pan Radil v roce 1969 založil. Úvodního slova se zhostila manželka fotografa paní Dagmar Radilová, která se stala patronkou výstavy. Klienti měli

při vernisáži možnost vyslechnout pěknou hudbu a prohlédnout si výstavu s výkladem paní Radilové.

*Mgr. Olga Dolejšová,
Domov seniorů TGM Beroun*

Den s LADOU rozzářil každého

Pacov – Odpoledne 8. září se neslo na prosluněné zahradě Centra LADA v Pacově v duchu oslav 15. výročí počátku poskytování sociálních služeb lidem s mentálním a kombinovaným postižením. Zahájení provedla ředitelka Jana Moravcová a předseda Senátu PČR Milan Štěch. Návštěvou nás potěšil 1. náměstek hejtmana Kraje Vysočina Pavel Franěk. Následovalo hudební vystoupení, pohybové akrobatické divadlo AVENTYR a mimořádné bylo vystoupení místního folklórního souboru Trnávka. Odpoledne probíhaly prohlídky centra, ukázky pomůcek i výrobků klientů, všichni se mohli zapojit do workshopu žonglování, zatancovat si nebo si prohlédnout historická vozidla. Děkujeme všem, kteří se na akci podíleli. Akci podpořil Kraj

Vysočina, Město Pacov, Pivovar Bernard a Pekárna Adélka.

*Mgr. Rostislav Horek,
Centrum Lada, z. s., Pacov*

Sportovní hry

Kunovice – Ve středu 6. září se pod taktovkou DZP Kunovice – Cihlářská konaly XVI. Sportovní hry po lidi s handicapem na nedalekém Salaši. Ani „adrenalinové“ počasí neodradilo uživatele a zaměst-

nance z DZP Velehrad Vincentinum, DZP Velehrad Buchlovská a DZP Staré Město, aby si zasoutěžili. Po přivítání a úvodním slovu si všichni společně zazpívali hymnu sportovních her. Do šesti disciplín (boccia, slalom, hod míčkem na plechovky, rybičky, chytání míčku a hod do dálky) se pustili s nadšením, a proto byli také úplně všichni odměněni medailí a drobným dárkem. Nechybělo občerstvení a živá hudba, která roztančila téměř všechny. Sportovní odpoledne zpestřila také canisterapie. Poděkování patří sponzorům a všem zaměstnancům za organizaci a chod sportovních her.

*MgA. Paulína Gieciová,
DOZP Kunovice-Cihlářská*

Mezigenerační odpoledne

Hodonín – Letošní 7. ročník sportovního odpoledne v Domově na Jarošce v Hodoníně se konal 13. září a byl zaměřen na setkání všech generací. K tomu přispěla tradiční účast dětí z Dětského domova v Hodoníně i uživatelů Zeleného domu pohody. Nejmladší účastníci byla 8měsíční

Blanička a nejstarší paní Anežka v úctyhodném věku 84 let. Akce byla realizována i díky finanční podpoře z projektu „Sblížíme generace a aktivně stárneme v JMK“. Celým programem prolínalo téma středověku, tj. doby rytířů, šermířů a jejich dam. V úvodu všechny pobavila ukázka šermu skupiny Dračí úsvit z Hodonína. Na pěti stanovištích si mohl každý užít střelbu z luku a kuše, vyzkoušet si rytířskou výzbroj a výstroj, složit puzzle hradů a zámků, probíhal souboj se šermířem. Hlavně mladší generace si užívala zábavu na nafukovacím skákacím hradu nebo s maxibubílkou. Obrovský dík patří všem, ale hlavně zaměstnancům Domova, kteří ke hře na rytíře a panny přistupovali s nebyvalou chutí a zájmem.

*Ing. Jana Matušinová,
Domov na Jarošce Hodonín*

Sportovní úspěchy klientů

Brno – Klienti Domova pro seniory Věstonická vytvořili velmi úspěšný sportovní tým, který v letních měsících sbíral medaile na turnajích v pétanque a kuželkách. Kapitánkou týmu je Libuše Dvořáčková a svými výbornými výkony ji doplňují Miloslav Kukla, Jiří Čuma a Pavel Vávra. Tým má třetí místo z Petanque Morava Cupu 2017 ve Zlíně a úspěšný je i v kuželkách. Zlaté medaile a putovní kuželku získal na pátem ročníku turnaje v kuželkách v Domově pro seniory v Letovicích. O zlatý pohár

a dřevěnou kuželku se utkalo 8 týmů hráčů z domovů pro seniory z Brna a okolí. Členové našeho týmu spolu s dalšími klienty nezahálejí ani v zimních měsících – budou procvičovat i ducha: v září začal čtvrtý akademický rok naší Věstonické akademie.

*Mgr. Eliška Hradilová, DiS.,
Domov pro seniory Věstonická Brno*

5. olympijské hry seniorské

Dobrá Voda u Horní Stropnice – Dne 31. srpna jsme v DpS Horní Stropnice uspořádali 5. olympijské hry seniorské, kde soutěžili senioři z DD Dobrá Voda, DpS Hvízdal, DpS Chvalkov, DpS Kaplice, DpS Máj, CSS Staroměstská a samozřejmě domácí družstvo v těchto disciplínách: hod na koš, sportovní kvíz a předměty, vrh koulí, kuželky, rybolov a běh se šnekem. K dobré náladě přispělo krásné počasí, skvělé občerstvení i vystoupení souboru Kukačky z Nazaretu Borovany. Děkujeme sponzorům, zaměstnancům a dobrovolníkům za pomoc při organizaci.

*Bc. Marie Strachotová, sociální pracovnice,
Domov pro seniory Horní Stropnice*

Střípky z domova

Návštěva z říše plazů

Kadaň – Do kadaňského Domova pro seniory chodí psi, kočky, třetím rokem sem „létají“ ptačí dravci, byl zde slon, žel-

va, šneci, morčátka, koně... a nyní premiérově nádherní plazi. Hectora, kraju královskou, Edgara, agamu vousatou a Bertu, chameleona jemenského přijely klientům představit Lucie a Andrea Procházkovy z Meziboří. Méně tradiční domácí mazlíčci vyvolali nefalšované nadšení. Pohladili si je všichni (téměř), pro většinu to byl první osobní kontakt s podobným zvířetem. Kromě samotné živé ukázky se senioři dozvěděli spoustu zajímavostí ze života a chovu těchto exotických zvířat. Oběma aktérkám i jejich doprovodu děkujeme a těšíme se na příští možné setkání. Nebude stejné, příslibem byli navíc ti, co nyní zůstali doma, tedy Uriáš a Kvída, varan stepní a leguán zelený!

Zdeněk Moravec, Domov pro seniory Kadaň

Břežany open

Břežany – Ve čtvrtek 14. září se za krásného počasí uskutečnil cyklozávod Břežany open pro všechny generace v rámci projektu „Sblížíme generace a aktivně stáráme v Jihomoravském kraji“. V zámeckém parku bylo nezvykle živo díky 110 závodníkům ve věku od 3 do 70 let. Děti z MŠ drán-

dily „tryskovou rychlostí“ na odrážedlech, žáci ZŠ rozjížděli pneumatiky svých kol s razancí pravých závodníků a starší vsadili na jistotu jízdu na dvoukolech. Den plný pohybu propojil sportovní zápolení a zábavu se vzájemným setkáním a poznáváním života zdravotně postižených spoluobčanů. A hlavně jsme byli spolu a záměr mezigeneračního setkání byl splněn. Doufáme, že právě mladá generace už bude vnímat lidi s postižením jako přirozenou součást běžné společnosti.

Ing. Mgr. Vít Janků, ředitel Zámku Břežany

Křížovkářská liga

Blansko – V polovině září začalo jedinečné klání: Křížovkářská liga, která účastníkům z několika domovů pro seniory nabízí v sedmi týdnech celkem sedm křížovek o mnoho cen. Partnery projektu jsou Jihomoravský kraj a město Brno. Účastníkem je rovněž SENIOR centrum Blansko. Tajenky – památky, zajímavosti a osobnosti Jihomoravského kraje – zapíše soutěžící do speciálního formuláře. Vyhraje každý, kdo odevzdá všechny správně vyplněné tajenky. Senioři luští rádi a spojí tak příjemné s užitečným a zároveň tím trénují paměť, což má velký význam pro duševní zdraví. Mezi klienty je hodně lidí upoutaných na lůžko, se sníženou hybností. Soutěžní luštění jim zajistí novou činnost a zapojení

do velkého společenství luštitelů. Křížovkářská liga potrvá do 26. října a losování výherců je na programu začátkem listopadu.

Mgr. Jiřina Prátová, SENIOR centrum Blansko, p. o.

Sportovní hry U Biřičky

Hradec Králové – Dne 21. září se v Domově U Biřičky konaly středověké sportovní hry pro seniory. Účast byla opravdu hojná, všichni se velice dobře bavili. Akce se zúčastnili i zástupci Svazu důchodců ČR – MO Hradec Králové, Harmonie I. a Klubu žen Hradec Králové. K poslechu hrála Kapesní kapela Kapka známá svými vystoupeními z TV stanice Šlágr. Zatančily nám také břišní tanečnice taneční skupiny Dany Minaříkové Sahar. I občerstvení bylo ve středověkém stylu. Chtěli bychom moc poděkovat sponzorovi celé akce Elektrárnám Opatovice, a. s., dobrovolníkům z T-Mobile v rámci jejich programu Den pro dobrý skutek a dalším, kteří nám nezištně zapůjčili doplňky či věnovali své služby tak,

abychom mohli navodit správnou středověkou atmosféru.

Mgr. Nina Schafferová, Domov U Biřičky Hradec Králové

Oslava 25. výročí

Žďár n. S. – V úterý 12. září jsme oslavili 25. výročí založení Sociálních služeb města

Žďár nad Sázavou. Oslava se konala na zahradě Domu klidného stáří. Slavnostní den proběhl v příjemné atmosféře za doprovodu živé hudby a všichni si jej užili. Dárek jsme si nadělili v podobě studie revitalizace této zahrady a jako první vlašťovka nám na zahradě vyrostla velká pergola. Věříme, že se zahradu podaří revitalizovat a že ji budou využívat nejen klienti a jejich rodiny, ale také veřejnost.

Mgr. Václav Šerák, ředitel, Sociální služby města Žďár nad Sázavou

Vinobraní v Domově Vesna

Orlová – Dne 14. září jsme uspořádali v našem domově tradiční „Vinobraní“. Akci zahájilo vystoupení dětí z tanečního klubu Domu dětí a mládeže v Orlové. K poslechu i tanci nám hrál muzikant pan Roman Patka z hudební skupiny Dobrá muzika. Přijeli

hosté z polského domova v Gorzycích a pozvání přijal také Domov Pohoda, klub seniorů z Orlové, Domov Březiny z Petřvaldu a také milí hosté ze sociálních služeb města Orlové. Všechny pozdravila místostarostka Orlové Petra Jenčmionková. Také tradičně se hrál kuželkářský turnaj a vítězný tým byl odměněn pohárem. Užili jsme si výborné jídlo, vínečko, burčák a skvělou zábavu a strávili jsme velmi příjemné odpoledne v kruhu přátel.

Ing. Mgr. Martina Šilhárová, MBA, Domov Vesna Orlová

Příspěvky v této rubrice mohou být redakčně kráceny.

Méně námahy a více pohodlí

Jedinečné zalepovací kalhotky **MoliCare Premium Elastic** maximálně usnadňují každodenní péči díky elastickým bočním pásům

Rychlé a snadné použití

- o 20% kratší čas aplikace
- o 24% méně námahy pro pečující osobu
- skvěle sedí každé postavě, díky elastickým bočním pásům a lepičkám se suchými zipy

Zdravá pokožka

- unikátní kroucené vlákno zajišťuje povrch s pH 5,5

Extra savé

- rychle a spolehlivě absorbují moč i zápach
- indikátor savosti signalizuje nutnost výměny plenky

NOVINKA

Inkontinence

Pro další informace volejte na bezplatnou linku **800 100 333**, navštivte **www.hartmann.cz** nebo kontaktujte svého obchodního zástupce HARTMANN-RICO.

**O krok dál
pro zdraví**